

Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022 - 2030

(projekt)

Nowe Miasto Lubawskie, grudzień 2021 r.

Spis treści

1. Analiza strategiczna	6
1.1. Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej	6
1.2. Analiza SWOT	21
1.2. Drzewo problemów	25
2. Rozwój strategiczny gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	27
2.1. Wizja i misja rozwoju Miasta Nowe Miasto Lubawskie w perspektywie 2030 roku..	28
2.2. Cel główny, cele strategiczne rozwoju, kierunki działań i wskaźniki osiągnięcia celów	29
2.3. Planowane działania w ramach OSI określone w strategii rozwoju województwa ...	61
2.4. Obszary strategicznej interwencji w Nowym Mieście Lubawskim.....	74
a. Ramy finansowe i źródła finansowania	85
b. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	89
c. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	94
3. Zgodność Strategii z założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu.....	102
3.1. Strategia na rzecz Odpowiedzialności Rozwoju do roku 2020 z perspektywą 2030 roku	102
3.2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	104
3.3. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego	105
4.4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.	108
4. System realizacji Strategii	111
4.5. Zarządzanie Strategią.....	111
4.6. Monitorowanie i ewaluacja Strategii	115
4.7. Aktualizacja Strategii.....	117
4.8. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	118
Spis schematów, rysunków, tabel	121
Załącznik nr 1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie....	123
Załącznik nr 2. Karta projektu	124

Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania miastem. Określa ona nadrzędne kierunki rozwoju miasta w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz miasta, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko, przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 r. jest nadrzędnym dokumentem względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w mieście, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu tj. strategią rozwoju województwa - Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument będzie wyznaczał ramy dla planów i programów powstających w mieście podczas jej obowiązywania oraz będzie jednocześnie efektywnym instrumentem pozyskiwania środków zewnętrznych.

Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 jest również kontynuacją działań i inicjatyw wspierających rozwój miasta, które zostały wpisane i realizowane zgodnie założonymi celami i kierunkami rozwoju w poprzednim dokumencie strategicznym Nowego Miasta Lubawskie, tj. „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w ramach Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow. W dniu 13.11.2020 roku weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest uporządkowanie krajowego systemu dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju i zapewnienie jego spójności, jak również zwiększenie efektywności programowania i realizacji strategii, polityki i programów. Strategia będzie wiązać planowanie społeczno-gospodarcze z przestrzennym, dzięki czemu będzie wspierała trwałą i zrównoważony rozwój Gminy.

Niniejsza Strategia nie jest zamkniętym dokumentem i w przypadku zmian zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań społecznych i gospodarczych oraz wykreowania nowych projektów, powinna być zaktualizowana.

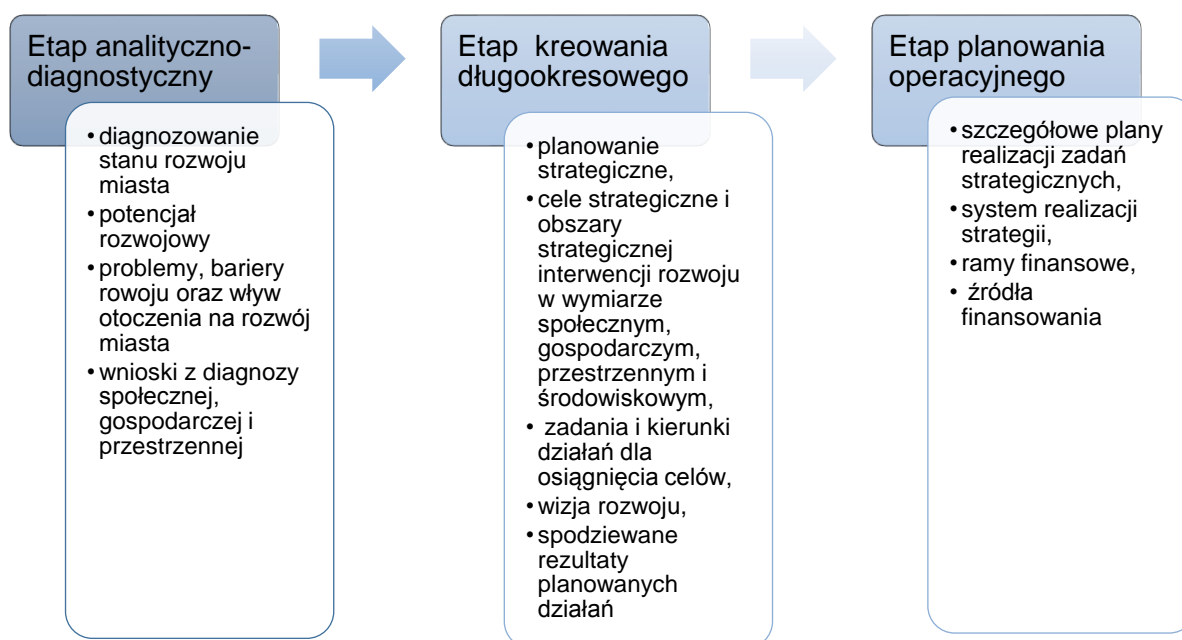
Perspektywa obowiązywania „*Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Nowego Miasta Lubawskiego na lata 2022-2030*” jest nawiązaniem do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej (tj. 2021-2027 wraz z zasadą n+3) i szansą modernizacji obszaru społecznego i gospodarczego miasta poprzez realizację projektów inwestycyjnych, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia zawartych w niej celów operacyjnych i tym samym celów strategicznych. Okres ten wynosi 9 lat i obejmuje lata 2022-2030. Natomiast horyzont czasowy Strategii jest przedziałem czasowym, w którym występują efekty realizowanych działań strategicznych. Jednak nie wszystkie zaplanowane zadania strategiczne przyniosą oczekiwane efekty natychmiast po ich wykonaniu. Niektóre efekty wystąpią dopiero po 2030 r. Zakłada się, że wszystkie efekty realizacji Strategii będą widoczne do 2033 r.

Prace nad niniejszą Strategią rozpoczęto w sierpniu 2021 roku, zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Miasta Nowe Miasto Lubawskie (Uchwała nr XXVII/180/2021 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 oraz określenia

szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji). Prace nad stworzeniem strategii oparto na partycypacyjno – eksperckim modelu budowy dokumentów strategicznych. Proces tworzenia dokumentu poprzedzono przygotowaniem Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne z przedstawicielami Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim i jednostek podległych oraz przedstawicielami Rady Miasta Nowe Miasto Lubawskie. Ponadto przeprowadzono badania ankietowe (w formie on-line i papierowej) z mieszkańcami miasta, oraz wywiady pogłębione z władzami samorządu.

Strategia składa się z czterech części. Pierwsza część stanowi podsumowanie „Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, która stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Diagnoza strategiczna oraz analiza SWOT jest punktem wyjścia do projektowania rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego. W drugiej części zostały określone następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne wraz z kierunkami działania. Ponadto w tej części przedstawiono działania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wpisujące się w obszary strategicznej interwencji zawarte w strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego (OSI Miasta CITTASLOW), jak i określono obszary strategicznej interwencji dla Gminy (Osi Tereny Inwestycyjne, OSI Transport publiczny, OSI Ochrona środowiska naturalnego oraz OSI Infrastruktura). Pokazano również model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. W trzeciej części dokumentu wykazano zgodność *Strategii* z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu. W ostatniej części dokumentu pokazano system realizacji *Strategii* wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych oraz rami finansowe i źródła finansowania.

Schemat 1 Elementy Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Nowego Miasta Lubawskiego na lata 2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

Projekt Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.). Po przygotowaniu dokumentu, zostanie on poddany konsultacjom społecznym i przedłożony Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego

w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa, przeprowadzona zostanie ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii.

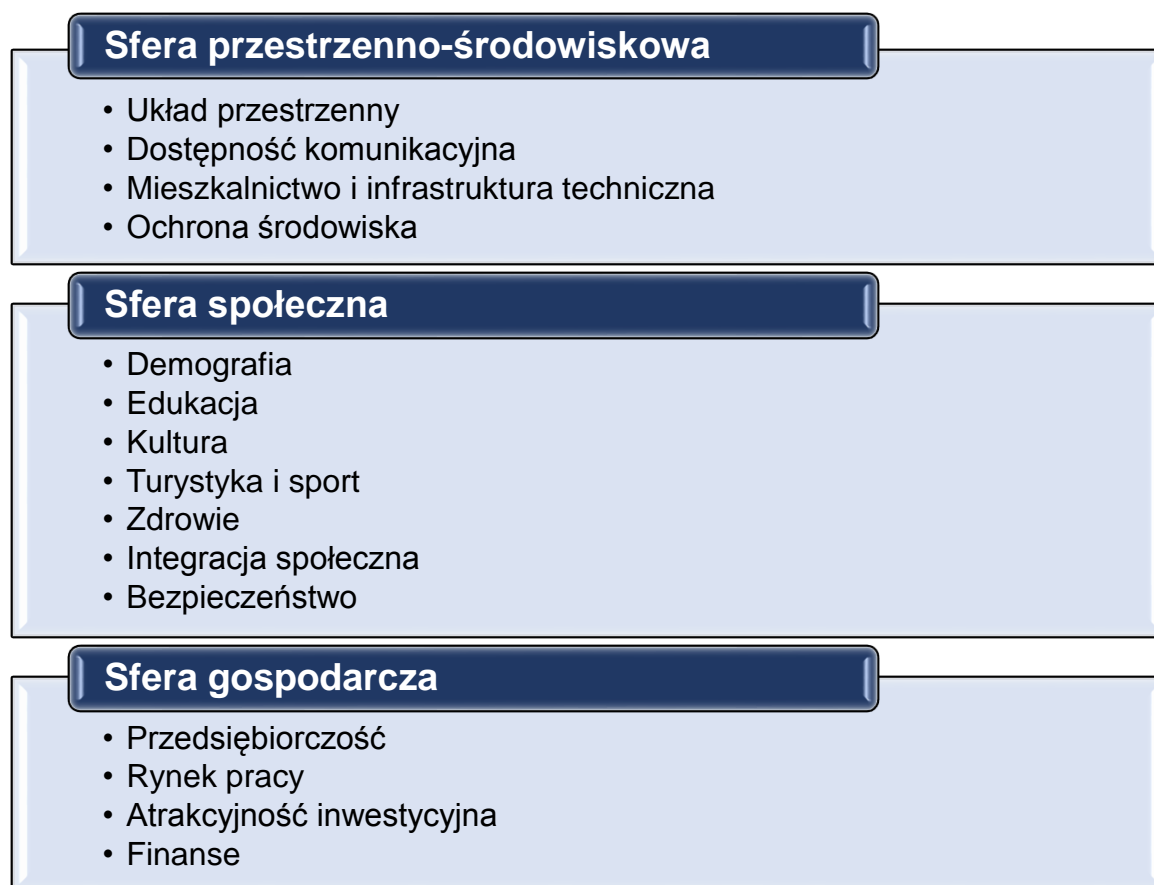
1. Analiza strategiczna

1.1. Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej

„Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie”, która jest Załącznikiem nr 1 do niniejszego dokumentu zawiera szczegółową charakterystykę Miasta w tym dane statystyczne wraz ze wskaźnikami obrazującymi zjawiska i procesy zachodzące w gminie w najważniejszych obszarach: przestrzennym, środowiskowym, społecznym i gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat. W diagnozie przedstawiono również działania realizowane przez władze miasta oraz zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Na schemacie nr 2 przedstawiono badane obszary społeczno-gospodarcze w *Diagnozie*, które w niniejszym dokumencie zostaną podsumowane wraz ze wskazaniem wyzwań, jakie stają przed władzami gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Schemat 2 Badane obszary społeczno-gospodarcze

Źródło: Opracowanie własne

Sfera przestrzenno-środowiskowa

Układ przestrzenny. Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie położona jest w centrum powiatu nowomiejskiego, w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i graniczy z gminą wiejską Nowe Miasto Lubawskie i gminą wiejską Kurzętnik, obejmuje obszar 11,6 km².

W skład gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wchodzi tereny o różnych formach użytkowania. Użytki rolne zajmują znaczną część powierzchni miasta (59,7%), wśród nich dominują grunty orne. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 29,7% miasta, wśród których przeważają tereny mieszkaniowe – 165 ha (48,8%), tereny komunikacyjne (drogi) – 71 ha (21,0%), tereny inne zabudowane – 32 ha (9,5%), tereny przemysłowe – 29 ha (8,6%) oraz tereny rekreacji i wypoczynku – 14 ha (4,1%). Obszar Nowego Miasta Lubawskiego charakteryzuje się stosunkowo niską lesistością. Wynosi ona 4,8 % ogólnej powierzchni miasta.

Nowe Miasto Lubawskie jest miastem o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz bogatych zasobach dziedzictwa kulturowego, które sprzyjają budowie potencjału turystycznego. Istniejące uwarunkowania wymuszają szczególną dbałość o utrzymanie, przywracanie i kształtowanie ładu przestrzennego. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią, zgodne z wymogami kształtowania ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju jest warunkiem niezbędnym dla dbałości o wyjątkowe dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe województwa warmińsko-mazurskiego.¹

Dostępność komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna jest istotnym czynnikiem warunkującym poziom i tempo rozwoju gospodarczego i społecznego. Istnieje wyraźny związek pomiędzy rozwojem gospodarczym a jakością infrastruktury transportowej i działalnością transportową i to w każdej skali przestrzennej (Banister, Berechman 2000). Z jednej strony dobra infrastruktura transportowa sprzyja rozwojowi gospodarczemu, a z drugiej strony jego efekty sprzyjają inwestycjom służącym poprawie infrastruktury. Dzieje się tak za sprawą wzrastających przychodów podatkowych i rosnącej zamożności oraz poprzez kreowanie popytu na usługi transportowe i rozbudowę infrastruktury (Hoyle, Smith 1998)².

Dostępność komunikacyjna w regionie stymuluje również rozwój turystyki, zaś rodzaj uprawianej turystyki ma wpływ na zagospodarowanie i rozwój określonych środków transportu. Niedostateczny rozwój środków transportu ogranicza lub nawet wyklucza rozwój turystyki.³

Nowe Miasto Lubawskie stanowi główny ośrodek aktywności gospodarczej powiatu nowomiejskiego, a jego potencjał społeczno – gospodarczy kształtuje odpowiednio potencjał miasta i powiatu. W kwestii zaplanowanych zadań, wewnętrzna dostępność komunikacyjna Nowego Miasta Lubawskiego będzie wzmacniana poprzez budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych (mimo wielu inwestycji w tym zakresie wciąż występują potrzeby), stworzenie niskoemisyjnego transportu publicznego, uzupełnianie ciągów pieszych i oświetlenia ulicznego, tworzenie nowych miejsc parkingowych dla samochodów i rowerów,

¹ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, 2018 r.

² „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” Raport cząstkowy komponent 3 relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie

³ Uwarunkowania potencjału turystycznego, Uniwersytet Rzeszowski

Sieć dróg (publicznych) w mieście jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Podstawowy układ sieci drogowej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zapewnia dostępność z sąsiednimi miastami.

Przez Nowe Miasto Lubawskie przebiega droga krajowa nr 15 Trzebnica - Ostróda będąca istotnym punktem tranzytowym na terenie miasta. Droga ta łączy miasto z województwem kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Nadmierne obciążenie drogi nr 15 ruchem pojazdów, w tym przede wszystkim ciężkich transportów (w kierunku Trójmiasta, przejść granicznych z Obwodem Kaliningradzkim w Grzechotkach oraz Bezledach oraz w kierunku wschodniej granicy państwa) wymaga inwestycji w nowe drogi. Znaczna poprawa warunków komunikacyjnych na terenie Nowego Miasta Lubawskiego nastąpi po planowanym w 2022 r. ukończeniu budowy obwodnicy miasta, dzięki wyprowadzeniu ruchu tranzytowego poza teren miasta. Ważną rolę transportową w mieście spełnia również droga wojewódzka nr 538 Radzyń Chełmiński-Rozdroże.

Połączenia drogowe miasta z powiatem utrzymywane są przez drogi powiatowe (nr 1246 N relacji Skarlin – Nowe Miasto Lubawskie, nr 1333 N relacji Ława – Radomno – Nowe Miasto Lubawskie, nr 5500 N relacji Nowe Miasto Lubawskie – Mszanowo) i gminne.

Szansę rozwojową Nowego Miasta Lubawskiego tworzy budowa nowej drogi ekspresowej S5 na odcinku Wirwajdy-Nowe Marzy (A1), która będzie stanowiła nową oś komunikacyjną o wyższym standardzie niż dotychczasowe odcinki dróg krajowych nr 15 i 16. Trwają prace nad opracowaniem studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowym, które ma pozwolić na wypracowanie przebiegu nowej drogi. Realizację tej drogi przewiduje się obecnie w perspektywie do 2030 r.

Sieć osadniczą miasta tworzy siatka głównych ulic: ul. Grunwaldzka i ul. Jagiellońska stanowiące część drogi krajowej nr 15, biegnącej z północy na południe, ul. Narutowicza, część ul. 3 Maja i ul. Wojska Polskiego, stanowiące część drogi wojewódzkiej nr 538, biegnącej z zachodu na wschód.

Stan techniczny dróg jest zróżnicowany w zależności od lokalizacji. Wyzwaniem dla Nowego Miasta Lubawskiego na lata 2022 – 2030 jest budowa nowych dróg publicznych i wewnętrznych w szczególności na osiedlach zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Kamionki i Narutowicza, oraz modernizacja dróg istniejących w szczególności w centrum miasta. Wskazane inwestycje drogowe poprawią warunki komunikacyjne na terenie miasta oraz podniosą poziom estetyki, bezpieczeństwa i komfortu użytkowania ulic.

Nowe Miasto Lubawskie dysponuje 6,3 km ścieżek rowerowych, w tym 5,1% jest pod zarządem gminy. Nowe Miasto Lubawskie posiada wysoki wskaźnik ścieżek rowerowych na 100 km² (49,25) w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego (2,62) i Polski (4,97). Niezbędna jest dalsza budowa nowych odcinków dróg rowerowych w celu uzyskania ich spójnego systemu. Rozwój sieci rowerowej w Nowym Mieście Lubawskim może stanowić czynnik rozwoju turystyki.

Przez Nowe Miasto Lubawskie nie przebiega linia kolejowa.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego nie ma miejskiej komunikacji autobusowej.

Mieszkalnictwo i infrastruktura techniczna

Jakość życia może być mierzona dostępem mieszkańców do podstawowej infrastruktury publicznej. Poziom infrastruktury technicznej w Nowym Mieście Lubawskim jest wysoki na tle powiatu nowomiejskiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju. Odsetek

mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej ogółem w Nowym Mieście Lubawskim wyniósł 99,9 % (dane Urzędu Miasta NML, 2020 r.). Z sieci kanalizacyjnej korzystało 98,9 % (dane Urzędu Miasta NML, 2020r.) ludności miasta. Wartości wskaźników świadczą o wysokim poziomie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej. Najistotniejszym wyzwaniem stojącym przed Nowym Miastem Lubawskim z punktu widzenia infrastruktury technicznej jest budowa nowej stacji uzdatniania wody przy ulicy Makuszyńskiego. Inwestycja ta zagwarantuje bezpieczeństwo zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną, wysoką jakość wody pitnej oraz zwiększy wydajność ujęcia wody.

Modernizacji oraz rozbudowy wymaga również sieć wodociągowa i kanalizacyjna.

Funkcjonująca na terenie Nowego Miasta Lubawskiego dystrybucyjna sieć gazownicza jest sukcesywnie rozbudowywana i posiada rezerwy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w gaz ziemny.

W Nowym Mieście Lubawskim z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 44% mieszkańców.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie. Obowiązujący obecnie dokument został przyjęty przez Radę Miejską w Nowym Mieście Lubawskim Uchwałą nr XVI/99/2016 z dnia 16 lutego 2016 r. Na terenie całego miasta Nowe Miasto Lubawskie (w granicach administracyjnych z wyłączeniem obszaru dawnego terenu zamkniętego) obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (ze zmianami). Dla zamkniętego terenu tj. zlikwidowanej linii kolejowej Łława – Tama Brodzka planowane jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Powstające na terenie miasta nowe budynki mieszkalne są wyznacznikiem rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego oraz odpowiedzią rynku nieruchomości na potrzeby mieszkańców.

Na obszarze Nowego Miasta Lubawskiego wyznaczono obszar rewitalizacji i opisano go w Lokalnym Programie Rewitalizacji gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w ramach Ponadlokalnego Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow. Na obszarze rewitalizacji miasto zrealizowało następujące przedsięwzięcia: Kompleksowy remont i przebudowa budynku Miejskiego Centrum Kultury w celu utworzenia Manufaktury Zawodów Dawnych w Nowym Mieście Lubawskim, Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego w celu utworzenia Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury, Budowa ścieżki rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na trasie dawnej linii kolejowej Tama Brodzka – Łława w Nowym Mieście Lubawskim. W trakcie realizacji na tym obszarze znajdują się następujące przedsięwzięcia: Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza w Nowym Mieście Lubawskim, Rewitalizacja terenu zieleni pn. Ogród Róż przy ul. 3-Maja, Rewitalizacja Rynku w Nowym Mieście Lubawskim.

Ochrona środowiska

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie znajduje się kilka ważnych obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, powołanych w celu zachowania szczególnie cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych.

Analiza stanu środowiska na obszarze miasta Nowe Miasto Lubawskie pozwala wskazać na istotne zagrożenia dla jakości powietrza związane z koniecznością godzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy z ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Największym zagrożeniem dla środowiska naturalnego Nowego Miasta Lubawskiego jest zanieczyszczenie powietrza spowodowane działalnością przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, związane jest z indywidualnymi źródłami ciepła w gospodarstwach domowych (występujące w okresie grzewczym), oraz zanieczyszczenia komunikacyjne.

Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie od wielu lat realizuje szereg działań mających na celu poprawę środowiska m.in.: dotacje z budżetu miasta zachęcające mieszkańców do wymiany pieców, termomodernizację budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, promowanie programu Czyste powietrze finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Miasto dba o utrzymywanie terenów zieleni miejskiej, racjonalne gospodarowanie odpadami, usuwanie wyrobów azbestowych z terenu miasta zgodnie z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest, utrzymanie czystości i porządku zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. Powyższe działania ujęte są w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2023.

Nowe Miasto Lubawskie realizuje i planuje dalsze działania i inwestycje poprawiające stan wód m.in. poprzez ochronę, zachowanie i przywracanie naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zmniejszenie antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy”, oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca”, likwidację ognisk zanieczyszczeń, zwiększanie zdolności retencyjnych, modernizację oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę systemów kanalizacji. W celu ograniczenia skutków suszy i zachowania zasobów wodnych niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb ludzi oraz środowiska Nowe Miasto Lubawskie planuje zwiększenie możliwości zatrzymywania wody w środowisku, w postaci retencji zbiornikowej.

Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022” przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego XXIII/523/16 z dnia 28 grudnia 2016r. Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie wchodzi w skład Regionu Zachodniego Gospodarki Odpadami Komunalnymi województwa warmińsko-mazurskiego. Zadania związane z gospodarką odpadami zostały przekazane Związkowi Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” z siedzibą w Ostródzie. Związek posiada nowoczesny Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie.

Związek wykonuje zadania publiczne w zakresie dotyczącym między innymi gospodarki odpadami komunalnymi, w tym unieszkodliwiania odpadów komunalnych, rozbudowy i eksploatacji Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Rudnie oraz organizacji systemu logistycznego zbiórki odpadów.

Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych są ważnymi elementami wspierającymi nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Wszyscy, którzy uiszczają opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą dostarczać do takiego punktu wytworzone komunalne odpady problemowe. PSZOK zapewnia prawidłowe zagospodarowanie tych odpadów. Ograniczone zostaje powstawanie na terenie miasta „dzikich wysypisk”, co z kolei wpływa pozytywnie na stan środowiska miasta. Między innymi mieszkańców Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie powstał PSZOK w miejscowości Lipowiec.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wynosiła na koniec 2020 roku 313,95 ha (GUS). W granicach miasta znajdują się 4 prawne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH 280001), pomnik

przyrody – drzewo, buk pospolity. Nowe Miasto Lubawskie znajduje się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Cały obszar miasta znajduje się w brzeżnej części korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym (6M) o nazwie Pojezierze Ławskie.

Przez miasto przepływa rzeka Drwęca oraz jej główny dopływ Groblica.

Schemat 3 Wyzwania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w sferze przestrzennej i środowiskowej

- Podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną,
- Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg,
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego (w tym: bezpieczne przejścia dla pieszych, sygnalizacja świetlna, progi zwalniające, rozbudowa monitoringu wizyjnego),
- Rozwój infrastruktury przeznaczonej dla pieszych i rowerzystów,
- Wprowadzenie zrównoważonego systemu transportu publicznego,
- Rozbudowa i modernizacje oświetlenia ulicznego,
- Planowanie nowych obszarów mieszkalnych i gospodarczych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego i ochroną ładu przestrzennego,
- Budowa stacji uzdatniania wody,
- Rozbudowa i modernizacje sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- Adaptacja do zmian klimatu
- Bieżący monitoring oraz poprawa jakości powietrza,
- Optymalizacja funkcjonowania systemu gospodarki odpadami,
- Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- Poprawa stanu powietrza – programy dotacyjne,
- Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- Wspieranie mieszkańców w zakresie wymiany azbestowych pokryć dachowych,
- Wspieranie mieszkańców w zakresie remontów elewacji zabytkowych budynków w centrum miasta,
- Rozbudowa i modernizacja systemów gospodarowania wodami opadowymi – zwiększenie retencji (zbiorniki), zwiększenie wydajności kanałów.
- Ochrona różnorodności biologicznej
- Poprawa efektywności ekonomicznej wykorzystania nośników energii przy jednoczesnej minimalizacji szkodliwego oddziaływania na środowisko
- Redukcja emisji CO₂,
- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej
- Zachowanie zasobów wodnych niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb ludzi oraz środowiska
- Wdrożenie niskoemisyjnego transportu miejskiego

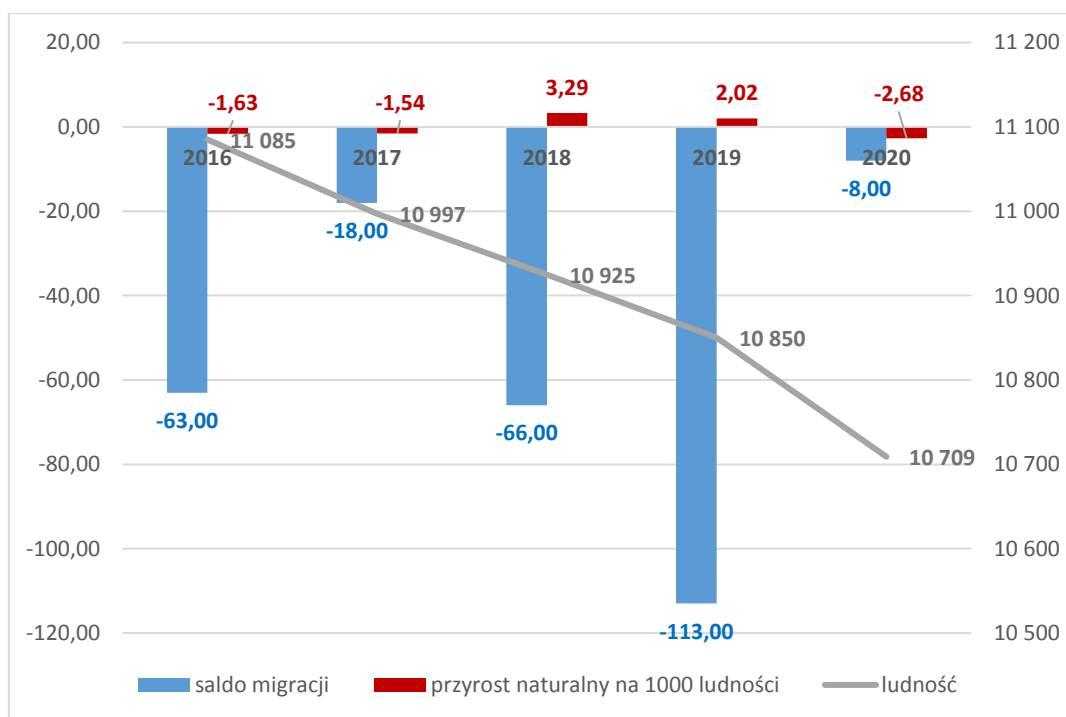
Źródło: opracowanie własne

Sfera społeczna

Demografia

Z Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wynika, że w ostatnim okresie obserwowane są niekorzystne trendy demograficzne. Analizując zmiany liczby ludności miasta w latach 2015-2020 zauważalna jest tendencja spadkowa. Nowe Miasto Lubawskie w 2020 r. zamieszkiwało 10 709 mieszkańców (GUS). Od 2015 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się ogółem o 392 osoby, tj. 3,5 %. Gęstość zaludnienia wynosiła 942 osób/km² i była wyższa niż średnia w województwie warmińsko-mazurskim (59 os/km²) i przeciętna ogólnokrajowa (123 os/km²). Na stan liczebny mieszkańców miasta oddziałuje szereg czynników. Zasadnicze znaczenie odgrywają: przyrost naturalny, długość życia i saldo migracji. Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego dodatni przyrost naturalny był odnotowany w 2018 r. (3,29) i 2019 r. (2,02), niemniej jednak w 2020 roku wskaźnik ten miał wartość ujemną (-2,68). Saldo migracji na przestrzeni lat 2017-2019 miało tendencję rosnącą, trend ten został zahamowany w 2020 r. Może on wynikać z trwającej pandemii Covid-19 i wynikających z tego ograniczeń przemieszczania i kryzysu społeczno-gospodarczego spowodowanego pandemią.

Wykres 1 Zmiana liczby ludności w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020

Źródło: Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Zmiany demograficzne, a w szczególności postępujący proces starzenia się społeczeństwa polskiego, prowadzą do wielu niekorzystnych konsekwencji, m.in. zwiększenia wydatków ze środków publicznych, zmian zasad funkcjonowania systemów zabezpieczenia społecznego, z którymi musi zmierzyć się również gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie. Wskaźnik obciążenia demograficznego kształtował się w mieście na poziomie 28,1 osoby (GUS, 2020 r.). Wskaźnik ten w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 4,8 punktu procentowego, natomiast w stosunku do 2015 r. o 26,6 punktu procentowego. W porównaniu do wartości osiągniętej

w woj. warmińsko-mazurskim wskaźnik obciążenia demograficznego (w 2020 r.) był wyższy o 10,2 punktu procentowego i niższy o 0,4 punktu procentowego niż w Polsce.

Zmiany demograficzne powodują wzrost popytu na nowe usługi społeczne, w szczególności skierowane do osób starszych, a także zmianę struktur rynkowych i usług publicznych realizowanych przez instytucje publiczne. Najważniejsze zmiany dotyczą również wzrostu popytu na usługi medyczne. Starzenie się społeczeństwa powoduje również potrzebę korzystania z nowych usług w wielu innych obszarach, takich jak: kształcenie (np. rosnąca popularność uniwersytetów trzeciego wieku), rozrywka i rekreacja, technologie informacyjne, usługi finansowe, transport itd. Władze Nowego Miasta Lubawskiego mając na uwadze powyższe, podejmują działania na rzecz rozwoju infrastruktury oraz wzrostu jakości usług społecznych, atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania i inwestowania.

Edukacja

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego znajduje się jeden żłobek miejski. Placówka została otwarta na początku 2018 roku, dysponuje 36 miejscami dla dzieci w wieku do lat 3. Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w 2020 roku wyniósł 10,98 %.

Wychowanie przedszkolne w Nowym Mieście Lubawskim jest organizowane w 1 przedszkolu z 5 oddziałami w tym: 2 oddziałach Przedszkola Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim oraz w 3 oddziałach przedszkolnych tj.: w Szkole Podstawowej Nr1 im. Jana Pawła II, Szkole Podstawowej Nr 2 im. Janusza Korczaka i Szkole Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Nowym Mieście Lubawskim w 2020 roku wyniósł 94,27 %.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego nie funkcjonują niepubliczne żłobki i przedszkola. Według danych Urzędu Miasta Nowe Miasto Lubawskie w 2021r., liczba miejsc w żłobku i przedszkolach zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

Na terenie gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie funkcjonują placówki oświatowe wszystkich szczebli poza uczelniami wyższymi. Sieć placówek oświatowych tworzą:

- 1) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowym Mieście Lubawskim, w którego skład wchodzi: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Nowym Mieście Lubawskim, Przedszkole Miejskie w Nowym Mieście Lubawskim, Żłobek Miejski w Nowym Mieście Lubawskim – obsługa administracyjna,
- 2) Zespół Szkół Podstawowej i Muzycznej w Nowym Mieście Lubawskim, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Janusza Korczaka w Nowym Mieście Lubawskim, Szkoła Muzyczna I stopnia w Nowym Mieście Lubawskim,
- 3) Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Filomatów Nowomiejskich w Nowym Mieście Lubawskim

Szkoły ponadgimnazjalne:

- 1) Zespół Szkół im. C.K. Norwida. Zespół Szkół, którego organem prowadzącym jest Powiat Nowomiejski tworzą: Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Muzyczna I stopnia, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej są placówki niepubliczne. W roku 2020 funkcjonowały: dwie szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych: Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Nowym Mieście Lubawskim oraz Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Nowym Mieście Lubawskim.

Dobry poziom nauczania w szkołach w Nowym Mieście Lubawskim potwierdzają wyniki egzaminów ósmoklasisty, oraz maturalnego w 2021r. Średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów w egzaminach państwowych w szkołach podstawowych są nieznacznie wyższe od wyników dla powiatu i województwa. Natomiast zdawalność egzaminu maturalnego w Nowym Mieście Lubawskim była większa niż w powiecie nowomiejskim (71%), oraz większa niż w województwie warmińsko-mazurskim (71,6%).

Uczniowie szkół z Nowego Miasta Lubawskiego czynnie uczestniczą w wydarzeniach sportowych i konkursach naukowych, zdobywając liczne miejsca na czołowych miejscach list i rankingów.

Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie w zakresie zadań oświatowych realizuje projekty, w których uczestniczą podległe placówki oświatowe. W 2020 r. realizowano dodatkowe zajęcia nauki języków obcych, rozwijania kompetencji informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz kreatywności muzyczno-ruchowej. Przeprowadzono również zajęcia mające na celu podniesienie kompetencji kluczowych uczniów, niezbędnych na rynku pracy.

Średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów w egzaminach państwowych w szkołach podstawowych w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie są nieznacznie wyższe od wyników dla powiatu i województwa.

Kultura

Oferta kulturalna w Nowym Mieście Lubawskim jest istotnym elementem życia społecznego i turystycznego miasta. Głównym organizatorem życia kulturalnego jest Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim. Podstawą działalności MCK jest prowadzenie edukacji kulturalnej i zapewnienie mieszkańcom Nowego Miasta Lubawskiego ciekawego i twórczego sposobu spędzania czasu wolnego. Placówka prowadzi różnorodne imprezy kulturalne, zajęcia oraz warsztaty edukacyjne dla mieszkańców. Manufaktura Zawodów Dawnych działająca w strukturze Miejskiego Centrum Kultury oferuje całoroczne warsztaty rzemieślnicze i zajęcia tradycyjnych umiejętności oraz powiązane z nimi wystawy i pokazy. W Nowym Mieście Lubawskim działają dwa chóry Cantamus oraz Harmonia. Od października 2021 r. mieszkańcy i turyści mogą korzystać ze zrewitalizowanego budynku dawnego kościoła ewangelickiego w którym mieści się Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury wraz z salą widowiskowo – kinową. Odnowienie zabytkowego obiektu oraz odkrycie w nim neobarokowych zdobień malarskich jest dla regionu bezcenną wartością architektoniczną i historyczną.

Szereg działań wynikających z potrzeb kulturalno-oświatowych lokalnej społeczności podejmuje również Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Bogusławskiej w Nowym Mieście Lubawskim.

Zgodnie z raportem z przeprowadzonej ankiety dotyczącej rozwoju społeczno-gospodarczego Nowego Miasta Lubawskiego, respondenci wskazywali na potrzebę zwiększenia ilości, jakości i różnorodności wydarzeń kulturalnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych (szczególnie młodzieży).

Turystyka i sport

Kwestię odpowiedzialności gminy za realizację zadań w obszarze sportu i rekreacji reguluje wprost ustawa o samorządzie gminnym uwzględniając sprawy kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych wśród tych, które objęte są zadaniami własnymi gminy (art. 7.1). Instytucją, która jest odpowiedzialna za rozwój sportu w gminie

miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji - jednostka organizacyjna gminy.

W obszarze oferty sportowej i rekreacyjnej gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie zapewnia obiekty sportowo-rekreacyjne, organizuje sportowe i rekreacyjne imprezy masowe, przyznaje dotacje, stypendia i nagrody sportowe oraz organizuje działania w zakresie aktywizacji sportowo-ruchowej.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego znajduje się: hala widowiskowo-sportowa, stadion piłkarsko-lekkoatletyczny (zmodernizowany w 2019 roku), budynki zaplecza dla sportowców wraz z bazą noclegową, 4 boiska treningowe trawiaste, kort tenisowy oraz zmodernizowana w 2020 roku przystań kajakowa.

W Nowym Mieście Lubawskim działa 5 stowarzyszeń kultury fizycznej oraz 3 uczniowskie kluby sportowe.

Nowe Miasto Lubawskie posiada atrakcyjne położenie do realizacji podróży turystyczno-krajoznawczych. Do głównych walorów należy zaliczyć malownicze położenie miasta w dolinie rzeki Drwęcy. Warunki wodne sprzyjają aktywnemu ich wykorzystywaniu przez uczestników sportów wodnych zwłaszcza kajakarzy i wędkarzy. Duże walory przyrodniczo-krajobrazowe przyciągają amatorów paralotniarstwa, a także turystów pieszych i rowerowych..

Dodatkową atrakcją turystyczną są zabytki oraz starówka miasta wraz z znajdującym się w trakcie rewitalizacji rynkiem. Do najciekawszych obiektów zabytkowych miasta, które warto zobaczyć należy m.in. dwie średniowieczne baszty z II poł. XIV wieku (baszta Lubawska/Łąkowska oraz baszta Brodnicka/Kurzętnicka), kościół Bazylika p.w. Tomasza Apostoła, kościół poewangelicki z początku XX wieku zlokalizowany na rynku oraz ruiny klasztoru ojców reformatów w Łąkach Bratiańskich.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego znajdują się szlaki turystyczne: piesze, wodny, rowerowe i historyczne.

Pomimo licznych walorów turystyczno–rekreacyjnych, wskaźniki potencjału turystycznego powiatu nowomiejskiego są znacznie niższe niż osiągnięte w województwie warmińsko-mazurskim i Polsce. Potencjał jakim dysponuje miasto w tym zakresie, nie jest w pełni wykorzystywany. Baza turystyczna w mieście jest słabo rozwinięta i występują znaczne braki w infrastrukturze hotelarskiej, restauracyjnej i rekreacyjnej.

Brakuje również cyklicznej imprezy o zasięgu ponadlokalnym stanowiącej wyróżnik miasta w oparciu o lokalne zasoby kulturowe. Znaczącym ograniczeniem w rozwoju turystyki jest zły stan techniczno-wizualny pozostałości średniowiecznych fortyfikacji obronnych, niski stopień rekreacyjnego zagospodarowania doliny rzeki Drwęcy oraz brak zbiornika wodnego umożliwiającego wykorzystanie do celów rekreacyjnych.

Znaczący wpływ na wzrost atrakcyjności miasta będą miały realizowane projekty rewitalizacyjne w szczególności: remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego, nowe zagospodarowanie nowomiejskiego rynku, terenu zieleni pn. Ogród Róż oraz Parku Miejskiego. Ponadto Miasto będzie szukać możliwości rozwoju w zakresie potencjału jaki niesie „srebrna gospodarka” oraz kontynuować współpracę z partnerskimi miastami krajowymi i zagranicznymi w zakresie m.in. kultury, sportu, turystyki i ochrony środowiska.

Zdrowie

Mieszkańcy Nowego Miasta Lubawskiego mają zapewnioną opiekę zdrowotną w 4 podmiotach świadczących usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz w szpitalu powiatowym w Nowym Mieście Lubawskim. Dodatkowo mieszkańcy mogą korzystać z 28 poradni specjalistycznych oraz 5 poradni stomatologicznych. Dwa podmioty świadczą opiekę medyczną w warunkach domowych (opieka długoterminowa i położnictwo).

Pomimo funkcjonowania na terenie miasta ZOZ, mieszkańcy w ankietach dot. rozwoju społeczno-gospodarczego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wskazywali na niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej.

Integracja społeczna

Skala działań Nowego Miasta Lubawskiego w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji społecznej wynika ze specyfiki problemów społecznych charakterystycznych dla miasta. Nowe Miasto Lubawskie charakteryzuje się wysoką sprawnością instytucjonalną w tym obszarze. Miasto oprócz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2021, posiada również dodatkowe dokumenty dotyczące wsparcia marginalizowanych grup tj. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie zapewnia wsparcie osobom zagrożonym wykluczeniu społecznemu m.in. osobom bezrobotnym, starszym i z niepełnosprawnościami. Na terenie miasta utworzono Klub Seniora dla 120 osób z siedzibą przy ul. Żwirki i Wigury, Klub Seniora przy Miejskim Centrum Kultury dla 40 osób oraz Klub Rodziny dla 40 osób w budynku Szkoły Podstawowej Nr 3.

Elementem, który ma największe znaczenie w zakresie przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu jest współpraca gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie z organizacjami społecznymi i pozarządowymi w tym zakresie. W ramach takiej współpracy Miasto zleca organizacjom pozarządowym zadania m.in. z zakresu aktywnej integracji, promocji zdrowia oraz prowadzenia ośrodka wsparcia tj. Środowiskowego Domu Samopomocy typu C. W zasobach Nowego Miasta Lubawskiego nie ma placówek wsparcia całodobowego np. domu pomocy społecznej.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego zjawisko bezdomności występuje w niewielkim stopniu (4 osoby w 2020 r.). Pomocy osobom bezdomnym oraz zagrożonych bezdomnością udzielają organizacje pozarządowe z którymi miasto zawiera umowy.

W strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim funkcjonuje Klub Integracji Społecznej. Jego głównym celem jest aktywizacja społeczna i zawodowa w szczególności osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto w ramach MOPS w Nowym Mieście Lubawskim działa Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej, który realizuje działania ukierunkowane m.in. na: przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniu wśród młodzieży, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, organizowanie różnych form wsparcia dla młodzieży, promowanie pozytywnych form aktywnego spędzania wolnego czasu. Natomiast działający w strukturze MOPS Klub Seniora działa na rzecz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych w szczególności poprzez: poprawę sprawności manualnej i ruchowej, promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, rozwijanie aktywności

społecznej, organizację czasu wolnego. W strukturze Ośrodka funkcjonuje także mieszkanie chronione wspierane (dla osób starszych), w którym zapewnione są usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym.

Nowe Miasto Lubawskie jest narażona na negatywne zjawiska charakterystyczne dla środowiska miejskiego oraz potrzeby większej alokacji środków na te cele. Nowe Miasto Lubawskie charakteryzuje się dużą aktywnością w pozyskiwaniu różnych źródeł finansowania tych działań.

Frekwencja wyborcza w Nowym Mieście Lubawskim w wyborach samorządowych (2018 r.) do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polski (2018 r.) i na Prezydenta Rzeczypospolitej Polski (2018 r.) była wyższa niż w powiecie nowomiejskim i województwie warmińsko-mazurskim. W demokratycznych wyborach brała udział większość osób uprawnionych. Wyjątek stanowiły wybory do Parlamentu Europejskiego (2019 r.) w których frekwencja wynosiła 40,8%.

Bezpieczeństwo

Na terenie miasta funkcjonuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim oraz jedna Ochotnicza Straż Pożarna. Bezpieczeństwem na terenie miasta zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Nowym Mieście Lubawskim. Straż Miejska, będąca komórką organizacyjną Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim została rozwiązana z dniem 31 grudnia 2020. Zgodnie z informacją otrzymaną z Komendy Powiatowej Policji, liczba interwencji w 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 wzrosła o 0,08%. Wśród najczęściej przeprowadzonych interwencji w 2020 r. w Nowym Mieście Lubawskim największy udział stanowiły kolizje drogowe oraz interwencje domowe.

Schemat 4 Wyzwania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w sferze społecznej

- Poprawa jakości nauczania;
- Rozwój infrastruktury edukacyjnej;
- Optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian, trendów demograficznych oraz zapotrzebowania zgłaszanego przez rynek pracy;
- Organizacja zajęć rozwijających zainteresowania dzieci;
- Zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobku i przedszkolu;
- Kompleksowa polityka senioralna;
- Dopasowanie usług publicznych do zmieniającej się struktury i potrzeb społeczności lokalnej;
- Podniesienie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy. Oferta kulturalna, wypoczynkowa i rekreacyjna dostosowana do każdej grupy wiekowej oraz osób z niepełnosprawnościami;
- Działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca do zamieszkania i aktywności zawodowej;
- Wzmacnianie więzi i poczucia przynależności do miejsca zamieszkania, w tym asymilacja obcokrajowców;
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom poprzez doskonalenie systemu ochrony zdrowia;
- Wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych skutkami pandemii;
- Wspieranie działań organizacji pozarządowych, promocja działań i postaw proobywatelskich (np. budżet obywatelski);
- Rozwój bazy gastronomicznej i noclegowej;
- Współpraca z gminami ościennymi w zakresie tworzenia jednolitej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwoju sieci ścieżek rowerowych.

Źródło: opracowanie własne

SFERA GOSPODARCZA

Przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość jest istotnym czynnikiem przeciwdziałającym niekorzystnym procesom społeczno-ekonomicznym, takim jak bezrobocie, wykluczenie, marginalizacja. W Nowym Mieście Lubawskim w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1105 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 842 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Potencjał gospodarczy na terenie miasta Lubawa zdominowany jest przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw stanowiący 99,9 % wszystkich podmiotów. W Nowym Mieście Lubawskim na koniec 2020 r. było zarejestrowanych 76 spółek prawa handlowego, w tym 56 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz 42 spółki cywilne.

Na przestrzeni ostatnich lat 2015-2020 liczba przedsiębiorstw działających w mieście wzrosła o 6,5%. Przedsiębiorczość w Nowym Mieście Lubawskim wzrasta w stosunku do liczby mieszkańców (103) i rozwija się szybciej niż w powiecie nowomiejskim (81) i w województwie warmińsko-mazurskim (96). Jednakże otrzymany wskaźnik jest nieznacznie niższy od wartości wskaźnika otrzymanego dla Polski (122).

Poziom innowacyjności Nowego Miasta Lubawskiego liczony poprzez wskaźnik: liczba firm z sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - branżę silnie odpowiedzialną za poszukiwanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań) na 1000 mieszkańców wyniósł 7,1 (stan na 2020r.) i był wyższy o 3 od powiatu nowomiejskiego, ale jednocześnie niższy od województwa warmińsko-mazurskiego (o 0,5). Na przestrzeni lat 2015-2020 wskaźnik dla Nowego Miasta Lubawskiego wzrósł o 1,9.

Dominującą gałęzią przemysłu jest przemysł drzewny, głównie w zakresie produkcji mebli i podłóg.

Rynek pracy

Zgodnie z GUS (2020 r.) na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie pracowało ogółem 2991 mieszkańców, w tym 1624 kobiet (54,3%) i 1367 mężczyzn (45,7%). Liczba osób pracujących od 2018 r. ma tendencję spadkową. Jedną z głównych przyczyn są czynniki demograficzne, które przełożyły się na spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i wzrost liczby osób nieaktywnych na rynku pracy. Innym czynnikiem wpływającym na zmniejszającą się liczbę osób pracujących jest migracja osób młodych do większych miast w celach zarobkowych.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. stopa bezrobocia dla powiatu nowomiejskiego wynosiła 8,8% (poziom bezrobocia jeden z niższych w województwie). Dla województwa warmińsko-mazurskiego wskaźnik ten wynosił 10,1%. Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba bezrobotnych w Nowym Mieście Lubawskim zmalała z 515 w 2015 do 294 w 2019 r. W 2020r. nastąpił wzrost bezrobocia w porównaniu do 2019 r. o 69 osób (363 osoby; o 23,5%). Przyczyn takiego wzrostu można upatrywać trwającej w tym okresie pandemii COVID-19 i jej skutków społeczno – gospodarczych.

Spółeczeństwo informacyjne. Dostępne rozwiązania technologiczne umożliwiają szybki i łatwy kontakt oraz dostęp do informacji i wiedzy. Coraz więcej spraw administracyjnych można załatwić bez wychodzenia z domu. Dlatego też zwiększa się liczba urzędów publicznych i przedsiębiorstw korzystających z nowoczesnych rozwiązań. W 2021 r. Nowe Miasto Lubawskie rozpoczęło realizację projektu pn. „Podniesienie jakości e-usług i cyfrowej dostępności informacji sektora publicznego dla mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego”.

Zakres projektu stanowi wdrożenie systemu teleinformatycznego udostępniającego 11 nowych e-usług gwarantujących wysoką funkcjonalność dla interesariuszy Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim. Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego sieć internetu szerokopasmowego jest słabo rozwinięta.

Atrakcyjność inwestycyjna. Rozwój społeczno-gospodarczy Nowego Miasta Lubawskiego możliwy jest poprzez realizowanie inwestycji, które są finansowane nie tylko dzięki dochodom własnym, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Nowe inwestycje publiczne to element sprzyjający nie tylko podnoszeniu jakości życia mieszkańców, ale także poprawiający uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości. Poczynione inwestycje to zwykle główny czynnik przyciągający zewnętrznych inwestorów, koło zamachowe dla miejscowego rynku budowlanego, ale także element polityki społecznej i środowiskowej: pozwala niwelować bezrobocie, zwiększać komfort życia (parki, chodniki), a także wspierać poprawę stanu środowiska.⁴

Nowe Miasto Lubawskie systematycznie dąży do poprawy warunków inwestowania i stwarza ku temu odpowiednie warunki. Na terenie miasta zlokalizowane są tereny inwestycyjne (ok. 15 ha) przy ul. Makuszyńskiego, Lidzbarskiej i Jagiellońskiej. Wymagają one uzbrojenia m.in. w sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej oraz budowę uzupełniających odcinków dróg.

Pozyskiwanie przedsiębiorców i powstawanie nowych inwestycji przekłada się na zwiększanie dochodów budżetowych gminy, a zwłaszcza dochodów własnych, z których można finansować zadania służące rozwojowi lokalnej społeczności. Dlatego też rozwój społeczno-gospodarczy miasta w dużym stopniu zależy od tempa przyrostu na jego obszarze nowoczesnych inwestycji.

Rozwój społeczno-gospodarczy Nowego Miasta Lubawskiego nie byłby możliwy bez uzyskania dofinansowania inwestycji z funduszy zewnętrznych.

W perspektywie finansowej 2014-2020 gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie pozyskała ponad 21 mln złotych dotacji na 14 projektów w tym 6 projektów infrastrukturalnych. Ponad 22,6 mln złotych stanowił wkład własny z budżetu miasta⁵. Łączna liczba podpisanych umów o dofinansowanie projektów realizowanych przez wszystkich beneficjentów (m.in. JST, przedsiębiorców i innych instytucji) w Nowym Mieście Lubawskim w perspektywie finansowej 2014-2020 wyniosła 202, z czego aż 190 umów zrealizowano w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Łączna wartość projektów w podpisanych umowach (stan na 31.12.2020 r.) wynosiła 79,7 mln zł w tym dofinansowane ze środków wspólnotowych 44,3 mln zł. Wartość umów o dofinansowanie projektów zrealizowanych przez beneficjentów z Nowego Miasta Lubawskiego w perspektywie 2014-2020 (w okresie 2016 – grudzień 2020) wyniosła łącznie 31 964 687,09 zł, z czego najwięcej z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – 25 854 402,33 zł.

---

⁴ E. Bończak-Kucharczyk, K. Herbst, K. Chmura, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość, Warszawa 1998

⁵ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/projekty/lista-projektow/lista-projektow-realizowanych-z-funduszy-europejskich-w-polsce-w-latach-2014-2020/>

Finanse

Możliwości rozwoju miasta uwarunkowane są wieloma czynnikami, wśród których istotne znaczenie to posiadane środki finansowe. Zdolność władz Nowego Miasta Lubawskiego do inwestowania związana jest głównie ze strukturą wydatków i dochodów budżetowych i to one kształtują warunki życia mieszkańców, a także wytyczają długofalowe kierunki rozwoju miasta.

Na przestrzeni lat 2015-2020 deficyt budżetowy występował w latach 2015, 2018 i 2020, natomiast w latach 2016, 2017 i 2019 nadwyżka finansowa. Wynik budżetu na dzień 31.12.2020 roku zamknięto deficytem w wysokości 3 084 088,65 zł (planowany deficyt budżetowy 4 100 039,55 zł). Wykonanie deficytu w takiej wysokości spowodowane było głównie płatnościami za realizowane inwestycje, które były dofinansowane ze środków Unii Europejskiej, za które refundacja wydatków nastąpiła w kolejnym roku.

Wielkość zadłużenia w stosunku do rocznych dochodów miasta wynosiła w 2020 r. 48,18%. Na przestrzeni lat 2016-2020 zadłużenie miasta mieściło się w przedziale od 45,17% (w 2017 r.) do 49,78 % (w 2018 r). Najwyższe zadłużenie było w 2015 r. – 56,76%. Konstrukcja budżetu Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zapewniła wykonanie reguły wydatkowej zgodnie, z którą wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż dochody bieżące (artykuł 242 ustawy o finansach publicznych).

Wysoki udział wydatków majątkowych w budżecie Miasta związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków (14,9% w 2020 r.) pokazuje, że miasto wykorzystuje szanse w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację niezbędnych inwestycji. Większość inwestycji w perspektywie finansowej 2014-2020, wykonywanych w mieście było współfinansowanych ze środków zewnętrznych - głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Władze pozyskały również zewnętrzne środki z funduszy rządowych. Na przestrzeni lat 2010-2020 Miasto pozyskało wsparcie finansowe w łącznej kwocie ponad 165 milionów złotych.

Schemat 5 Wyzwania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w sferze gospodarczej

- Podniesienie poziomu atrakcyjności inwestycyjnej gminy,
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych,
- Rozwój infrastruktury turystycznej,
- Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego,
- Współpraca Gminy z mieszkańcami, przedsiębiorcami i gminami partnerskimi,
- Skuteczna promocja miasta,
- Łagodzenie skutków gospodarczych związanych z pandemią koronawirusa.

Źródło: Opracowanie własne

1.2 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. Pozwala ona porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego.

Poniższą analizę dokonano w oparciu o:

- wnioski z opisu charakterystyki Gminy,
- wyniki Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie opracowanej w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych, dokumenty wewnętrzne Gminy i innych źródeł zewnętrznych,
- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 1 do 24 września 2020 roku;
- spotkania z przedstawicielami Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim i jednostek podległych, Radnymi Miasta Nowe Miasto Lubawskie, ankiety, rozmowy indywidualne z przedstawicielami Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim.

Tabela 1 Analiza SWOT

SILNE STRONY

- Dobrze rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna na terenie miasta,
- Uwarunkowania przyrodniczo-geograficzne,
- Wdrożony system ochrony powietrza i system edukacji w zakresie ochrony środowiska,
- Poprawiająca się infrastruktura dróg,
- Dynamiczny rozwój sieci gazowej,
- Korzystne położenie pod względem dostępu do dróg krajowych i regionalnych,
- Wyznaczony obszar rewitalizowany i polityka rewitalizacyjna,
- Zdiagnozowane problemy klimatyczne i plan przeciwdziałania,
- Możliwość rozwoju ekologicznego ogrzewania w mieście (np. ogrzewanie gazowe),
- Potencjał turystyki oparty o zabytki historyczne i sakralne,
- Dobrze rozwinięta sieć ścieżek rowerowych,
- Dostępność terenów inwestycyjnych na terenie miasta,
- Na terenie całego miasta obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- Edukacja na dobrym poziomie (dobre wyniki nauczania, liczni laureaci konkursów, przedmiotowych i sportowych),
- Optymalna liczba miejsc w przedszkolach,
- Zabezpieczone potrzeby mieszkańców w miejsca w żłobku,
- Aktywność opieki społecznej (projekty MOPS),
- Współpraca z lokalną społecznością (Miejska Rada Seniorów, Młodzieżowa Rada Miasta),
- Środowiskowy Dom Samopomocy typ C,
- Baza sportowa (stadion, hala sportowa, siłownia, sale gimnastyczne przy szkołach, kort tenisowy, boiska do piłki plażowej), przystań kajakowa, szlaki rowerowe,
- Baza kulturalna (kino, Miejskie Centrum Kultury),
- Działająca Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ,
- Współdziałanie i wspieranie organizacji pozarządowych,
- Zróżnicowana oferta skierowana do różnych grup wiekowych,
- Podejmowanie wielokierunkowych działań wspierających seniorów,
- Bardzo mocno rozwinięty przemysł meblarski,
- Potencjał inwestycyjny Miasta,
- Umiejętność podmiotów w pozyskiwaniu funduszy unijnych,
- Warunki do rozwoju sportów,
- Wzrost liczby przedsiębiorstw w stosunku do liczby mieszkańców (wg danych za 2020 r.),
- Partnerskie relacje z innymi miastami (wspólne pozyskiwanie środków, wspólne realizowanie projektów i wydarzeń), np. Cittaslow,
- Potencjał dla „srebrnej gospodarki”.
- Zdiagnozowane problemy klimatyczne uwzględnione w planowaniu przestrzennym
- Przeciwdziałanie zmianom klimatu

SŁABE STRONY

- Braki w transporcie publicznym (połączeń komunikacyjnych z innymi miejscowościami),
- Braki w infrastrukturze drogowej,
- Potrzeba budowy nowej stacji uzdatniania wody,
- Słabo rozwinięta sieć internetu szerokopasmowego,
- Sezonowe zanieczyszczenia (piece),
- Mały udział OZE w gospodarce energetycznej miasta,
- Brak niskoemisyjnej komunikacji miejskiej (np. elektryczne autobusy, elektryczne rowery),
- Słabo skomunikowane tereny przemysłowe z obwodnicą miasta,
- Zły stan techniczny obiektów zabytkowych,
- Brak środków własnych na renowację zabytków,
- Zła charakterystyka energetyczna wielu budynków użyteczności publicznej i prywatnych,
- Niekorzystne warunki gospodarowania wodami opadowymi.
- Odływ ludności w wieku produkcyjnym
- Ujemny przyrost naturalny (-2,68 w 2020r.),
- Duża liczba osób długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobotnych (43,3% wg stanu na 2020 r.),
- Niskie wykształcenie i kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych,
- Brak atrakcyjnej oferty edukacyjnej -ponadpodstawowej, dostosowanej do lokalnego rynku pracy,
- Stosunkowo niskie dochody mieszkańców (71,6 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce),
- Brak atrakcyjnych ofert pracy,
- Niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej,
- Brak alternatywnych rozwiązań w zakresie całodobowej opieki osobami starszymi oraz osobami ze szczególnymi potrzebami.
- Brak w pełni uzbrojonych nowych terenów inwestycyjnych,
- Niewykorzystany potencjał turystyczny (słabo rozwinięta baza hotelowa i gastronomiczna),
- Brak zróżnicowania w sektorze MŚP, w tym brak firm generujących produkty i usługi zaawansowane technologicznie,
- Ograniczone możliwości rynku pracy,
- Brak środków na odnowienie zabytków i włączenie ich do oferty turystycznej,
- Braki w cyfryzacji usług publicznych.
- Słaba dostępność do wód publicznych dla mieszkańców miasta w celach rekreacyjnych,
- Ograniczona możliwość inwestowania przedsiębiorców na terenach objętych ochroną środowiska,
- Niski poziom zrzeszania i współpracy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

SZANSE

- Obwodnica – ograniczony ruch w mieście oraz ograniczony hałas i zanieczyszczenie komunikacyjne,
- Dostępność funduszy z Unii Europejskiej (m.in. rewitalizacja, gospodarka niskoemisyjna),
- Upowszechnianie zdrowego trybu życia poprzez wzrost popytu na wysokiej jakości żywność ekologiczną tradycyjną i regionalną,
- Poprawa dostępności komunikacyjnej (połączenie z innymi miastami),
- Rosnąca popularność wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz innych rozwiązań prośrodowiskowych.
- Regulacje ogólnokrajowe zobowiązujące JST do podniesienia jakości środowiska.
- Polityka prorodzinna,
- Dostępność funduszy unijnych na cele społeczne,
- Systematyczny wzrost jakości życia społecznego,
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców,
- Upowszechnianie zdrowego trybu życia i aktywnego spędzania czasu,
- Instytucjonalne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości,
- Dostępność funduszy z Unii Europejskiej,
- Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- Wzrastająca aktywność przedsiębiorcza,
- Wsparcie Państwa w rozwoju przedsiębiorczości,
- Rozwój działalności obszarze „srebrnej gospodarki”.

ZAGROŻENIA

- Negatywne trendy demograficzne (starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji),
- Niewystarczające środki finansowe w programach prośrodowiskowych,
- Wzrost udziału transportu indywidualnego skutkujący rosnącymi zanieczyszczeniami komunikacyjnymi,
- Ograniczona możliwość kontroli palenisk domowych,
- Rosnące ceny ekologicznych źródeł ciepła,
- Wprowadzenie uregulowań ustawowych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,
- Ograniczone możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ochronę zabytków,
- Negatywne trendy demograficzne (starzejące się społeczeństwo, ujemne saldo migracji),
- Ucieczka ludzi młodych do większych miast,
- Wzrost problemów społecznych wynikających z pandemii COVID-19,
- Mało elastyczny system kształcenia zawodowego w Polsce,
- Problemy finansowe związane z finansowaniem usług społecznych i związane z tym problemy z ich dostępnością,
- Niski poziom finansowania usług medycznych.
- Niestabilna sytuacja społeczno-gospodarcza spowodowana pandemią COVID-19,
- Duża konkurencyjność inwestycyjna miast w regionie,
- Emigracja zarobkowa,
- Ograniczona dostępność środków w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 r.,
- Brak stabilnej polityki międzynarodowej,
- Ograniczone możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ochronę zabytków,
- Szybko rosnące ceny energii elektrycznej i ciepłej, zagrożenie kryzysu energetycznego kraju.

Źródło: opracowanie własne

1.2. Drzewo problemów

Drzewo problemów powstało na podstawie *Diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie*, wniosków z Diagnozy zamieszczonej w niniejszym dokumencie w podrozdziale 1.1. *Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT*.

Schemat 6 Drzewo problemów

Źródło: Opracowanie własne

2. Rozwój strategiczny gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Programowanie rozwoju to kluczowy element i podstawa zarządzania rozwojem lokalnym, pod którym to pojęciem rozumiemy zespół skoordynowanych działań podejmowanych przez gminy, zmierzających do realizacji wcześniej określonych (sformułowanych) celów. W procesie zarządzania rozwojem lokalnym istotną rolę odgrywa samorząd, pełniąc funkcje koordynacyjne i organizacyjne, w tym w zakresie współpracy interesariuszy (aktorów rozwoju lokalnego).⁶

Budowa elementów „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” odbywać się będzie według poniższego schematu.

Schemat 7 Programowanie rozwoju

Źródło: „Zarządzanie strategiczne rozwojem gospodarczym”, 2BA doradztwo strategiczne – Agnieszka Nowak – Leszek Nowak

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji sformułowano wizję, misję, cele strategiczne oraz operacyjne wraz z kierunkami działania. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest wizja gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych lat. Po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej (w oparciu o dane statystyczne i dokumenty oraz materiały Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim), oraz uwzględnieniu wyników analizy SWOT, zostały zaproponowane cztery cele strategiczne. Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych i wskazanych kierunków działań. Wyznaczone cele, a następnie kierunki działań będą odpowiadać na potrzeby rozwojowe Miasta i rozwiązywać najważniejsze problemy. Ważnym aspektem wyznaczania celów jest

⁶ Internet <https://samorzad.nid.pl>, 28.12.2020

wzmocnienie potencjału lokalnego i wykorzystywanie zasobów własnych, jak również szans pojawiających się w otoczeniu.

Realizacja zakładanych celów spowoduje zmiany w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej o charakterze ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym.

Na władzach lokalnych spoczywa zatem ogromna odpowiedzialność optymalnego angażowania i wykorzystywania wszystkich sił tkwiących w lokalnych systemach, tj. kapitale społecznym, a także potencjale środowiskowym i gospodarczym.

2.1. Wizja i misja rozwoju Miasta Nowe Miasto Lubawskie w perspektywie 2030 roku

Wizja JST rozumiana jako docelowy obraz danej jednostki w przyszłości. Jest to marzenie o lepszej przyszłości, stan pożądany i oczekiwany, do spełnienia którego będą dążyć wdrażający strategię. Wyzwaniem dla zarządzających rozwojem będzie skupienie wokół wizji różnych grup interesariuszy.⁷

W ramach *Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 roku* sformułowano wizję:

Nowe Miasto Lubawskie to miejsce, które dba o jakość życia mieszkańców oraz rozwój potencjału gospodarczego.

Rozwój miasta oparty na dialogu społecznym pomiędzy władzami a mieszkańcami, kształtowany jest w sposób trwały i zrównoważony z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Misją gminy jako podstawowej jednostki samorządu terytorialnego jest odpowiadanie za wszystkie sprawy o zasięgu lokalnym, które – zgodnie z założeniami ustawy o samorządzie gminnym – mogą się przysłużyć „zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty” (...) Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 16 ust. 1 Konstytucji RP mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową.⁸

Misja gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie:

Kreowanie wieloaspektowego rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego w celu stworzenia miejsca, w którym warto żyć, pracować, wypoczywać i inwestować.

⁷ 2BA doradztwo strategiczne – Agnieszka Nowak – Leszek Nowak, Zarządzanie strategiczne rozwojem gospodarczym

⁸ Samorząd terytorialny w pigułce. System samorządu w Polsce

2.2. Cel główny, cele strategiczne rozwoju, kierunki działań i wskaźniki osiągnięcia celów

Wnioski z opracowanej Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz z przeprowadzonych spotkań z przedstawicielami Urzędu Miasta i jednostek podległych oraz Radnymi Nowego Miasta Lubawskiego stały się podstawą dla opracowania części programowej Strategii, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Wyznaczono cel główny Strategii, który będzie realizowany poprzez cele strategiczne, które określono dla każdej z czterech analizowanych w Diagnozie sfer, tj.:

- przestrzennej,
- społecznej,
- gospodarczej,
- środowiskowej.

Wyznaczone cele strategiczne gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Zaplanowane działania w sferze gospodarczej i społecznej będą realizowane z zachowaniem ładu przestrzennego. Ponadto działania te wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności osadniczej miasta. Natomiast efektem realizacji celów związanych z rozbudową infrastruktury technicznej będzie rozwój społeczny, gospodarczy oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Realizacja celów i kierunków działań będzie przybliżała do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego, określonego w jej wizji.

Plan operacyjny *Strategii* składa się z czterech priorytetów: przestrzeń, środowisko, społeczeństwo i gospodarka, które są równoważne względem siebie i jednocześnie nawzajem uzupełniają się. Działania realizowane w sferze gospodarczej i społecznej będą zgodne łądem przestrzennym. Natomiast poprawa jakości infrastruktury technicznej pozytywnie wpłynie nie tylko na sferę społeczną i gospodarczą, ale również na sferę środowiskową, poprawiając jakość środowiska naturalnego.

Sformułowano cztery cele strategiczne (po jednym w danym obszarze), które określają, co Miasto chce osiągnąć. Cele strategiczne będą realizowane poprzez cele operacyjne przedstawiające sposób ich osiągnięcia.

Ideą rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego będzie zrównoważony rozwój miasta związany z trwałą poprawą jakości życia współczesnych i przyszłych pokoleń osiągnany przez kształtowanie właściwych proporcji w gospodarowaniu trzema rodzajami kapitału: ekonomicznym, społecznym oraz naturalnym.

PRZESTRZEŃ

Polityka przestrzenna Miasta prowadzona jest w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 2, pkt 6) obszar przestrzeni publicznej to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Według organizacji Public for Spaces dobrze zagospodarowana przestrzeń wpływa na jakość życia mieszkańców, poprawia ich zdrowie, przyciąga inwestycje, rozwija przedsiębiorczość,

staje się miejscem wydarzeń kulturalnych, rozwija turystykę, poprawia bezpieczeństwo i poczucie bezpieczeństwa, a także determinuje poziom samoorganizacji społeczeństwa.

Przestrzeń publiczna spełnia kilka funkcji:

- wymiar społeczny, np. przestrzeń publiczna stanowi miejsce spotkań i budowy relacji między jej użytkownikami oraz tworzenia społecznych sieci współpracy,
- wymiar ekonomiczny, np. jest miejscem kreowania i wymiany dóbr i usług,
- wymiar środowiskowy, np. stanowi część terenów zielonych i pełni funkcje ekologiczne w mieście,
- wymiar instytucjonalny, np. miejsce współpracy mieszkańców z instytucjami publicznymi oraz miejsce realizacji wspólnych inwestycji.⁹

Działania w ramach priorytetu Przestrzeń będą dotyczyły zagospodarowania niewykorzystanych przestrzeni, poprawy dostępności komunikacyjnej (w tym rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego) oraz w dalszym ciągu prowadzenia polityki rewitalizacyjnej.

ŚRODOWISKO

Podstawowymi zasobami warunkującymi rozwój gospodarczy i społeczny są: potencjał energetyczny, zasoby wody, powietrze atmosferyczne, warunki klimatyczne, zasoby przestrzeni i krajobrazów oraz związana z nimi różnorodność biologiczna, gleba i zasoby geologiczne oraz użytki pozaekonomiczne środowiska. Stan tych zasobów i ich dostępność oraz ograniczone zdolności ekosystemów do zachowania równowagi i świadczenia usług na rzecz gospodarki wpływają na możliwości inwestycyjne oraz zaspokojenie elementarnych potrzeb bytowych.¹⁰

Niezbędne będzie podjęcie działań w zakresie ochrony środowiska, w tym edukacji ekologicznej mieszkańców. Działania te wspomagane będą przez inwestycje w racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi, infrastrukturę techniczną miasta, zieloną gospodarkę czy w poprawę jakości powietrza.

SPOŁECZEŃSTWO

Ważnym aspektem rozwoju miasta są jego mieszkańcy i dążenie do zaspokajania ich potrzeb. Zaplanowane działania w priorytecie Społeczeństwo są odpowiedzią na zidentyfikowane problemy w *Diagnozie społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie*. Przeanalizowano obecną infrastrukturę społeczną dla każdej grupy wiekowej i jej stopień wykorzystywania, w celu określenia niezbędnych inwestycji, jakie powinny zostać zrealizowane w najbliższych latach. W związku z pogłębiającym się procesem starzenia społeczeństwa, Miasto powinno podjąć działania w kierunku zapewnienia usług osobom starszym, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu.

Działania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie powinny zapewnić zarówno mieszkańcom jak i turystom infrastrukturę i usługi na wysokim poziomie. Oprócz inwestycji infrastrukturalnych, należy dążyć do zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny ich miejscowości poprzez inicjowanie i kreowanie dialogu społecznego, rozwój cyfryzacji usług oraz zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych i profilaktycznych. Niezbędne są także działania mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

---

⁹ B. Wieteska-Rosiak, *Hybrydyzacja przestrzeni publicznej miasta w kontekście adaptacji do zmian klimatu*, 2018 roku

¹⁰ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)

GOSPODARKA

Rozwój gospodarczy gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza to dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska, a rosnącymi potrzebami i oczekiwaniami społeczeństwa.

Na tworzenie klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości miasta wpływa całokształt działań i decyzji miasta. Działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości powinny obejmować:

- aktywizację lokalnych zasobów kapitału i pracy oraz efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, walorów lokalizacji przestrzennej,
- kreowanie nowych zasobów lokalnych poprzez stwarzanie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, sportu, turystyki i rekreacji
- zarządzanie infrastrukturą w celu ułatwienia nawiązywania stosunków gospodarczych,
- zarządzanie zasobami pracy, które są szczególnym czynnikiem rozwoju lokalnego,
- kreowanie powiązań integracyjnych pomiędzy uczestnikami procesów gospodarczych,
- wzmacnianie przejawów życia gospodarczego w wymiarze lokalnym.¹¹

Obszar działań w priorytecie Gospodarka ukierunkowany jest przede wszystkim na wzmocnienie konkurencyjności miasta poprzez podnoszenie poziomu innowacyjności miasta (w tym cyfryzacja i automatyzacja procesów), rozwój turystyki oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Kierunki działań będą realizowane przez władze gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie za pośrednictwem:

- Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim
- Miejskiego Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim,
- Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim,
- Służb dbających o bezpieczeństwo mieszkańców (policja, straż pożarna),
- Szkół, przedszkoli, żłobka
- Wspólnot mieszkaniowych,
- Organizacji pozarządowych,
- Przedsiębiorców.

Poniżej przedstawiono strukturę założonych celów wraz z kierunkami działań oraz oczekiwanymi efektami realizowanych zadań.

---

¹¹ M. Kochmańska, Działalność gminy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej

Schemat 8 Cel główny, cele szczegółowe Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY I

ŁAD PRZESTRZENNY ZWIĘKSZAJĄCY DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNĄ

1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna

1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej

1.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny I zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni, która zwiększałaby dostępność i spójność terytorialną, a przy tym poprawiała atrakcyjność Nowego Miasta Lubawskiego do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Osiągnięty on będzie poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej, podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprawę spójności zagospodarowania przestrzennego oraz estetyki przestrzeni publicznej. Poprawa estetyki przestrzeni Nowego Miasta Lubawskiego odbywać się będzie również poprzez dbanie o miejsca i obiekty stanowiące lokalne dziedzictwo kulturowe i historyczne np. Rewitalizacja średniowiecznych baszt obronnych przy ul. 3- Maja i 19- Stycznia w Nowym Mieście Lubawskim, Modernizacja budynku Urzędu Miasta stanowiącego obiekt dziedzictwa kulturalnego.

Podstawą układu przestrzennego jest sieć dróg (oraz ich stan), od której zależą warunki obsługi mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Istotnym elementem jest stworzenie funkcjonalnego i spójnego układu drogowego, który zwiększyłby dostępność komunikacyjną do różnych części miasta, a także poprawiłby poziom bezpieczeństwa na drogach. Dodatkowo zakłada się wzrost wykorzystania roweru i komunikacji publicznej, jako środka transportu poprzez utworzenie spójnej sieci ścieżek rowerowych i utworzenie lokalnego systemu publicznej niskoemisyjnej komunikacji autobusowej do potrzeb mieszkańców.

Nowe Miasto Lubawskie podejmuje systematycznie działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa drogowego, dlatego też w najbliższych latach będzie kontynuowana modernizacja i rozbudowa dróg gminnych i ulic wraz z infrastrukturą towarzyszącą (chodniki, oświetlenia, progi zwalniające).

Rozwój infrastruktury w Nowym Mieście Lubawskim jest również niezbędny do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i atrakcyjności miejsca zamieszkania, oraz wzmocnienia funkcji turystycznej miasta.

Nowe Miasto Lubawskie będzie kontynuowało politykę rewitalizacji. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Nowego Miasta Lubawskiego będzie polegała na przebudowie, adaptacji budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

Zrównoważony rozwój Nowego Miasta Lubawskiego będzie spójny z założeniami prowadzonej polityki przestrzennej oraz nie będzie powodować negatywnych skutków w przestrzeni miejskiej. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, a także tworzone i aktualizowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe działania realizowane w ramach powyższych celów operacyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Cel strategiczny 1 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY I: ŁAD PRZESTRZENNY ZWIĘKSZAJĄCY DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNĄ			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich ▪ Rewitalizacja budynków mieszkalnych ▪ Renowacja, modernizacja zabytków ▪ Modernizacja budynków użyteczności publicznej ▪ Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy ▪ Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. place zabaw, obszary rekreacji dla wszystkich grup wiekowych ▪ Zwiększenie poziomu ilościowego i jakościowego terenów zieleni miejskiej ▪ Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i jednorodzinnego poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne i rozbudowę niezbędnej infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przywrócenie do życia zdegradowanych obszarów i uzupełnienie ich o nowe funkcje ▪ Poprawa stanu technicznego i wizualnego budynków wpisanych do rejestru zabytków, ▪ Poprawę efektywności energetycznej wpisanych do rejestru zabytków. ▪ Poprawa estetyki Miasta ▪ Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta ▪ Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego, ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska ▪ Poprawa oferty turystycznej, sportowej i rekreacyjnej miasta ▪ Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznych ▪ Zwiększenie aktywności sportowej mieszkańców Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarach miejskich [szt.] ▪ Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach [os.] ▪ Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego objętych wsparciem [szt.] ▪ Liczba obiektów dostosowanych do osób niepełnosprawnych objętych wsparciem [szt.] ▪ Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem [%] ▪ Powierzchnia przestrzeni publicznych dostępnych dla mieszkańców (ha) ▪ Liczba zabytków objętych wsparciem [szt.] ▪ Powierzchnia obszaru podlegającego ochronie przyrodniczej objętego działaniami w kierunku

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapobieganie negatywnym skutkom suburbanizacji ▪ Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszenia antropopresji [m²] ▪ Liczba osób korzystających w sposób zrównoważony z zasobów przyrodniczych [os] ▪ Liczba wspartych obiektów dziedzictwa kulturowego [szt.], ▪ Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem [os] ▪ Liczba wybudowanych mieszkań [szt.]
<p>1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie zrównoważonego systemu transportu publicznego w tym: <ul style="list-style-type: none"> • budowa centrum przesiadkowego przy ul. Grunwaldzkiej składającej się z bazy postoju autobusów, placów parkingowych dla samochodów i rowerów, przystanków komunikacji zbiorowej, • budowa wypożyczalni rowerów (konwencjonalne i/lub elektryczne) na terenie miasta (kilka lokalizacji na terenie miasta). • zakup pojazdów elektrycznych do 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa warunków do organizacji transportu zbiorowego, ▪ poprawa skomunikowania lokalnego, regionalnego i międzyregionalnego, ▪ poprawa warunków komunikacyjnych na terenie miasta, ▪ poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców gmin ościennych z obszarów przylegających do miasta, ▪ poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, ▪ poprawa atrakcyjności turystycznej miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia terenu objętego inwestycją [ha], ▪ Liczba wybudowanych obiektów infrastrukturalnych [szt.] ▪ Ilość zakupionych pojazdów niskoemisyjnych [szt.] ▪ Ilość wdrożonych systemów informatycznych [szt.] ▪ Ilość osób korzystających z systemu transportu miejskiego ▪ Ilość osób korzystających z systemu transportu regionalnego i ponadregionalnego [osób/rok], ▪ długość wybudowanych odcinków dróg (m)

	<p>przewozu mieszkańców i turystów na terenie miasta,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrożenie kompleksowego systemu elektronicznego ułatwiającego obsługę i korzystanie z systemu transportu publicznego (aplikacja mobilna), • wdrożenie miejskiego systemu ładowania pojazdów elektrycznych (kilka lokalizacji na terenie miasta). <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrażanie niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym ▪ Budowa, przebudowa sieci dróg rowerowych ▪ Budowa, przebudowa i remonty dróg gminnych oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej ▪ Budowa parkingów i miejsc postojowych ▪ Bieżąca realizacja założonych inwestycji drogowych oraz ich aktualizacja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie udziału transportu niskoemisyjnego w mieście. ▪ Zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego na obszarze miasta ▪ Poprawa stanu jakości dróg oraz infrastruktury towarzyszącej ▪ Rozbudowa sieci drogowej na obszarze miasta ▪ Poprawa estetyki przestrzeni ▪ Zmniejszenie liczby wypadków drogowych ▪ Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego na głównych ciągach komunikacyjnych ▪ Zwiększenie stopnia przepustowości dróg ▪ Poprawa spójności dróg ▪ Zwiększenie stopnia rowerowego skomunikowania Miasta oraz integracja przestrzenna Miasta pod względem turystycznym i rekreacyjnym ▪ zmniejszenie natężenia ruchu drogowego poprzez zastąpienie komunikacji samochodowej komunikacją rowerową 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ długość wybudowanych ścieżek rowerowych (m) ▪ Liczba miejsc parkingowych [szt.]
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków do powietrza ▪ ograniczenie hałasu pochodzącego z ruchu drogowego na terenie miasta 	
<p>1.3 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie miasta ▪ Modernizacja/ przebudowa przejść dla pieszych (m.in. azyle drogowe, oświetlenie, przejścia podniesione, systemy ostrzegawcze itp.), oraz montaż progów zwalniających i skrzyżowań podniesionych w miejscach o największej ilości kolizji i wypadków drogowych ▪ Rozbudowa monitoringu wizyjnego ▪ Budowa i modernizacja chodników 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę oświetlenia i chodników przy kluczowych odcinkach dróg ▪ zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy ▪ poprawa estetyki przestrzeni ▪ stała kontrola dróg i kluczowych miejsc na terenie Gminy poprzez punkty monitoringu miejskiego ▪ zmniejszenie liczby wypadków drogowych ▪ zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Długość wybudowanej sieci oświetlenia ulicznego [m] ▪ Ilość przebudowanych skrzyżowań [szt.] ▪ Ilość modernizowanych/ przebudowanych przejść dla pieszych [szt.] ▪ Ilość zamontowanych progów zwalniających [szt.] ▪ długość wybudowanych chodników (km) ▪ liczba usuniętych barier architektonicznych (szt.) ▪ liczba powstałych punktów monitoringu (szt.)

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY II

OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DOSTOSOWANIE DO ZMIAN KLIMATU

- 2.1. Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego**
- 2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej**
- 2.3. Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)**

Nowe Miasto Lubawskie dysponuje cennymi walorami i zasobami przyrodniczymi, które należy chronić, a z drugiej strony udostępniać dla celów edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych. Rozwój społeczno-gospodarczy powinien opierać się bowiem na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku. Z tego względu Cel II zakłada poprawę stanu i jakości środowiska przyrodniczego, w szczególności poprawę powietrza atmosferycznego oraz czystości wód powierzchniowych, rozwój terenów zieleni i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu w oparciu o nowoczesne rozwiązania i istniejące zasoby. Obydwa elementy: rozwój gospodarczy i poprawa stanu środowiska stanowiąc będą źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Nowe Miasto Lubawskie będzie realizowało kompleksowe działania proekologiczne m.in. mające na celu rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w tym przede wszystkim budowę nowej stacji uzdatniania wody, która zabezpieczy potrzeby w zakresie jakości i ilości wody pitnej z uwzględnieniem perspektyw rozwojowej miasta, a także wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców.

Miasto będzie podejmować działania na rzecz ochrony środowiska, poprawy jego jakości poprzez włączenie działań gminy w szeroki horyzont działań będących elementem polityki wspólnotowej Unii Europejskiej opisanej w ramach tzw. „green dealu”. Ponadto kierunki działań określone w strategii będą spójne z działaniami określonymi w Planach gospodarowania wodami. Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców miasta (wrzesień 2021r.) wskazują, że środowisko naturalne jest jednym z podstawowych elementów, w zakresie którego oczekiwana jest radykalna pozytywna zmiana.

Nowe Miasto Lubawskie będzie podejmować także działania mające na celu adaptację do zmian klimatu, przeciwdziałanie skutkom suszy, ochronę terenów leśnych, zwiększenie retencji wodnej oraz rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury. Miasto będzie kontynuowało realizację inwestycji w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, wymiany źródeł zaopatrzenia w ciepło, wprowadzania rozwiązań technologicznych optymalizujących zużycie mediów. Wspierane będą inwestycje mające na celu zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dalszych działań wymaga również usuwanie azbestu z terenu miasta. W perspektywie do 2032 roku cały kraj powinien zostać oczyszczony z wyrobów azbestowych.

Realizując powyższy cel strategiczny ważne jest prowadzenie działań promocyjnych i promowanie postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizację konkursów i innych wydarzeń propagujących ochronę środowiska.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Cel strategiczny 2 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY II: OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DOSTOSOWANIE DO ZMIAN KLIMATU			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznych: ▪ Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych (komunalnych i socjalnych) stanowiących zasób mieszkaniowy gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie ▪ Poprawa czystości wód powierzchniowych ▪ Monitoring stanu powietrza ▪ Realizacja nowych nasadzeń zieleni ▪ Kontynuacja rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej ▪ Prowadzenie monitoringu stanu środowiska we współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska ▪ Kontynuacja programu dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na proekologiczne w budynkach mieszkalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków, ▪ oprawa warunków życia mieszkańców miasta. ▪ zwiększenie atrakcyjności rzeki Drwęca i umożliwienie jej wykorzystania w kierunku rekreacyjnym ▪ poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych ▪ Polepszenie jakości powietrza ▪ Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych niskoemisyjnymi źródłami ciepła ▪ Łagodzenie skutków zmian klimatycznych ▪ Dbłość o stan zadrzewień oraz realizowanie nasadzeń ▪ Ochrona obszarów cennych przyrodniczo ▪ stała kontrola jakości powietrza atmosferycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba budynków użyteczności objętych wsparciem [szt.] ▪ Oszczędność energii [MWh/rok], ▪ Redukcja emisji CO₂ [Mg/rok] ▪ Liczba podpisanych umów o dofinansowanie z obszaru efektywność energetyczna [szt.] ▪ Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.] ▪ Liczba obiektów, w których przeprowadzono modernizację [szt.] ▪ Liczba nowych czujników badających jakość powietrza [szt.] ▪ Liczba i moc wykorzystywanych na terenie gminy nowych ekologicznych źródeł energii [szt.] ▪ Liczba obiektów poddanych termomodernizacji [szt.] ▪ Liczba nowych nasadzeń [szt.] ▪ Liczba osób korzystających z zmodernizowanych źródeł ciepła [osoba]

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wymiana źródeł ciepła w budynkach komunalnych ▪ Tworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych ▪ Zakup niskoemisyjnego taboru komunikacji miejskiej ▪ Wsparcie i egzekwowanie działań mających na celu likwidację nielegalnych wysypisk śmieci ▪ Wsparcie wymiany azbestowych pokryć dachowych oraz innych elementów konstrukcyjnych zawierających azbest ▪ Kształtowanie świadomości i postaw proekologicznych wśród mieszkańców przez organizację wydarzeń i imprez ▪ Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy ▪ Budowa stacji uzdatniania wody 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła ▪ zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła ▪ zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO2 ▪ poprawa efektywności energetycznej budynków ▪ rozwój elektromobilności ▪ zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców ▪ poprawa warunków życia i stanu zdrowia mieszkańców ▪ Minimalizacja emisji zanieczyszczeń i substancji szkodliwych do powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] ▪ kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł) ▪ liczba budynków użyteczności publicznej z przeprowadzoną termomodernizacją (szt.) ▪ Liczba obiektów poddanych termomodernizacji [szt.] ▪ liczba zakupionych autobusów niskoemisyjnych (szt.) ▪ Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci [szt.] ▪ Zmniejszenie ilości wytworzony odpadów [tony] ▪ Liczba mieszkańców korzystająca z wymiany azbestowych pokryć dachowych oraz innych elementów konstrukcyjnych zawierających azbest [osoba] ▪ Liczba przeprowadzonych kampanii proekologicznych (konkursy, imprezy, festyny) [szt.] ▪ Liczba osób biorących udział w kampaniach proekologicznych [liczba osób]
<p>2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa stacji uzdatnia wody na terenie Nowego Miasta Lubawskiego ▪ Budowa zbiorników retencyjnych wód opadowych i roztopowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości wody pitnej, oraz zwiększenie wydajności ujęcia wody, ▪ Poprawa jakości życia mieszkańców miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość wybudowanych obiektów służących uzdatnianiu wody – 1 ▪ Ilość osób posiadających dostępność do lepszej jakości wody uzdatnionej [os]

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa urządzeń podczyszczających wody opadowe. ▪ Budowa, rozbudowa, remonty sieci wodociągowej ▪ Budowa, rozbudowa, remonty sieci kanalizacji sanitarnej ▪ Modernizacja i rozbudowa i remonty systemu kanalizacji deszczowej ▪ Porządkowanie zbiorników i cieków wodnych ▪ Współpraca z operatorami w zakresie rozbudowy sieci gazociągowej i energetycznej na obszarze Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego, ▪ Poprawa warunków dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej. ▪ Zwiększenie retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej ▪ Poprawa stanu technicznego istniejącej sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej ▪ Rozwój sieci gazowej ▪ Zwiększenie atrakcyjności osadniczej Miasta ▪ Poprawa jakości środowiska ▪ Ograniczenie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych ▪ Zwiększenie ilości wody zatrzymywanej na terenie miasta ▪ Zwiększenie liczby osób korzystających z nowo wybudowanej infrastruktury technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Długość wybudowanych przebudowanych/wybudowanych kanałów deszczowych [m] ▪ Ilość zbiorników służących do retencji wód opadowych [szt.] ▪ Ilość odcinków sieci doposażonych w urządzenia służące do podczyszczania wód opadowych [szt.] ▪ Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności [%] ▪ Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności [%] ▪ Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności [%] ▪ Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności [%] ▪ Długość sieci gazowej [km] ▪ Długość sieci wodociągowej [km] ▪ Długość sieci kanalizacyjnej [km] ▪ Liczba zbiorników retencyjnych oraz punktów małej retencji wodnej [szt.] ▪ Liczba zbiorników przeciwpowodziowych /retencyjnych [szt.]
<p>2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wymiana źródeł ciepła w budynkach z programu dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na proekologiczne w budynkach mieszkalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polepszenie jakości środowiska ▪ Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.] ▪ Liczba i moc wykorzystywanych na terenie gminy nowych

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrażanie niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym ▪ Wdrażanie rozwiązań technologicznych ograniczających emisję i produkcję odpadów ▪ Tworzenie warunków do rozbudowy instalacji OZE na terenie miasta ▪ Wspieranie inwestycji mających na celu zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ monitoring jakości powietrza na obszarze Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych ▪ poprawa efektywności energetycznej budynków ▪ zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych niskoemisyjnymi źródłami ciepła ▪ Zmniejszenie ilości odpadów ▪ Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej z OZE ▪ stała kontrola jakości powietrza atmosferycznego 	<p>ekologicznych źródeł energii [szt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszenie ilości CO2 wprowadzanego do środowiska [tony] ▪ Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.]
--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY III

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ DOSTĘPNOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH

- 3.1. **Rozwój edukacji**
- 3.2. **Aktywna integracja lokalnej społeczności**
- 3.3. **Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej**
- 3.4. **Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej**
- 3.5. **Infrastruktura społeczna**

Rozwój infrastrukturalny, zabezpieczenie rozwoju przestrzeni publicznych, a następnie zbudowanie zintegrowanej oferty usług społecznych to logicznie następujące po sobie kroki. W konsekwencji tych działań istotne jest wdrażanie polityk publicznych koordynujących działania w poszczególnych obszarach i przede wszystkim skorzystanie z potencjału obywatelskiego. Energia mieszkańców to kluczowy czynnik powodzenia w osiągnięciu ożywienia społeczno-ekonomicznego Nowego Miasta Lubawskiego.

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego oprócz omówionej wcześniej przestrzeni publicznej, dróg oraz dostępności komunikacyjnej jest również rozwój oferty edukacyjnej, zdrowotnej, społecznych, kulturalnej i bazy sportowo-rekreacyjnej wzmacniającej aktywność mieszkańców.

Rozwój każdej społeczności jest ściśle powiązany z jakością prowadzonej edukacji. Wsparcie nowoczesnej edukacji w Nowym Mieście Lubawskim nie oznacza jedynie działań związanych z włączaniem nowoczesnych technologii i narzędzi informacyjno-komunikacyjnych w proces dydaktyczny w szkołach. Nowoczesna edukacja obejmuje również infrastrukturę, bazę techniczną, pomoce dydaktyczne. Efektywne wykorzystanie tych zasobów wymaga natomiast wysokich i stale doskonalonych kompetencji dydaktycznych nauczycieli, a także zarządczych osób kierujących poszczególnymi placówkami i realizujących zadania gminy w zakresie oświaty i edukacji.

Nowoczesny charakter edukacji nie ogranicza się tylko do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przez uczniów w szkołach. Osiągnięcie tego celu strategicznego wiąże się również ze wspieraniem i tworzeniem możliwości uczestniczenia w różnych formach rozwoju osobistego i społecznego .

W Nowym Mieście Lubawskim, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa. Dlatego też Nowe Miasto Lubawskie będzie kontynuować politykę senioralną i rozszerzać usługi adresowane dla seniorów (działania w kierunku rozwoju „srebrnej gospodarki”). Zmieniająca się sytuacja demograficzna oraz dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego obligują Miasto do weryfikacji sieć szkół i przedszkoli.

Oferta społeczna Nowego Miasta Lubawskiego wspierana infrastrukturą społeczną i techniczną uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności miejskiej: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Cel strategiczny III zakłada zatem działania w zakresie rozszerzenia oferty sportowej, kulturalnej, oświatowej, a także usług medycznych i zapewniających wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnością oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, budowanie tożsamości lokalnej, a także integrację wszystkich uczestników życia społecznego. Popularyzacja wiedzy i zachowań związanych z szeroko pojętą profilaktyką dotyczącą zdrowia psychicznego i fizycznego, skierowaną do różnych grup odbiorców będzie niezbędnym elementem realizacji tego Celu. Zakres działań obejmie m. in. edukację zdrowotną, promowanie aktywności fizycznej oraz organizowanie badań profilaktycznych.

Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w Mieście, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej społeczności, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Działania podejmowane przez Miasto obejmować będą integrację mieszkańców i ich zwiększenie poczucia tożsamości regionalnej poprzez współpracę, wspieranie organizacji pozarządowych, jak również wzmocnienie komunikacji z mieszkańcami. Dopełnieniem działań w obszarze społecznym będzie podniesiony poziom świadczonych usług kulturalnych. Oferty czasu wolnego są równie ważne jak tworzenie dla niej odpowiednich ram (infrastrukturalnych i projektowych). Nowe Miasto Lubawskie będzie rozwijało infrastrukturę kulturalną oraz wzbogaci ofertę wydarzeń i imprez kulturalnych (ze szczególną ofertą skierowaną do ludzi młodych) integrujących mieszkańców w każdym wieku.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 4 Cel strategiczny 3 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ DOSTĘPNOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Rozwój edukacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie szerokiej oferty pomocy psychologicznej dla uczniów (Program wsparcia psychologicznego dla uczniów szkół podstawowych) ▪ Poszerzanie kompetencji uczniów szkół podstawowych w zakresie projektowania i druku 3D ▪ Dopuszczenie placówek w odpowiednie pomoce dydaktyczno-naukowe ▪ Rozwój zajęć pozalekcyjnych dzieci i młodzieży ▪ Informatyzacja procesów dydaktycznych ▪ Dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy ▪ Dostosowanie sieci szkół i przedszkoli, żłobków do sytuacji demograficznej oraz układu osadniczego Miasta ▪ Opracowanie grantów i aplikacji rozszerzających ofertę edukacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie uczniów w zakresie pomocy psychologicznej ▪ Rozwój kompetencji uczniów w obszarze technologii 3D oraz kompetencji przyszłości takich jak interdyscyplinarność, kreatywność, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów i umiejętność pracy zespołowej ▪ Poprawa jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych ▪ poprawa warunków nauczania w przedszkolach i szkołach podstawowych ▪ dopasowanie (dostosowanie) form i kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy ▪ Poprawa atrakcyjności oferty edukacyjnej ▪ Zwiększenie atrakcyjności oferty zajęć pozalekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczniów i rodziców korzystających ze wsparcia – [os] ▪ Ilość interwencji kryzysowych [szt.] ▪ Liczba nauczycieli korzystających ze wsparcia - [os] ▪ Liczba uczniów objętych projektem [os] ▪ Liczba nauczycieli objętych wsparciem szkoleniowym - [os] ▪ Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 [osoba] ▪ Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 [-] ▪ Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 [szt.] ▪ Liczba osób korzystająca z infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie szerokiej oferty pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ▪ Poszerzenie kompetencji uczniów szkół podstawowych ▪ Tworzenie klubów młodzieżowych ▪ Organizacja i dofinansowanie różnych form wypoczynku dla uczniów szkół podstawowych ▪ Realizacja programów społecznych obejmujących możliwość zdobycia nowych uprawnień zawodowych i przekwalifikowania zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie możliwości przekwalifikowania się dla osób mających trudności ze znalezieniem zatrudnienia 	<p>(żłobek, przedszkole) [liczba osób]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.) ▪ liczba utworzonych klubów młodzieżowych (szt.) ▪ średnie wyniki nauczania w szkołach (%) ▪ liczba wdrożonych informatycznych procesów dydaktycznych (szt.) ▪ liczba zrealizowanych projektów grantowych rozszerzających ofertę edukacyjną (szt.) ▪ liczba zmodyfikowanych/wdrożonych zajęć pozalekcyjnych (szt.) ▪ liczba zrealizowanych programów społecznych obejmujących możliwość zdobycia nowych uprawnień zawodowych i przekwalifikowania zawodowego
<p>3.2. Aktywna integracja lokalnej społeczności</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kompleksowe wsparcie rodzin dysfunkcyjnych ▪ Wsparcie osób starszych w tym m.in: <ul style="list-style-type: none"> ○ działania aktywizacyjne i integracyjne w ramach Klubu Seniora ○ wsparcie specjalistów: poradnictwo prawne, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej rodzin dysfunkcyjnych w Nowym Mieście Lubawskim. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość osób objętych wsparciem [liczba osób] ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług społecznych [liczba osób] ▪ Liczba wspartych w programie miejsc

	<p>specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym rehabilitacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ usługi asystentów osób starszej/niepełnosprawnych ○ pomoc starszym, niepełnosprawnym i samotnym mieszkańcom w zakresie drobnych napraw, naprawy sprzętu ○ pomoc starszym, niepełnosprawnym i samotnym mieszkańcom w zakresie transportu do lekarza, apteki <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie istniejących organizacji pozarządowych w zakresie prowadzenia aktywności społecznych i obywatelskich ▪ Wspieranie działań umożliwiających aktywność i integrację społeczną wszystkich grup społecznych (m.in. seniorów, osób z niepełnosprawnościami) ▪ Prowadzenie placówek i zajęć dla seniorów i dla osób z niepełnosprawnościami ▪ Uruchomienie wolontariatu dla potrzebujących oraz angażowanie ludzi chętnych do pomocy ▪ Identyfikacja i eliminacja barier architektonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwiązywanie problemów w zakresie niewłaściwego funkcjonowania rodzin, ▪ Poszerzenie oferty na atrakcyjne i kreatywne spędzanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych. ▪ Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej, integracji, opieki zdrowotnej osób starszych w Nowym Mieście Lubawskim, ▪ Zmniejszenie poczucia osamotnienia i izolacji społecznej osób starszych ▪ Poszerzenie oferty na atrakcyjne i kreatywne spędzanie czasu wolnego przez osoby starsze, ▪ Poprawa kondycji zdrowotnej i jakości życia osób starszych. ▪ Rozwój usług opiekuńczych dla seniorów ▪ Wzrost integracji społecznej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ Zapewnienie dziennej i całodobowej opieki nad osobami starszymi i chorymi 	<p>świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu [szt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczestników programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych [liczba osób] ▪ Liczba wspartych podmiotów [szt.] ▪ Liczba osób korzystających z kursów zawodowych [liczba osób] ▪ Odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu (w wieku 25–64 lata) [%] ▪ Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym [%] ▪ Placówki stacjonarnej pomocy społecznej [szt.] ▪ liczba mieszkańców objętych programami aktywizacji zawodowej i społecznej (os.) ▪ liczba wolontariuszy na terenie Miasta (os.) ▪ liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.) ▪ liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.) ▪ liczba podjętych działań w ramach w zakresie oferty dla seniorów (szt.)
--	--	---	---

	<p>utrudniających przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym w budynkach użyteczności publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja kampanii społecznych wśród mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej ▪ Upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców ▪ Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym ▪ Wsparcie alternatywnych rozwiązań w zakresie całodobowej opieki osobami starszymi oraz osobami ze szczególnymi potrzebami ▪ Tworzenie i wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju zainteresowań mieszkańców ▪ Zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami ▪ Tworzenie warunków do rozbudowy szerokopasmowej sieci internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost potencjału kapitału ludzkiego ▪ Zwiększenie poczucia tożsamości społecznej mieszkańców ▪ Integracja mieszkańców ▪ Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej ▪ poprawienie jakości życia poprzez nowe możliwości spędzania czasu wolnego przez seniorów i zapewnienia oferty dostosowanej do wieku i interesów tych osób ▪ realizacja polityki krajowej nastawionej na wsparcie rodzin i osób starszych oraz niesamodzielnych ▪ zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach ▪ poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością ▪ zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów 	
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania w kierunku rozwoju „srebrnej gospodarki” 	<p>zdrowotnych dzięki wcześniejszemu wykryciu chorób w ramach badań profilaktycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie barier w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami ▪ ograniczenie skali problemów społecznych występujących na obszarze Miasta ▪ Ograniczenie problemu wykluczenia cyfrowego wśród mieszkańców Miasta ▪ zwiększenie atrakcyjności Miasta pod względem oferty dla seniorów 	
<p>3.3 Rozwój oferty kulturalnej i aktywności rekreacyjno-sportowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wystawy historyczne wzmacniające tożsamość regionalną i lokalną ▪ Organizacja cyklicznych wydarzeń przybliżających wiedzę z zakresu twórczości muzycznej i teatralnej mieszkańcom miasta w szczególności młodzieży i osobom starszym ▪ Warsztaty w zakresie tradycyjnych lokalnych umiejętności rękodzielniczych ▪ Pokazy lokalnej twórczości i produktów ekologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju aktywności społecznej oraz kształtowanie i wspieranie postaw obywatelskich mieszkańców w każdym wieku z obszaru Nowego Miasta Lubawskiego, ▪ Integracja społeczności lokalnej po okresie pandemii, ▪ Poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób uczestniczących w projektach i/lub inicjatywach [liczba osób] ▪ Liczba organizacji uczestniczących w projektach i/lub inicjatywach [szt.] ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług społecznych [liczba osób] ▪ Liczba wspartych w programie miejsc

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie oferty rekreacyjnej i kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych oraz ze szczególnymi potrzebami ▪ Tworzenie nowych szlaków turystycznych ▪ Tworzenie nowych ścieżek rowerowych ▪ Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i kulturalnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym ▪ Współpraca z instytucjami kultury i sportu oraz organizacjami pozarządowymi mająca na celu rozszerzenie oferty kulturalnej i sportowej ▪ Promocja działalności zespołów artystycznych / sportowych ▪ Rozwój sieci stacji roweru miejskiego na terenie Miasta ▪ Wspieranie sportowców, w szczególności poprzez program stypendialny, przyznawanie nagród i wyróżnień sportowych ▪ Rozszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców ▪ Organizacja imprez kulturalnych integrujących mieszkańców ▪ Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy i poprawa warunków do 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta w szczególności młodych pokoleń. ▪ budowanie zainteresowania kulturą, ▪ stworzenie możliwości rozwoju osobistego mieszkańców miasta, ▪ racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży i osób starszych ▪ Poszerzenie oferty spędzenia czasu wolnego dla mieszkańców miasta ▪ Zwiększenie uczestnictwa w rekreacji mieszkańców miasta ▪ Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców (szczególnie do ludzi młodych) ▪ Budowanie relacji międzyludzkich ▪ Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta ▪ zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców ▪ podniesienie jakości życia poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną 	<p>świadczenia usług społecznych [szt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczestników zajęć dodatkowych prowadzonych w instytucjach kultury [liczba osób] ▪ Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych [liczba osób] ▪ Liczba imprez kulturalnych [szt.] ▪ Liczba imprez sportowych na terenie gminy [szt.] ▪ kwota przyznanego wsparcia dla sportowców (zł) ▪ liczba wydarzeń kulturowych zorganizowanych przez miasto w ciągu roku (szt.) ▪ liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.) ▪ liczba wdrożonych rozwiązań w zakresie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej (szt.) ▪ liczba wspartych rodzin (szt.) ▪ liczba osób we wspartych rodzinach (os.)
--	---	--	---

	<p>rekreacji, aktywności fizycznej wycieczki</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa retencyjnego zbiornika na rzece Drwęcy spełniającego funkcję rekreacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa stanu zdrowia mieszkańców miasta dzięki uczestnictwu w aktywności fizycznej ▪ kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży ▪ wspieranie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży poprzez pełnienie pomocniczej roli w nawiązywaniu relacji społecznych oraz przeciwdziałaniu zjawiskom patologicznym ▪ zwiększanie poziomu wiedzy mieszkańców, rozwijanie pasji, zainteresowań ▪ integracja i aktywizacja mieszkańców różnych grup ▪ rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Miasta ▪ wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców 	
<p>3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie działań mających na celu zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, w tym do opieki psychologicznej ▪ Prowadzenie akcji profilaktycznych wśród 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów ▪ wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców ▪ promocja zdrowego trybu życia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba udzielonych porad w zakresie ochrony zdrowia (szt.) ▪ liczba zorganizowanych prelekcji, szkoleń z zakresu edukacji zdrowotnej (szt.)

	<p>mieszkańców (np. białe niedziele).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej w szkołach 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba podjętych działań zwiększających dostęp do lekarzy specjalistów (szt.) ▪ liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych (szt.)
<p>3.5 Infrastruktura społeczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja budynków szkół i przedszkoli ▪ Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej szkół ▪ Budowa pływalni ▪ Remont i przebudowa budynku w celu utworzenia Muzeum Ziemi Nowomiejskiej ▪ Modernizacja i doposażenie placówek kulturalnych ▪ Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np., boiska, place zabaw, parki) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa warunków nauczania w przedszkolach i szkołach podstawowych ▪ Zwiększenie atrakcyjności oferty zajęć pozalekcyjnych ▪ Utworzenie stałej ekspozycji muzealnej budującej tożsamość lokalność oraz poszerzającą ofertę turystyczną miasta. ▪ Rozwój aktywności sportowej dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba obiektów służących aktywności fizycznej dzieci i młodzieży [szt.] ▪ Liczba obiektów poprawiających jakość edukacji [szt.] ▪ Liczba obiektów dostosowanych do osób niepełnosprawnych [szt.] ▪ Liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych [szt.] ▪ Liczba zmodernizowanych pracowni szkolnych [szt.] ▪ Liczba wybudowanych pływalni [szt.] ▪ Liczba osób korzystających z pływalni [os] ▪ Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego objętych wsparciem – [szt.] ▪ Powierzchnia użytkowa obiektu muzealnego [m²].

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY IV

SILNA GOSPODARKA I ATRAKCYJNY RYNEK PRACY

- 4.1. **Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach**
- 4.2. **Rozwój turystyki i rekreacji**
- 4.3. **Strategiczne zarządzanie Miastem**

Cel strategiczny IV zakłada dalszy rozwój gospodarczy Miasta, który powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki przekłada się bezpośrednio na korzyści dla całej społeczności – to wyższa jakość życia, lepsza infrastruktura, lepsze usługi społeczne, medyczne, komercyjne, wzrost dochodów budżetu Miasta, stabilizacja jego sytuacji finansowej oraz poprawa sytuacji na rynku pracy. Dla rozwoju lokalnej gospodarki niezbędne jest zapewnienie nie tylko podstawowego zakresu wsparcia, jak odpowiednie tereny i ich uzbrojenie. To cała, szeroko rozumiana infrastruktura techniczna, a zatem drogi dojazdowe do tych terenów, a także materialne i niematerialne warunki do inkubowania i sieciowania przedsiębiorstw różnej wielkości. Podejmowane przez Nowe Miasto Lubawskie działania planistyczne, informacyjne, promocyjne, a także wsparcie doradcze i materialne mają na celu wspieranie zarówno działających na terenie naszej Gminy przedsiębiorstw, jak i nowe firmy.

W obrębie gospodarki samorząd może oddziaływać głównie poprzez tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki (m.in. poprzez prawo miejscowe i uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego). Ponadto Miasto podejmuje działania ukierunkowane na tworzenie klimatu proinwestycyjnego, jak również profesjonalizację obsługi przedsiębiorców / inwestorów. Położenie komunikacyjne Nowego Miasta Lubawskiego sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, dlatego też samorząd będzie dążył do wzrostu liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Miasta, a także poszukiwał nowych rozwiązań gospodarczych, tworzących miejsca pracy dla mieszkańców. Wykorzystując swój potencjał gospodarczy Miasto, przygotowało tereny inwestycyjne, które wymagają uzbrojenia i skomunikowania, aby w przyszłości poprawić warunki inwestowania w Mieście. Ważnym wyzwaniem jest również ożywienie gospodarcze szczególnie w odniesieniu do centrum Nowego Miasta Lubawskiego.

Nowe Miasto Lubawskie chce wykorzystać swoje walory i potencjał turystyczno-rekreacyjny w sposób uwzględniający zrównoważony rozwój z punktu widzenia społecznego, gospodarczego, ale i środowiska naturalnego. Na ofertę turystyczno-rekreacyjną Miasta mają składać się zarówno miejsca, które można odwiedzić, jak i cały wachlarz usług i produktów turystycznych atrakcyjnych dla różnego typu odbiorców. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego wpłynie również na jakość życia mieszkańców. Atrakcyjne, przyjazne dla użytkowników formy spędzania czasu wolnego, rozwoju osobistego czy rekreacji pozytywnie przełożą się na ważne aspekty rozwoju lokalnej społeczności. Miasto będzie też prowadzić działania w kierunku rozwoju „srebrnej gospodarki” poprzez tworzenie warunków do rozwoju podmiotów działających na potrzeby seniorów.

Sprawne zarządzenia Miastem pozwala na planowanie strategiczne, a dzięki temu na realizację konkretnych zadań związanych z długofalową wizją rozwoju. Ze względu na wielość celów i zadań oraz ograniczone możliwości kadrowe, organizacyjne i finansowe występuje konieczność wyboru priorytetów realizacyjnych. Nowe Miasto Lubawskie będzie kontynuować współpracę z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, jak również z miastami i gminami partnerskimi. Realizując powyższy cel strategiczny ważne jest również prowadzenie działań promocyjnych, które upubliczniłyby walory przyrodnicze oraz istniejący potencjał gospodarczy. Efektem powyższych działań będzie uzyskanie kolejnych impulsów rozwojowych miasta.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 5 Cel strategiczny 4 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY IV: SILNA GOSPODARKA I ATRAKCYJNY RYNEK PRACY			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną ▪ Skomunikowanie terenów inwestycyjnych z głównymi drogami dojazdowymi ▪ Zwiększenie liczby miejsc przeznaczonych pod inwestycje w zakresie przemysłu niskoemisyjnego z innowacyjnymi i inteligentnymi technologiami ▪ Wsparcie rozwoju lokalnych producentów i produktów ▪ Przygotowanie ofert inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów ▪ Tworzenie warunków do rozbudowy szerokopasmowej sieci internetowej ▪ Dalsza cyfryzacja usług publicznych ▪ Obsługa obywateli online przez instytucje publiczne. ▪ Wsparcie działań związanych z produkcją tzw. zielonej energii 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych, ▪ Zapewnienie dostępu do niezbędnego zakresu i jakości mediów, ▪ Wprowadzenie alternatywnych branż przemysłu na terenie miasta, ▪ Zwiększenie i poszerzenie oferty pracy na terenie miasta ▪ Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Nowego Miasta Lubawskiego ▪ Zwiększenie liczby nowych przedsięwzięć inwestycyjnych (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy ▪ Zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na obszarze Gminy ▪ Poprawa atrakcyjności rynku pracy, w tym zmniejszenie bezrobocia ▪ Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw działających na terenie Nowego Miasta Lubawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia terenu objętego poprawą warunków inwestowania [ha], ▪ Ilość nowopowstałych miejsc pracy [szt.] ▪ Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności ▪ Pracujący na 1000 ludności [osoba] ▪ Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) [%] ▪ Wyposażenie w urządzenie z dostępem do Internetu w % ogółu gospodarstw domowych [%] ▪ liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.) ▪ powierzchnia terenów przygotowanych na cele inwestycyjne (ha) ▪ Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności [-]

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej i lokalizacji inwestycji ▪ Tworzenie nowych programów wsparcia dla przedsiębiorców ▪ Rozwój sieci kontaktów i partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami w celu pogłębiania współpracy ▪ Promocja gospodarcza miasta ▪ Organizacja wydarzeń i imprez promujących lokalnych przedsiębiorców ▪ Współpraca szkoła – przedsiębiorcy ▪ Tworzenie warunków do rozwoju „srebrnej gospodarki” dla podmiotów działających na potrzeby seniorów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie problemu wykluczenia cyfrowego ▪ Rozwój informatyzacji /cyfryzacji na terenach miasta ▪ Większa ilość spraw dostępnych do załatwienia drogą elektroniczną w instytucjach publicznych ▪ aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych) ▪ zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy ▪ promocja lokalnych producentów i ich wyrobów ▪ zmniejszenie bezrobocia ▪ Rozwój gospodarczy miasta ▪ Wzmocnienie wizerunku miasta jako przyjaznego przedsiębiorcom ▪ Zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych ▪ zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta ▪ promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów ▪ zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na teren Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności ▪ powierzchnia terenów aktywizacji gospodarczej wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (ha) ▪ liczba utworzonych programów wsparcia dla przedsiębiorców (szt.) ▪ liczba podjętych działań w ramach współpracy w lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami (szt.) ▪ liczba podjętych działań w ramach wsparcia rzemiosła (szt.) ▪ liczba podjętych działań w ramach współpracy w lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami w zakresie oferty dla seniorów (szt.)
--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Miasta ▪ spadek bezrobocia wśród mieszkańców ▪ zwiększenie atrakcyjności Miasta pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców ▪ zwiększenie atrakcyjności Miasta pod względem tworzenia oferty dla seniorów 	
<p>4.2. Rozwój turystyki i rekreacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowych ▪ Dostosowanie obiektów sportowych i turystycznych do wzrastających potrzeb i wymagań mieszkańców, ▪ Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej przy rzece Drwęcy ▪ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej rzeki Drwęcy ▪ Uspójnienie systemu ścieżek rowerowych na terenie miasta i gmin sąsiednich ▪ Budowa rozpoznawalnej marki Nowego Miasta Lubawskiego ▪ Współpraca z innymi samorządami w zakresie stworzenia promocji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost konkurencyjności Nowe Miasta Lubawskiego ▪ Wzrost ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej ▪ Poprawa oferty turystycznej Nowego Miasta Lubawskiego ▪ Wzrost liczby mieszkańców i turystów korzystających z ogólnodostępnej infrastruktury ▪ Rozwój współpracy samorządowej w zakresie turystyki ▪ Rozwój bazy noclegowej ▪ Poprawa oferty turystycznej i rekreacyjnej Gminy ▪ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej (rekreacyjnej) Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejsca noclegowe na 1000 ludności [msc.] ▪ Udzielone noclegi na 1000 ludności ▪ Liczba nowych i modernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.) ▪ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych na terenach rekreacyjnych (km) ▪ Liczba podjętych działań w ramach wsparcia prywatnych podmiotów (szt.) ▪ Liczba podjętych działań w ramach wsparcia inicjatyw gastronomicznych i hotelarskich (szt.)

	<p>turystycznej z woj. warmińsko-mazurskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja turystycznej oferty Nowego Miasta Lubawskiego ▪ Wsparcie i promocja prywatnych podmiotów działających w obszarze turystyczno-sportowo-rekreacyjny ▪ Rozwój inicjatyw gastronomicznych i hotelarskich wspierających rozwój turystyczno-sportowo-rekreacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa aktywności fizycznej mieszkańców ▪ Zwiększenie poziomu uczestnictwa w rekreacji mieszkańców Gminy ▪ Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznych ▪ Poszerzenie bazy hotelowej i gastronomicznej 	
<p>4.3. Strategiczne zarządzanie Miastem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie rozpoznawalnej marki o zasięgu ponadlokalnym ▪ Promowanie miasta na wydarzeniach lokalnych, regionalnych i ponadregionalnych ▪ Współpraca z organizacjami zewnętrznymi i stowarzyszeniami, których Miasto jest członkiem ▪ Wspieranie istniejących produktów turystycznych i tworzenie nowych ▪ Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku Nowego Miasta Lubawskiego w oparciu o niestandardowe działania PR ▪ Udział Miasta we wspólnych akcjach promocyjnych z JST 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozpoznawalność Nowego Miasta Lubawskiego ▪ Poczucie wspólnoty społecznej wśród mieszkańców ▪ Wzrost dochodów miasta ▪ Rozwijanie współpracy z innymi JST i podmiotami ▪ Zwiększenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców ▪ Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną Miasta wśród mieszkańców, odwiedzających jednodniowych i turystów ▪ Zwiększenie świadomości walorów turystycznych i rekreacyjnych wśród 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wydatki majątkowe Gminy na 1 mieszkańca [PLN] ▪ Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżety gminy [%] ▪ Liczba projektów inwestycyjnych dofinansowanych z UE zrealizowanych przez Gminę [szt.] ▪ Liczba podjętych działań promocyjnych [szt.] ▪ Liczba produktów turystycznych [szt.] ▪ Wartość środków z budżetu gminy przeznaczona na działania promocyjne [PLN] ▪ liczba podjętych działań promocyjnych w ramach współpracy z organizacjami

	<p>oraz podmiotami zewnętrznymi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie prawidłowych postaw mieszkańców w zakresie wspólnego rozwoju miasta ▪ Realizacji celów Strategii i bieżąca weryfikacja założeń kierunków	<p>mieszkańców Miasta, odwiedzających jednodniowych i turystów</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie poziomu uczestnictwa społeczności w wydarzeniach o różnym charakterze, dzięki dostępności informacji	<p>zewnętrznymi i stowarzyszeniami (szt.)</p>
--	--	---	---

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Planowane działania w ramach OSI określone w strategii rozwoju województwa

W Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego* wyszczególniono obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Obszary strategicznej interwencji zostały wyróżnione poprzez integrację dwóch podejść – regionalnego i krajowego. W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego* wskazano kilka obszarów funkcjonalnych, których zasięgi odpowiadają celom realizacji polityki rozwoju województwa. Drugie, regionalne kryterium wyodrębnienia OSI opiera się o wieloletnią współpracę partnerów/jednostek samorządu terytorialnego.¹²

Zgodnie ze strategią województwa gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie wskazana jest w jednym obszarze strategicznej interwencji:

OSI Miasta CITTASLOW - w porównaniu z innymi OSI charakteryzuje jeden z większych ubytków ludności oraz spółek z udziałem zagranicznym, a także niewielki wzrost zamożności. Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców jest najniższy wśród wszystkich wyodrębnionych obszarów. Jednocześnie odnotować należy znaczący wzrost liczby miejsc pracy na 1000 mieszkańców oraz wzrost liczby organizacji społecznych na 1000 mieszkańców.¹³

Rysunek 1 OSI Miasta CITTASLOW

Źródło: *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*, Facebook Cittaslow Polska

¹² Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

¹³ Ibidem

Tabela 6 Cele strategiczne określone w Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego Warmińsko-Mazurskie 2030 a OSI Miasta CITTASLOW

Cel strategiczny	Oczekiwane efekty interwencji	Oczekiwana zmiana przestrzenna
Kompetencje przyszłości	Rozwinięte relacje edukacja – rynek pracy Rozwinięte kompetencje kluczowe i programy podnoszące kwalifikacje mieszkańców Rozwinięta e-administracja Rozwinięte nowoczesne usługi w obszarze „srebrnej ekonomii”	Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (edukacyjne i usługi społeczne)
Inteligentna produktywność	Dobrze przygotowana oferta inwestycyjna Rozwinięta przedsiębiorczość kreatywnie wykorzystująca dziedzictwo gospodarcze wielokulturowej społeczności regionu	Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (warunki dla prowadzenia biznesu)
Kreatywna aktywność	Korzystne warunki dla włączenia społecznego	Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (kultura, opieka medyczna)
Mocne fundamenty	Silny kapitał społeczny wspierany licznymi projektami współpracy Wysoki udział OZE w bilansie energetycznym miasteczek Wysoka jakość środowiska przyrodniczego	Dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjna miast i ich najbliższego otoczenia

Źródło: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

Poniżej przedstawiono działania zaplanowane do realizacji przez gminę miejską Nowe Miasto Lubawskie, które wpisują się cele strategiczne Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego Warmińsko-Mazurskie 2030 oraz w OSI Miast Cittaslow. Liczba zadań inwestycyjnych nie jest zamknięta i może być poszerzana podczas aktualizacji Strategii

Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030

Tabela 7 Planowane działania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz innych podmiotów, które wpisują się cele strategiczne Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI			
<p>1. Warsztaty w zakresie tradycyjnych lokalnych umiejętności rękodzielniczych</p>	<p>Poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta,</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju aktywności społecznej oraz kształtowanie i wspieranie postaw obywatelskich mieszkańców w każdym wieku z obszaru Nowego Miasta Lubawskiego, – integracja społeczności lokalnej po okresie pandemii, – poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta, – wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta w szczególności młodych pokoleń. 	<p>Prowadzenie cyklu warsztatów przez nowomiejskie stowarzyszenia oraz Manufakturę Zawodów Dawnych (w ramach MCK) cykli zajęć mających na celu podtrzymanie tradycyjnych umiejętności np. wikliniarstwo, kowalstwo, garncarstwo, snycerstwo, kuchnia regionalna, tańce i śpiew dawny.</p>	<p>2023-2030</p>
<p>2. Usługi społeczne w zakresie wsparcia osób starszych na obszarze Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie wykorzystania - zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej, integracji, opieki zdrowotnej osób starszych w Nowym Mieście Lubawskim, – zmniejszenie poczucia osamotnienia i izolacji społecznej osób starszych – poszerzenie oferty na atrakcyjne i kreatywne spędzanie czasu wolnego przez osoby starsze, – poprawa kondycji zdrowotnej i jakości życia osób starszych. 	<p>Projekt przewiduje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ działania aktywizacyjne i integracyjne w ramach Klubu Seniora (warsztaty kreatywne, zajęcia edukacyjne, wyjazdy integracyjne i poznawcze), ▪ wsparcie specjalistów: poradnictwo prawne, specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym rehabilitacyjne, itd. ▪ usługi asystentów osób starszej/niepełnosprawnych ▪ „złota rączka” – pomoc starszym, niepełnosprawnym i samotnym mieszkańcom, którzy potrzebują pomocy w zakresie drobnych napraw, naprawy sprzętu itd. ▪ „taksówka dla seniora” – pomoc starszym, niepełnosprawnym i samotnym mieszkańcom, mającym problemy z poruszaniem się, którzy potrzebują pomocy w zakresie transportu do lekarza, apteki itp. 	<p>2023-2030</p>

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI			
3. Integracja społeczna mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego poprzez kontakt z kulturą	<p>Poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta,</p> <ul style="list-style-type: none"> – integracja społeczności lokalnej po okresie pandemii, – wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta w szczególności młodych pokoleń, – budowanie zainteresowania kulturą, – stworzenie możliwości rozwoju osobistego mieszkańców miasta, – racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży i osób starszych 	<p>W ramach projektu zaplanowano Organizacja cyklicznych wydarzeń przybliżających wiedzę z zakresu twórczości muzycznej i teatralnej mieszkańcom miasta w szczególności młodzieży i osobom starszym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zajęcia w zakresie podstaw nauki śpiewu, gry na instrumentach muzycznych i gry aktorskiej, ▪ wyjazdy na koncerty muzyczne i przedstawienia teatralne na wysokim poziomie artystycznym, ▪ organizacja koncertów lokalnych wykonawców muzycznych, <p>organizacja kameralnych przedstawień teatralnych.</p>	2023-2030
4. Pokazy lokalnej twórczości i produktów ekologicznych na Rynku Nowego Miasta Lubawskiego	<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie rozwoju inicjatyw służących włączaniu społecznemu, budowaniu więzi społecznych w regionie, w tym międzypokoleniowych (szczególnie angażujące osoby starsze, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości narodowe, rodziny nieaktywne mieszkające na obszarze Nowego Miasta Lubawskiego), – integracja społeczności lokalnej po okresie pandemii, – wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta w szczególności młodych pokoleń 	<p>Cykliczna impreza, której celem będzie promocja regionalnych producentów zdrowej, ekologicznej, tradycyjnej żywności, naturalnych kosmetyków oraz twórców rękodzieła.</p> <p>Organizacja imprezy stwarza możliwość poznania lokalnych produktów oraz ich lokalnych producentów.</p>	2023-2030
5. Remont i przebudowa budynku przy ul. 19-go Stycznia 17 w Nowym Mieście Lubawskim w celu utworzenia Muzeum Ziemi Nowomiejskiej	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie stałej ekspozycji muzealnej budującej tożsamość lokalność oraz poszerzającą ofertę turystyczna miasta. 	Przebudowa i modernizacja budynku przy ul. 19-go Stycznia 17 w Nowym Mieście Lubawskim w celu utworzenia Muzeum Ziemi Nowomiejskiej.	2027-2029
6. Poszerzanie kompetencji uczniów szkół podstawowych w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie projektowania i druku 3D	<ul style="list-style-type: none"> – Inwestowanie w nowoczesne kształcenie 	rozwój kompetencji uczniów w obszarze technologii 3D oraz kompetencji przyszłości takich jak interdyscyplinarność, kreatywność, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów i umiejętność pracy zespołowej	IX 2022- IX 2024
7. Program wsparcia psychologicznego dla uczniów szkół podstawowych w Nowym Mieście Lubawskim	<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie psychologiczne dzieci 	zatrudnienie psychologa, który będzie do dyspozycji trzech szkół podstawowych w naszym mieście zgodnie z ustalonym harmonogramem. Umożliwi to szybsze wsparcie i pomoc psychologiczną dla uczniów, którzy niezwłocznie jej potrzebują.	IX 2022 – IX 2024

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: INTELIGENTNA PRODUKTYWNOŚĆ			
<p>8. Poprawa warunków inwestowania w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie przemysłu niskoemisyjnego z innowacyjnymi i inteligentnymi technologiami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych, - zapewnienie dostępu do niezbędnego zakresu i jakości mediów, - wprowadzenie alternatywnych branż przemysłu na terenie miasta, - zwiększenie i poszerzenie oferty pracy na terenie miasta 	<p>Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Nowym Mieście Lubawskim przy ul. Makuszyńskiego, Lidzbarskiej i Jagiellońskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa uzupełniających odcinków dróg, sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej 	<p>2024-2028</p>
Cel strategiczny: KREATYWNA AKTYWNOŚĆ			
<p>9. Wystawy historyczne „Nowe Miasto Lubawskie sprzed lat” wzmacniające tożsamość regionalną i lokalną</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju aktywności społecznej oraz kształtowanie i wspieranie postaw obywatelskich mieszkańców w każdym wieku z obszaru Nowego Miasta Lubawskiego, - integracja społeczności lokalnej po okresie pandemii, - poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta, - wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta w szczególności młodych pokoleń. 	<p>Organizacja czasowych wystaw dot. historii Nowego Miasta Lubawskiego i okolic z wykorzystaniem zbiorów prywatnych, muzealnych.</p> <p>Odbiorcami działań będą wszyscy mieszkańcy miasta, w szczególności młodzież i osoby starsze.</p> <p>Wydarzenie realizowane w Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Kultury powstałym w zrewitalizowanym budynku dawnego kościoła ewangelickiego, a także na zrewitalizowanych otwartych przestrzeniach publicznych tj. rynku nowomiejskim, oraz terenie zieleni pn. Ogród Róż.</p>	<p>2024-2028</p>

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: KREATYWNA AKTYWNOŚĆ			
10. Program kompleksowego wsparcia rodzin dysfunkcyjnych zamieszkałych na obszarze Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej rodzin dysfunkcyjnych w Nowym Mieście Lubawskim. – rozwiązywanie problemów w zakresie niewłaściwego funkcjonowania rodzin, – poszerzenie oferty na atrakcyjne i kreatywne spędzanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych. 	<p>Projekt przewiduje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zintegrowane usługi aktywizacyjno-integracyjne na podstawie indywidualnej diagnozy rodziny, ▪ wsparcie specjalistów: mediacje rodzinne, mediacje nieletnich, poradnictwo psychologiczne dorosłych i dzieci, poradnictwo psychoterapeutyczne, doradztwo zawodowe dla młodzieży, specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym rehabilitacyjne i terapeutyczne, ▪ edukacja w ramach Klubu Rodziny/Szkoły dla rodziców: m.in. wspieranie rodziców w kontaktach z dziećmi aktywną integracją rodzin ze środowiskiem lokalnym. 	2023-2025
11. Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej – rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim, – poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, – lepsza jakość oferty turystycznej, – lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, – wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości przyrodniczej obszaru, – zmniejszenie antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy”, oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca” poprzez uporządkowanie ruchu turystyczno-rekreacyjnego. 	<p>Odnowienie i rozbudowa alejek wzdłuż rzeki Drwęcy wraz z oświetleniem, monitoringiem wizyjnym i infrastrukturą rekreacyjną. Wdrożenie systemu informacji przestrzennej dot. ochrony przyrodniczej w dolinie Drwęcy. Budowa przepływowego zbiornika wodnego o funkcji retencyjno-rekreacyjnej.</p>	2023-2028
12. Budowa pływalni przy ul. Tysiąclecia w Nowym Mieście Lubawskim	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa sprawności uczniów szkół podstawowych 	<p>Budowa jednokondygnacyjnego budynku przyszkolnej pływalni z niecką basenową wraz niezbędnym zapleczem sanitarno-szatniowym</p>	2027-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
<p>13. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznych Gminy Miejskiej Nowe Miast Lubawskie</p>	<p>Poprawa jakości środowiska</p> <p>Zastosowanie rozwiązań z zakresu zielonej gospodarki</p> <ul style="list-style-type: none"> – redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, – poprawa efektywności energetycznej budynków, <p>poprawa warunków życia mieszkańców miasta.</p>	<p>Planowane działania dot. budynków oświatowych oraz administracyjnych obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) montaż instalacji OZE w zakresie kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych i pomp ciepła, b) docieplenie ścian zewnętrznych, dachów i stropów nad kondygnacjami piwnicznymi, c) wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, d) modernizacja instalacji oświetleniowych, e) modernizacja systemów c.o. <p>Budynki objęte działaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoła Podstawowa nr 1 przy ul. Jagiellońskiej, ▪ Szkoła Podstawowa nr 2 przy ul. Tysiąclecia, ▪ Szkoła podstawowa nr 3 przy ul. Działyńskich, ▪ Przedszkole Miejskie przy ul. Tysiąclecia, ▪ Miejski Ośrodek Opieki Społecznej przy ul. Korczaka, ▪ Urząd Miejski przy ul. Rynek. 	<p>2024-2028</p>
<p>14. Rewitalizacja średniowiecznych baszt obronnych przy ul. 3- Maja i 19- Stycznia w Nowym Mieście Lubawskim</p>	<p>Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> – odtwarzanie dziedzictwa historycznego poprzez rewitalizację zabytkowych budowli o dużej wartości poznawczo-historycznej zlokalizowanych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, – poprawa bezpieczeństwa obiektów w zakresie zagrożenia pożarowego i niszczenia substancji zabytkowej, <p>Lepsza jakość oferty turystycznej m.in. udostępnienie odnowionych obiektów wyposażonych w systemy multimedialne.</p>	<p>Zakres prac: prace konserwatorskie ceglanych i kamiennych murów i fundamentów, prace konserwatorskie dot. konstrukcji i pokrycia dachów, nadbudowa obiektów w celu odtworzenia pierwotnej formy historycznej, odnowienie stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie wewnętrznych instalacji elektrycznych, oświetleniowych, teletechnicznych, przeciwpożarowych, alarmowych i wentylacyjnych, wykonanie przyłączy elektrycznych i teletechnicznych, wykonanie systemów multimedialnych z informacjami o lokalnym dziedzictwie, zakup sprzętu i wyposażenia na potrzeby zwiedzania obiektów.</p> <p>Do odnowienia planowane są pozostałości średniowiecznych obiektów obronnych tj. Baszta Lubawska (Łąkowska) przy ul. 3-go Maja, Baszta Brodnicka (Kurzętnicka) wraz z fragmentami murów przy ul. 19-go Stycznia.</p>	<p>2023-2028</p>

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
15. Poprawa efektywności energetycznej budynków stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	<p>Poprawa jakości środowiska</p> <p>Zastosowanie rozwiązań z zakresu zielonej gospodarki</p> <ul style="list-style-type: none"> – redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, – poprawa efektywności energetycznej budynków, <p>Poprawa warunków życia mieszkańców miasta.</p>	<p>Planowane działania dot. budynków komunalnych i socjalnych obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa węzłów cieplnych w celu przyłączenia do sieci centralnego ogrzewania - 11 budynków, • wykonanie przyłącza gazowego i kotłowni gazowych - 4 budynki, • termomodernizacja w zakresie wymiany stolarki zewnętrznej okiennej i drzwiowej, ocieplenia ścian zewnętrznych i dachów - 8 budynków, • wykonanie wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania - 15 budynków. <p>Budynki komunalne i socjalne objęte działaniem: ul. Wojska Polskiego 5, 7 i 9, ul. Chrobrego 3, 4 i 6, ul. Tysiąclecia 13, ul. Okólna 2 i 5, ul. Daszyńskiego 4, ul. Kopernika 3, Ul. Grunwaldzka 32, ul. Świerkowa 1, ul. Jagiellońska 9.</p>	2023-2025
16. Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Jagiellońskiej 9	<p>Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej</p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<p>Planowany zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana pokrycia dachowego i remont konstrukcji dachu, - wymiana zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, - odnowienie elewacji budynku, - modernizacja węzła cieplnego i wymianę instalacji c.o. <p>Inwestycja ma na celu: poprawę stanu technicznego i wizualnego budynku wpisanego do rejestru zabytków, poprawę efektywności energetycznej budynku</p>	2025-2027
17. Budowa ul. Kamionki na odcinku do ul. Rolnej do granicy z gminą Kurzętnik	<p>Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej</p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<p>Zadanie obejmuje budowę drogi gminnej o łącznej długości ok. 1100 mb. Przewiduje się budowę jezdni asfaltowej wraz z ciągiem pieszo-rowerowym, kanalizacją deszczową i oświetleniem, przejęcie gruntów pod drogę (ok. 7000 m2).</p>	2026-2028

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
18. Wprowadzenie zrównoważonego systemu transportu publicznego w Nowym Mieście Lubawskim	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa warunków do organizacji transportu zbiorowego, – poprawa skomunikowania lokalnego, regionalnego i międzyregionalnego, – poprawa warunków komunikacyjnych na terenie miasta, – poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców gmin ościennych z obszarów przylegających do miasta, – poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, – poprawa atrakcyjności turystycznej miasta, – zwiększenie udziału transportu niskoemisyjnego w mieście. <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<p>Planowane są następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa centrum przesiadkowego przy ul. Grunwaldzkiej składającej się z bazy postoju autobusów, placów parkingowych dla samochodów i rowerów, przystanków komunikacji zbiorowej, ▪ budowa wypożyczalni rowerów (konwencjonalne i/lub elektryczne) w 5 lokalizacjach na terenie miasta, ▪ zakup pojazdów elektrycznych do przewozu mieszkańców i turystów w terenie miasta, ▪ wdrożenie kompleksowego systemu elektronicznego ułatwiającego obsługę i korzystanie z systemu transportu publicznego (aplikacja mobilna), ▪ wdrożenie miejskiego systemu ładowania pojazdów elektrycznych (5 lokalizacji na terenie miasta). 	2024-2028
19. Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej pn. Marianowo w Nowym Mieście Lubawskim – etap końcowy	<p>Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej</p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<p>Zadanie obejmuje budowę 10 dróg gminnych o łącznej długości ok.2000 mb. Są to ostatnie odcinki dróg na powstałym latach 1960-1980 osiedlu, które posiadają nawierzchnię gruntową lub utwardzoną płytami betonowymi w słabym stanie technicznym. Przewiduje się budowę ciągów pieszo-jezdnych z kostki betonowej (ulice dojazdowe o małym natężeniu ruchu drogowego), oraz jezdni asfaltowych wraz z chodnikami (ulice zbiorcze).</p>	2022-2024
20. Przebudowa/remont ulic w centrum miasta - Waryńskiego, 7-go Grudnia, Wjazdowa.	<p>Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej</p> <p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<p>Zadanie obejmuje odnowienie części nawierzchni dróg w centrum miasta. Przewiduje się budowę nowych nawierzchni jezdni i chodników z zastosowaniem kostki i płyt granitowych.</p> <p>Zakres zadania obejmuje również wymianę sieci deszczowych i wodociągowych.</p>	2025-2027

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
21. Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Storczykowej w Nowym Mieście Lubawskim	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej	Zadanie obejmuje budowę 3 dróg gminnych o łącznej długości ok. 750 mb. Drogi są zlokalizowane na nowopowstałym osiedlu. Obecnie część dróg posiada nawierzchnię gruntową, a część przy działkach niezabudowanych jeszcze nie powstała. Przewiduje się budowę jezdni asfaltowej wraz z chodnikami (ul. Storczykowa) oraz ciągów pieszo-jezdnych z kostki betonowej (pozostałe ulice). Wszystkie drogi zostaną wyposażone w kanalizację deszczową i oświetlenie drogowe.	2024-2026
22. Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Rolnej w Nowym Mieście Lubawskim	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej	Zadanie obejmuje budowę 4 dróg gminnych o łącznej długości ok. 1200 mb. Drogi są zlokalizowane na nowopowstałym osiedlu. Obecnie część dróg posiada nawierzchnię gruntową, a część przy działkach niezabudowanych jeszcze nie powstała. Przewiduje się budowę jezdni asfaltowej o szerokości 6 m wraz z chodnikami (ul. Rolna) oraz ciągów pieszo-jezdnych z kostki betonowej (pozostałe ulice). Wszystkie drogi zostaną wyposażone w kanalizację deszczową i oświetlenie drogowe.	2023-2025
23. Rozbudowa sieci dróg rowerowych na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej	Budowa dróg rowerowych na terenie Nowego Miasta Lubawskiego o łącznej długości ok. 4 km w tym: odcinek od ul. Piastowskiej do m. Mszanowo, oraz odcinek od ul. Jagiellońskiej do m. Pacółtowo, wraz z miejscem obsługi rowerzystów. Inwestycja ma na celu: poprawę warunków komunikacyjnych na terenie miasta, wzrost atrakcyjności turystycznej miasta, zwiększenie udziału transportu niskoemisyjnego w mieście.	2026-2028

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
24. Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej	<p>Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego obejmująca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymianę pokrycia dachowego i remont konstrukcji dachu, • wymianę zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, • odnowienie elewacji budynku, • modernizację węzła cieplnego i wymianę instalacji c.o., • dostosowanie obiektu do osób niepełnosprawnych. <p>Inwestycja ma na celu: poprawę stanu technicznego i wizualnego budynku wpisanego do rejestru zabytków, poprawę efektywności energetycznej budynku</p>	2023-2025
25. Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Tysiąclecia 2	Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej	<p>Remont i przebudowa budynku mieszkalnego obejmująca:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podwyższenie budynku, ▪ wymianę konstrukcji i pokrycia dachowego, ▪ wymianę stropów, ▪ wymianę instalacji wewnętrznych, ▪ wymianę zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, ▪ odnowienie elewacji budynku, ▪ podłączenie do centralnej sieci ciepłowniczej. <p>Inwestycja ma na celu: poprawę stanu technicznego i wizualnego budynku, poprawę efektywności energetycznej budynku, zwiększenie zasobu mieszkaniowego gminy.</p>	2025-2027
26. Rozbudowa oświetlenia ulicznego przy ul. Kopernika w Nowym Mieście Lubawskim	poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	budowa uzupełniającego odcinka sieci oświetleniowej wzdłuż ul. Kopernika	2024-2026

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
27. Budowa stacji uzdatniania wody przy ul. Makuszyńskiego w Nowym Mieście Lubawskim	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości wody pitnej, oraz zwiększenie wydajności ujęcia wody, – poprawa jakości życia mieszkańców miasta, – poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego, – poprawa warunków dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej. 	<p>Budowa stacji uzdatniania wody o przepustowości do 240 m³/h wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.</p> <p>Zastosowana zostanie nowoczesna automatyka i tradycyjna technologia uzdatniania wody tj. napowietrzanie wody w aeratorach ciśnieniowych, oraz filtracja dwustopniowa na filtrach zamkniętych.</p> <p>Nowy obiekt zastąpi obecną SUW, która jest przestarzała i posiada zbyt małą wydajność w stosunku do obecnych i planowanych potrzeb miasta</p>	2022-2023
28. Zwiększenie retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej w celu poprawy bezpieczeństwa powodziowego na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie przepustowości końcowych odcinków kanalizacji deszczowej, 	<p>Budowa 2 zbiorników retencyjnych na granicy miasta dla zlewni wód pochodzących spoza terenu miasta wraz z montażem urządzeń podczyszczających wody opadowe.</p>	2026-2030
29. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców 	<p>modernizacja/przebudowa przejść dla pieszych (azyle drogowe, oświetlenie, przejścia podniesione, systemy ostrzegawcze itp.), oraz montaż progów zwalniających i skrzyżowań podniesionych w miejscach o największej ilości kolizji i wypadków drogowych</p>	2026-2030
30. Remont budynku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 3	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa stanu technicznego i wizualnego budynku wpisanego do rejestru zabytków – Poprawa warunków do aktywności fizycznej dzieci i młodzieży 	<p>Planowany zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymiana zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, – odnowienie elewacji budynku (prace konserwatorskie), – ocieplenie dachu budynku, – wymiana nawierzchni sportowej i wyposażenia sportowego. – wymiana instalacji wewnętrznych, – odnowienie pomieszczeń stanowiących zaplecze sali, dostosowanie dla osób niepełnosprawnych. 	2025-2027

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny : MOCNE FUNDAMENTY			
31. Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy	<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszenie antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy”, oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca” poprzez uporządkowanie ruchu turystyczno-rekreacyjnego. – kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej – rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim, – poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, – lepsza jakość oferty turystycznej, – lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, – wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości przyrodniczej obszaru, 	Wdrożenie systemu informacji przestrzennej dot. ochrony przyrodniczej w dolinie Drwęcy. Budowa przepływowego zbiornika wodnego o funkcji retencyjno-rekreacyjnej. Odnowienie i rozbudowa alejek wzdłuż rzeki Drwęcy wraz z oświetleniem, monitoringiem wizyjnym i infrastrukturą rekreacyjną.	2023-2028

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim

2.4. Obszary strategicznej interwencji w Nowym Mieście Lubawskim

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego wyodrębnione zostały obszary, które dla pełnego wykorzystania ich potencjałów rozwojowych wymagają zewnętrznej interwencji. Obszary te nazwano Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI). Wyznaczone zostały zarówno w skali kraju, jak i regionu, na podstawie zidentyfikowanych obszarów problemowych, po to, aby właśnie tam mogła być kierowana adekwatna interwencja publiczna.

OSI to terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym. Wyróżnia się dwa obszary:

- o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych,
- obszary wzrostu - o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju.¹⁴

Zgodnie z powyższą definicją w Nowym Mieście Lubawskim wyznaczono 4 obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta:

- I. OSI Tereny inwestycyjne
- II. OSI Transport publiczny
- III. OSI Ochrona środowiska
- IV. OSI Infrastruktura drogowa

Za OSI uznano zarówno obszary o wyraźnym potencjalnie rozwojowym, które dla ich maksymalnego wykorzystania wymagają zintensyfikowania działań i interwencji publicznej na tym terenie, jak i obszary, które ze względu na większą kumulację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych charakteryzują się barierami rozwojowymi. W odniesieniu do każdego z wyznaczonych OSI ustalono kluczowe kierunki działań, które mają w swoim zamierzeniu doprowadzić do znaczącego przekształcenia tych obszarów i wzmocnienia ich oddziaływań rozwojowych w kontekście całej gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

OSI TERENY INWESTYCYJNE

Jednym z kluczowych obszarów rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego jest wspieranie przedsiębiorczości. Duże znaczenie dla kształtowania aktywności gospodarczej na danym obszarze ma jego atrakcyjność inwestycyjna. Wpływ na to mają czynniki stanowiące o potencjale regionu, tj. kapitał terytorialny. Władze Nowego Miasta Lubawskiego w celu poprawy warunków inwestowania w mieście wyznaczyły tereny inwestycyjne, przy ul. Makuszyńskiego, Lidzbarskiej i Jagiellońskiej. Nowe tereny inwestycyjne obejmować będą przemysł niskoemisyjny z innowacyjnymi i inteligentnymi technologiami, co pozwoli na wprowadzenie alternatywnych branż przemysłu na terenie miasta oraz zwiększy i poszerzy ofertę pracy. Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta wiąże się z równoległą

---

¹⁴ P. Śleszyński, J. Bański, M. Degórski, T. Komornicki, Delimitacja obszarów strategicznej interwencji państwa: obszarów wzrostu i obszarów problemowych

realizacją działań ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości, atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i handlowej.

Kryterium delimitacji:

Obszary o szczególnym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego Nowego Miasta Lubawskiego, położone są przy ul. Makuszyńskiego, Lidzbarskiej i Jagiellońskiej.

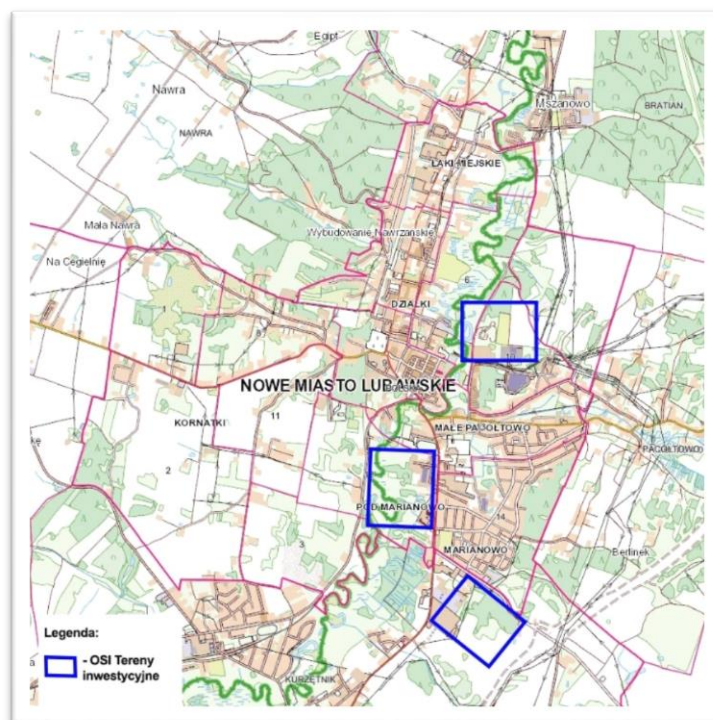
Wszystkie tereny inwestycyjne objęte są Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, a ich łączna powierzchnia wynosi ok. 15 ha.

Uzasadnienie OSI

W kontekście przyjętych założeń strategicznych w perspektywie 2030 roku dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie kluczowe jest umocnienie alternatywnych w stosunku do istniejącego przemysłu podstaw rozwoju gospodarczego miasta.

Aby to jednak było możliwe i realne do spełnienia konieczne jest utrzymanie wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej gminy, w tym wykreowanie korzystnych warunków dla pozyskiwania i rozwoju nowych inwestorów i przedsięwzięć gospodarczych. Temu właśnie ma służyć wskazany Obszar Strategicznej Interwencji, który obejmuje dostępne wolne tereny inwestycyjne. Dzięki koncentracji działań w obszarze OSI miasto zwiększy swoją zdolność inwestycyjną oraz zapewni sobie możliwość przyciągania nowych, wiarygodnych przedsiębiorców nastawionych na długotrwały rozwój. Nastąpi dalszy rozwój obszarów inwestycyjnych na terenie miasta, a przez to możliwe będzie skuteczne pozyskanie nowych inwestorów o określonych, konkretnych specjalizacjach uzupełniających już istniejące środowisko gospodarcze i oferujących dobrej jakości miejsca pracy dla mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego.

Rysunek 2 OSI Tereny inwestycyjne

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8 Oczekiwane skutki interwencji OSI Tereny inwestycyjne a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Ład przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna	Zagospodarowanie przestrzeni inwestycyjnej
	Poprawa dostępności komunikacyjnej	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej do terenów gospodarczych
Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatu	Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
	Rozbudowa infrastruktury technicznej	Uzbrojenie terenów w sieci wodociągową i kanalizacyjną
	Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Pozyskanie inwestorów w zakresie przemysłu niskoemisyjnego
Wysoka jakość życia mieszkańców oraz dostępność usług społecznych	Aktywna integracja lokalnej społeczności	Zwiększenie i poszerzenie oferty pracy na terenie miasta
Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy	Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	Zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych
		Zapewnienie dostępu do niezbędnego zakresu i jakości mediów
		Wprowadzenie alternatywnych branż przemysłu na terenie miasta
		Zwiększenie i poszerzenie oferty pracy na terenie miasta

Źródło Opracowanie własne

OSI TRANSPORT PUBLICZNY

OSI transport publiczny charakteryzuje się szczególnymi warunkami przestrzennymi, a co za tym idzie potencjałami dla rozwoju funkcji komunikacyjnych oraz techniczno-infrastrukturalnych w zakresie transportu publicznego, którego aktywowanie wymaga wielokierunkowej interwencji publicznej.

W ramach OSI transport publiczny Miasto zaplanowało następujące działania:

- budowę centrum przesiadkowego przy ul. Grunwaldzkiej składającej się z bazy postojów autobusów, placów parkingowych dla samochodów i rowerów, przystanków komunikacji zbiorowej,
- budowę wypożyczalni rowerów (konwencjonalnych i/lub elektrycznych)
- zakup pojazdów elektrycznych do przewozu mieszkańców i turystów na terenie miasta
- wdrożenie kompleksowego systemu elektronicznego ułatwiającego obsługę i korzystanie z systemu transportu publicznego (aplikacja mobilna),
- wdrożenie miejskiego systemu ładowania pojazdów elektrycznych.

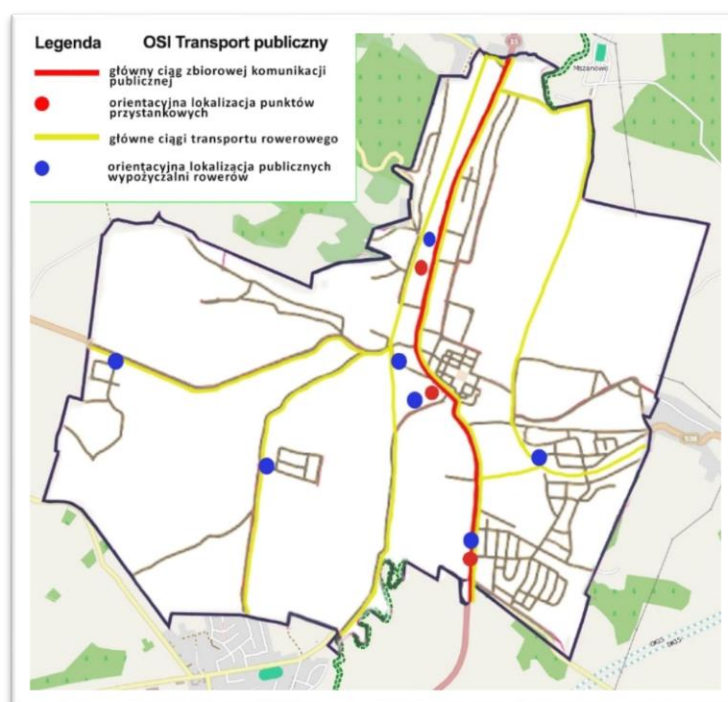
Kryterium delimitacji:

Obszar gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Uzasadnienie OSI

W gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie zdiagnozowano problemy i potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury transportowej. Także w opinii mieszkańców (badanie ankietowe, IX 2021 r.) jednym z bardziej odczuwalnych problemów w mieście jest brak komunikacji publicznej. W związku z powyższym, wśród kierunków interwencji Miasta istotne miejsce powinna zająć poprawa dostępności komunikacyjnej w tym wprowadzenie zrównoważonego systemu transportu publicznego.

Rysunek 3 OSI Transport publiczny

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9 Oczekiwane skutki interwencji OSI Transport publiczny a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Ład przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna	zwiększenie funkcjonalności przestrzeni
	Poprawa dostępności komunikacyjnej	Poprawa warunków do organizacji transportu zbiorowego Poprawa skomunikowania lokalnego, regionalnego i międzyregionalnego Poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców gmin ościennych z obszarów przylegających do miasta
	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa drogowego
Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatu	Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza
	Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Zwiększenie udziału transportu niskoemisyjnego w mieście
Wysoka jakość życia mieszkańców oraz dostępność usług społecznych	Aktywna integracja lokalnej społeczności	Poprawa jakości życia i włączenia społecznego Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy	Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej
	Rozwój turystyki i rekreacji	Poprawa atrakcyjności turystycznej miasta

Źródło Opracowanie własne

OSI OCHRONA ŚRODOWISKA

Nowe Miasto Lubawskie będzie kontynuować kompleksowe działania inwestycyjne, których celem będzie poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego.

Głównym kierunkiem działania w obszarze OSI Ochrona środowiska będzie ograniczenie zanieczyszczenia powietrza. Planowane są działania poprawy efektywności energetycznej budynków (użyteczności publicznej, komunalnych i socjalnych) w kierunku redukcji emisji CO₂ oraz oszczędności zużycia energii. Uzupełnieniem powyższych działań będzie kontynuacja dofinansowania wymiany pieców węglowych oraz systematyczny monitoring jakości powietrza atmosferycznego (stacja monitoringu Państwowego Monitoringu Środowiska w Nowym Mieście Lubawskim).

Kolejnym czynnikiem wymagającym poprawy jest jakość dostarczanej wody mieszkańcom oraz stan techniczny stacji uzdatniania wody w Nowym Mieście Lubawskim. Budowa nowej stacji zwiększy bezpieczeństwo zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną oraz poprawi jej jakość. Dzięki budowie nowej SUW zwiększy się wydajność ujęcia wody, co zapewni rozwój miasta i zabezpieczy potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców.

W trosce o gatunki i siedliska Miasto planuje działania zmniejszające antropopresję na obszarze Natura 2000 pn. Dolina Drwęcy oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca. W wyniku ww. działań nastąpi rozwój zielonej infrastruktury, a mieszkańcy będą mogli korzystać z zasobów przyrodniczych znajdujących się na terenie Miasta w zrównoważony sposób.

Jednym z problemów, które należy rozwiązać jest potrzeba zwiększenia retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej w celu poprawy bezpieczeństwa powodziowego na terenie Nowego Miasta Lubawskiego.

Obszar OSI Ochrona środowiska obejmuje następujący zakres inwestycji:

- Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy w tym budowa przepływowego zbiornika wodnego o funkcji retencyjno-rekreacyjnej
- Zwiększenie retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie Nowego Miasta Lubawskiego
- Budowa stacji uzdatniania wody przy ul. Makuszyńskiego w Nowym Mieście Lubawskim
- Poprawa efektywności energetycznej budynków stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie
- Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznych Gminy Miejskiej Nowe Miast Lubawskie

Kryterium delimitacji:

- Obszary narażone na podtopienia na terenie Nowego Miasta Lubawskiego.
- Obszary miasta korzystające ze stacji uzdatniania wody w Nowym Mieście Lubawskim
- Tereny nadbrzeżne rzeki Drwęcy
- Budynki komunalne i socjalne zlokalizowane przy: ul. Wojska Polskiego 5, 7 i 9, ul. Chrobrego 3, 4 i 6, ul. Tysiąclecia 13, ul. Okólna 2 i 5, ul. Daszyńskiego 4, ul. Kopernika 3, Ul. Grunwaldzka 32, ul. Świerkowa 1, ul. Jagiellońska 9
- Budynki: Szkoła Podstawowa nr 1 przy ul. Jagiellońskiej, Szkoła Podstawowa nr 2 przy ul. Tysiąclecia, Szkoła podstawowa nr 3 przy ul. Działyńskich, Przedszkole Miejskie przy

ul. Tysiąclecia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Korczaka, Urząd Miejski przy ul. Rynek.

Uzasadnienie OSI

Poprawa jakości środowiska naturalnego zapewnia wysoką jakość życia mieszkańców oraz umożliwi wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego Miasta do podnoszenia jego konkurencyjności. Podejmowane przez Nowe Miasto Lubawskie działania związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych (CO₂), dbałość o środowisko naturalne oraz podniesienie świadomości mieszkańców w kwestii ochrony środowiska mają na celu zapobieganie skutkom zmian klimatu.

Budynki pochłaniają bardzo dużo energii i należą do największych emitentów dwutlenku węgla. Poprawa efektywności energetycznej budynków ma zatem kluczowe znaczenie w osiągnięciu celu neutralności emisyjnej do 2050 r. zgodnie ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu. Nowe Miasto Lubawskie dąży do poprawy jakości powietrza, a jednym z działań będzie poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, budynków komunalnych i socjalnych stanowiących zasób mieszkaniowy Miasta. Realizując inwestycje w tym zakresie zostanie ograniczone zanieczyszczenie powietrza w Mieście oraz poprawią się warunki życia mieszkańców.

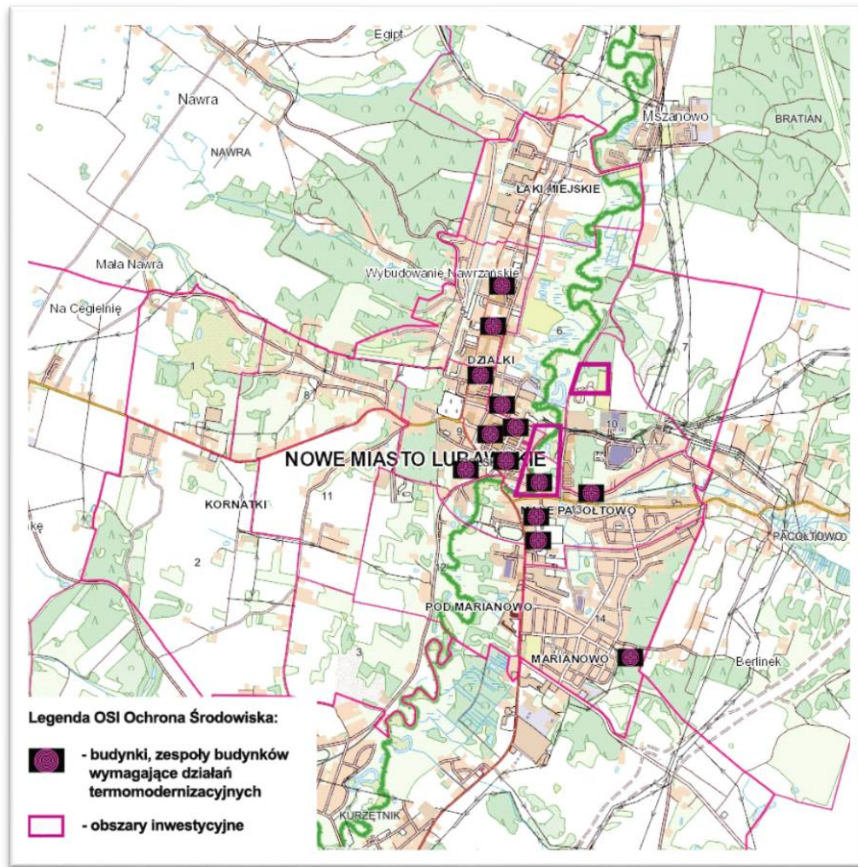
Obszar rzeki Drwęcy znajdujący się na terenie Nowe Miasta Lubawskiego, to teren o wysokich walorach krajobrazowo-przyrodniczych, położony na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy” oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca”. Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy wraz z budową przepływowego zbiornika wodnego o funkcji retencyjno-rekreacyjnej pozwoli zmniejszyć antropopresję na gatunki i siedliska. Realizując powyższe zadanie Miasto zwiększy swoją atrakcyjność, tworząc ponadlokalny produkt rekreacyjno-wypoczynkowy i turystyczny.

Przepływająca przez Nowe Miasto Lubawskie rzeka Drwęca może stanowić zagrożenie powodziowe. W zakresie ochrony przed powodzią w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone na podstawie map zagrożenia powodziowego. Realizacja inwestycji na terenie OSI została wskazana także przez mieszkańców (badanie ankietowe, wrzesień 2021r.) jako priorytetowa dla miasta w zakresie zapobiegania podtopieniom obszarów zurbanizowanych.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego i jakości życia ludności Miasto będzie realizowało także działania infrastrukturalne w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Planowana budowa stacji uzdatniania wody zastąpi przestarzałą, niespełniającą planowanych potrzeb miasta. Inwestycja pozwoli na dostosowanie technologii do rosnącego zapotrzebowania, zwiększy wydajność ujęcia, wpłynie na poprawę procesu uzdatniania wody, poprawi jej jakość oraz zapewni ciągłość dostaw wody przeznaczonej do spożycia. W konsekwencji poprawią się warunki życia mieszkańców oraz zwiększą się szanse rozwoju zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej.

Rysunek 4 OSI Ochrona środowiska

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10 Oczekiwane skutki interwencji OSI Ochrona Środowiska a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Ład przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego zwiększenie funkcjonalności przestrzeni Rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim Poprawa warunków działalności dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej Poprawa efektywności energetycznej budynków
Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatu	Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Zwiększenie retencji i przepustowości kanalizacji deszczowej

		<p>Zmniejszenie antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Natura 2000 pn. „Dolina Drwęcy”, oraz rezerwatu przyrody pn. „Rzeka Drwęca”</p> <p>Poprawa jakości wody pitnej</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej budynków</p> <p>Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza</p>
	Rozbudowa infrastruktury technicznej	<p>Budowa zbiorników retencyjnych oraz urządzeń podczyszczających wody opadowe</p> <p>Budowa stacji uzdatniania wody</p> <p>zastosowanie nowoczesnej automatyki w procesie uzdatniania wody</p> <p>zwiększenie wydajności ujęcia wody</p> <p>budowa przepływowego zbiornika wodnego na rzece Drwęcy o funkcji retencyjno-rekreacyjnej</p> <p>Budowa węzłów cieplnych, przyłączy gazowych i kotłowni gazowych, instalacji centralnego ogrzewania, termomodernizacji w budynkach</p> <p>Montaż instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej</p>
	Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Wykorzystanie instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej
Wysoka jakość życia mieszkańców oraz	Aktywna integracja lokalnej społeczności	<p>Poprawa jakości życia mieszkańców</p> <p>Lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta</p>

dostępność usług społecznych		<p>Wzrost świadomości mieszkańców zakresie wartości przyrodniczej obszaru</p> <p>Wzrost liczby obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością</p>
	Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej	Poprawa warunków do realizacji aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu
Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy	Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	<p>zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta</p> <p>Rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim</p>
	Rozwój turystyki i rekreacji	<p>poprawa ekologicznego wizerunku Miasta</p> <p>Poprawa warunków do realizacji aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu</p> <p>Lepsza jakość oferty turystycznej</p>

Źródło Opracowanie własne

OSI INFRASTRUKTURA DROGOWA

Infrastruktura jest jednym z podstawowych elementów zagospodarowania przestrzennego i decyduje w znacznej mierze o możliwościach rozwoju inicjatyw gospodarczych, a także o rozwoju osadnictwa i ochronie środowiska przyrodniczego. OSI Infrastruktura obejmuje następujący zakres inwestycji:

- Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej pn. Marianowo
- Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Rolnej
- Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Storczykowej
- Przebudowa/remont ulic w centrum miasta – Waryńskiego, 7 Grudnia, Wjazdowa
- Budowa ul. Kamionki na odcinku od ul. Rolnej do granicy z gminą Kurzętnik
- Rozbudowa sieci dróg rowerowych (w tym odcinek od ul. Piastowskiej do m. Mszanowo, oraz odcinek od ul. Jagiellońskiej do m. Pacótkowo)

Kryterium delimitacji

- 1) Obszary o niewystarczającej sieci dróg w tym dróg rowerowych w Nowym Mieście Lubawskim

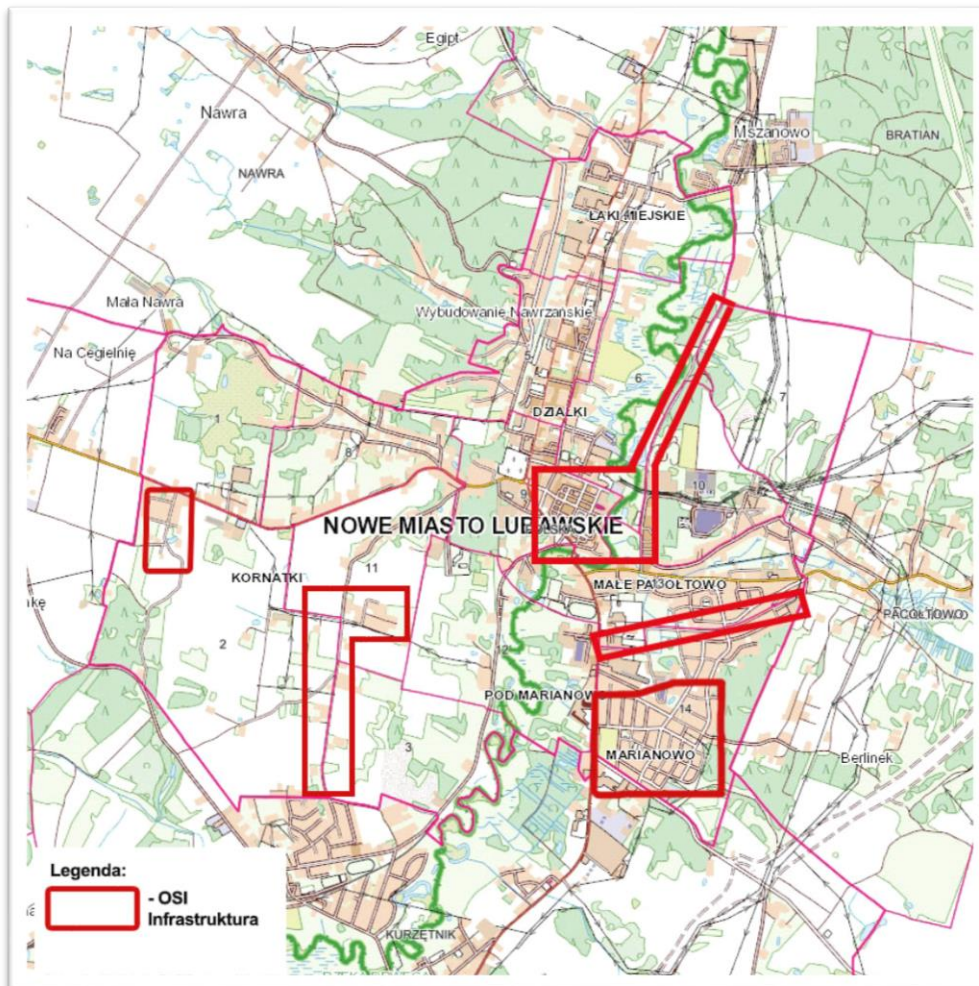
Teren wyznaczony jako OSI Infrastruktura drogowa jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

Uzasadnienie OSI

Nowe Miasto Lubawskie charakteryzuje się szczególnymi warunkami przestrzennymi, co w powiązaniu z warunkami społecznymi zidentyfikowanymi dla miasta, buduje potencjał tego obszaru pod kątem rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowych, edukacyjnych, komunikacyjnych, których aktywowanie wymaga wielokierunkowej interwencji publicznej.

Rozbudowa infrastruktury drogowej na obszarze OSI zwiększy dostępność komunikacyjną Nowego Miasta Lubawskiego, która jest jednym z kluczowych czynników przesądzających o atrakcyjności osadniczej, gospodarczej i turystycznej.

Rysunek 5 OSI Infrastruktura drogowa

Źródło Opracowanie własne

Tabela 11 Oczekiwane skutki interwencji OSI Infrastruktura drogowa a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Ład przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Poprawa dostępności komunikacyjnej	Poprawa warunków komunikacyjnych na terenie miasta Rozbudowa sieci drogowej na terenie miasta
	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego	Poprawa warunków komunikacyjnych na terenie miasta
Wysoka jakość życia mieszkańców oraz dostępność usług społecznych	Aktywna integracja lokalnej społeczności	Poprawa jakości życia mieszkańców
	Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej	Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta
Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy	Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	Poprawa warunków działalności dla rozwoju miasta w zakresie działalności gospodarczej Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Nowego Miasta Lubawskiego
	Rozwój turystyki i rekreacji	Wzrost konkurencyjności Nowe Miasta Lubawskiego

Źródło: Opracowanie własne

a. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zadaniem samorządu jest zapewnienie środków finansowych służących finansowaniu strategicznych kierunków rozwoju. Ograniczony charakter środków własnych samorządu jest często barierą, która wpływa na powodzenie realizacji zamierzonych działań. W strategii zostały przyjęte takie działania, które są realne z punktu widzenia możliwości budżetu Miasta i/lub możliwe będzie pozyskanie na ich realizację środków zewnętrznych.

W strategii nie został przedstawiony konkretny wykaz dostępnych programów, z których bezpośrednio można finansować lub współfinansować realizację działań przewidzianych w strategii ze względu na brak zatwierdzonych programów krajowych finansowanych ze środków unijnych w nowej perspektywie budżetowej.

Lista możliwych źródeł finansowania zadań zaplanowanych w „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”, to:

1. środki własne budżetowe na realizację zadań własnych Gminy, w tym:
  - dotacje na zadania zlecone i realizowane na podstawie zawartych porozumień,
  - subwencja ogólna (część oświatowa),

- dochody własne (podatki i opłaty lokalne, udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, dochody z majątku Gminy, odsetki od środków na rachunkach bankowych, pozostałe dochody).
- 2. krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
  - środki pochodzące z funduszy unijnych w okresie programowania na lata 2021-2027 (m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności),
  - środki pochodzące z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności,
  - środki pochodzące z Funduszu Dróg Samorządowych,
  - krajowe środki finansowe np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rządowy Fundusz Polski Ład (Program Inwestycji Strategicznych)
  - zagraniczne środki finansowe np. z funduszu norweskiego i funduszu Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- 3. komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
  - pożyczki i kredyty bankowe,
  - inne.
- 4. obligacje
- 5. środki innych uczestników (partnerów) procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego.

Powyższa lista nie wyczerpuje wszystkich możliwych źródeł finansowania dostępnych obecnie lub w przyszłości. Bieżący monitoring i analiza rynków i ryzyka pozwala elastycznie i skutecznie reagować i przyporządkowywać odpowiednie źródła finansowania do przewidzianych inicjatyw strategicznych.

Tabela 12 Ramy finansowe inwestycji i źródła finansowania

Lp.	Tytuł inwestycji	Wartość inwestycji	Źródła finansowania
1	Budowa stacji uzdatniania wody przy ul. Makuszyńskiego w Nowym Mieście Lubawskim	8 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
2	Poprawa efektywności energetycznej budynków stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	6 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
3	Rewitalizacja średniowiecznych baszt obronnych przy ul. 3 Maja i 19 Stycznia w Nowym Mieście Lubawskim	8 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
4	Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy	6 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
5	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznych Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	10 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

Lp.	Tytuł inwestycji	Wartość inwestycji	Źródła finansowania
6	Wprowadzenie zrównoważonego systemu transportu publicznego w Nowym Mieście Lubawskim	6 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
7	Pokazy lokalnej twórczości i produktów ekologicznych na Rynku Nowego Miasta Lubawskiego	250 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
8	Warsztaty w zakresie tradycyjnych lokalnych umiejętności rękodzielniczych	350 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
9	Integracja społeczna mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego poprzez kontakt z kulturą	5 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
10	Program kompleksowego wsparcia rodzin dysfunkcyjnych zamieszkałych na obszarze Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	2 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
11	Usługi społeczne w zakresie wsparcia osób starszych na obszarze Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	5 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
12	Wystawy historyczne „Nowe Miasto Lubawskie sprzed lat” wzmacniające tożsamość regionalną i lokalną	100 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
13	Poprawa warunków inwestowania w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie przemysłu niskoemisyjnego z innowacyjnymi i inteligentnymi technologiami	10 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
14	Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej pn. Marianowo w Nowym Mieście Lubawskim – etap końcowy	9 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
15	Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Rolnej w Nowym Mieście Lubawskim	6 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
16	Budowa dróg gminnych na osiedlu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Storczykowej w Nowym Mieście Lubawskim	4 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
17	Przebudowa/remont ulic w centrum miasta - Waryńskiego, 7-go Grudnia, Wjazdowa	3 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
18	Budowa ulicy Kamionki na odcinku do ulicy Rolnej do granicy z gminą Kurzętnik	8 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
19	Rozbudowa sieci dróg rowerowych na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	6 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

Lp.	Tytuł inwestycji	Wartość inwestycji	Źródła finansowania
20	Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim	2 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
21	Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Jagiellońskiej 9	2 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
22	Remont i przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Tysiąclecia 2	2 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
23	Zwiększenie retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej w celu poprawy bezpieczeństwa powodziowego na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	5 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
24	Rozbudowa oświetlenia ulicznego przy ul. Kopernika w Nowym Mieście Lubawskim	500 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
25	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg na terenie Nowego Miasta Lubawskiego	1 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
26	Budowa pływalni przy ul. Tysiąclecia w Nowym Mieście Lubawskim	7 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
27	Remont i przebudowa budynku przy ul. 19-go Stycznia 17 w Nowym Mieście Lubawskim w celu utworzenia Muzeum Ziemi Nowomiejskiej	3 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
28	Poszerzanie kompetencji uczniów szkół podstawowych w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie projektowania i druku 3D	600 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
29	Program wsparcia psychologicznego dla uczniów szkół podstawowych w Nowym Mieście Lubawskim	100 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
30	Remont budynku sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 3 w Nowym Mieście Lubawskim	3 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim

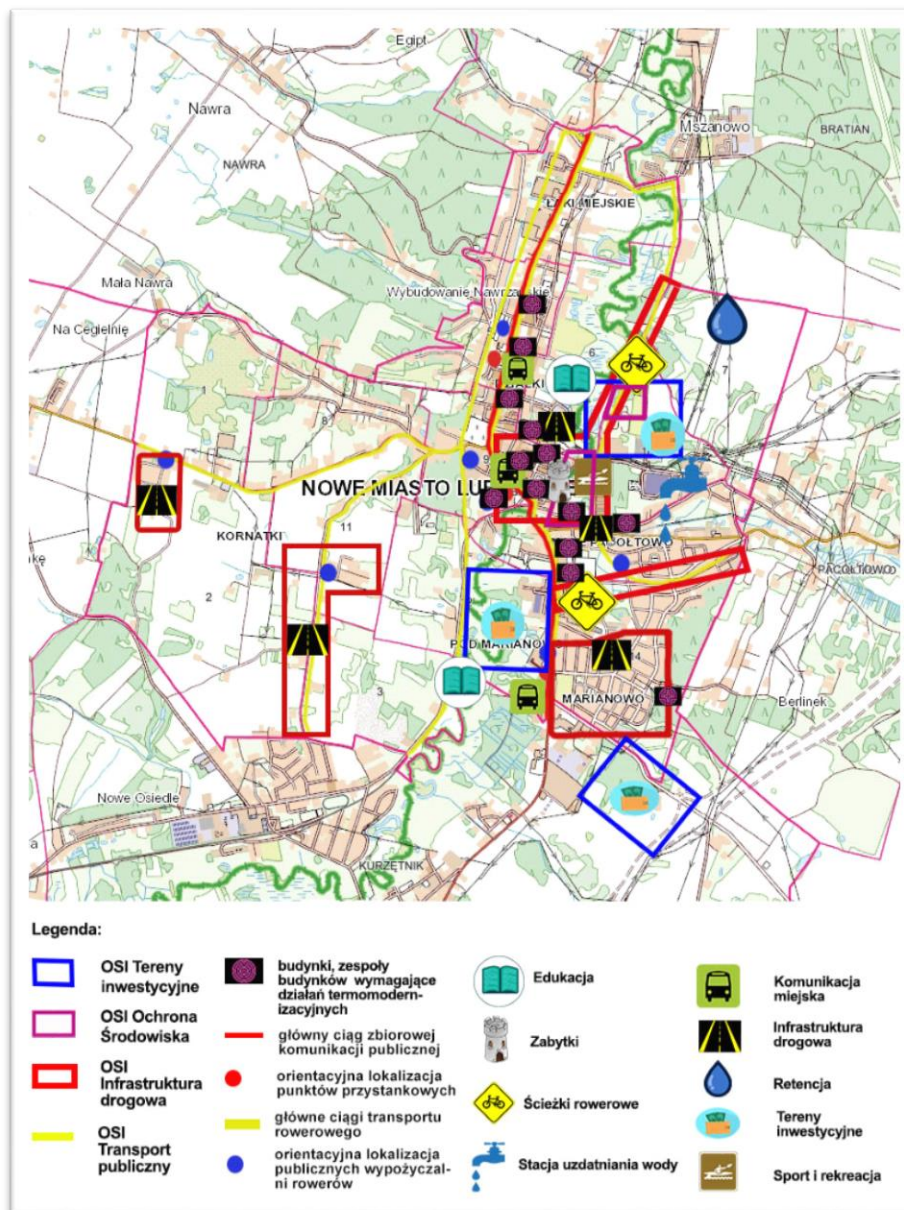
Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem nowomiejskim, województwem warmińsko-mazurskim i ich jednostkami organizacyjnymi, a także związkami międzygminnymi, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których członkiem jest gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

b. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Najważniejszym dokumentem na poziomie regionalnym przedstawiającym wizję rozwoju województwa jest „*Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*”. W *Strategii* wyróżniono cztery priorytety obejmujące: kompetencje przyszłości, inteligentną produktywność, kreatywną aktywność oraz mocne fundamenty. Celem głównym *Strategii* województwa jest: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Ze względu na fakt, iż w *Strategii* rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego nie określono modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, w *Strategii* rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 przedstawiono model, który wynika przede wszystkim z zapisów i założeń przedstawionych Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz planowanych kierunków interwencji.

Rysunek 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w Nowym Mieście Lubawskim

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowe uwarunkowania rozwojowe gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

- ❖ Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie położona jest w centrum powiatu nowomiejskiego, w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i graniczy z gminą wiejską Nowe Miasto Lubawskie i gminą wiejską Kurzętnik, obejmuje obszar 11,6 km².
- ❖ Nowe Miasto Lubawskie położone jest w obrębie następujących głównych jednostek: megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincja – Niż Środkowoeuropejski, podprowincja – Pojezierza Południowobałtyckie, makroregion – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzańskie. W podziale na mezoregiony, obszar miasta znajduje się w obszarze dwóch jednostek. Zachodnia i środkowa część leży w zasięgu Doliny Drwęcy, a wschodnia część – Garb Lubawski.
- ❖ Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie położona jest w dorzeczu rzeki Drwęcy. Głównym dopływem Drwęcy na terenie miasta jest Groblica. Miasto Nowe Miasto Lubawskie w większości należy do rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych Drwęca od jez. Drwęckiego do Brodniczki. Natomiast część wschodnia terenu miasta położona jest w obszarze rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych Grobica.
- ❖ W granicach administracyjnych miasta Nowe Miasto Lubawskie w południowo-zachodniej części miasta występują tereny przeznaczone pod eksploatację kruszywa naturalnego (piaski i żwiry). Na obszarze miasta wyznaczone zostało złożo o nazwie Nowe Miasto Lubawskie I – Pole A i Pole C.
- ❖ W granicach miasta znajdują się 4 prawne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH 280001), pomnik przyrody – drzewo, buk pospolity. Nowe Miasto Lubawskie znajduje się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.
- ❖ Przez Nowe Miasto Lubawskie przebiega jedna droga krajowa nr 15 Trzebnica - Ostróda, która stanowi połączenie miasta z województwem kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Ważną rolę transportową pełnią również dwie drogi wojewódzkie: droga nr 538 Radzyń Chełmiński - Rozdroże prowadząca ruch w kierunku Grudziądz i Nidzicy oraz droga nr 541 Lubawa-Lidzbark Welski prowadząca ruch w kierunku Działdowa i Mławy. Poza tym połączenia drogowe z powiatem utrzymywane są przez drogi powiatowe i lokalne, np. do Kurzętnika, Grodziczna, Biskupca, Mszanowa – miejscowości stanowiących siedziby gmin, a także do siedzib ościennych powiatów: Brodnicy, Iławy, Grudziądz czy Działdowa.
- ❖ Przez Nowe Miasto Lubawskie nie przebiega linia kolejowa.
- ❖ Przez teren gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie przebiegają dwie jednotorowe linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji: Brodnica Podgórz – Nowe Miasto Lubawskie oraz Nowe Miasto Lubawskie – Iława.
- ❖ System ciepłowniczy gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie funkcjonuje w oparciu o centralną ciepłownię miałowo-węglową zlokalizowaną na terenie miasta
- ❖ Na przeważającym obszarze gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie jest zlokalizowana sieć gazownicza.
- ❖ Sieć internetu szerokopasmowego w technologii światłowodowej pokrywa nieznaczną część obszaru gminy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna - Miasto Nowe Miasto Lubawskie znajduje się w południowo-zachodniej części województwa w powiecie nowomiejskim. Cechą charakterystyczną tego powiatu jest niewielkie wykorzystanie w dotychczasowym rozwoju potencjałów związanych z ważnymi trasami komunikacyjnymi. Miasto Nowe Miasto Lubawskie zostało zakwalifikowane jako ośrodek lokalny II rzędu. Plan województwa formułuje zasady funkcjonowania lokalnych ośrodków osadniczych, m.in.:

- koncentracja funkcji gospodarczych i usługowych, również dla potrzeb obsługi obszarów wiejskich.
- rozwój potencjału usługowego i gospodarczego, odpowiedni do pozycji ośrodków w hierarchii sieci osadniczej

Obecny układ przestrzenny miasta jest wynikiem zarówno rozwoju historycznego miasta, wzdłuż osi urbanistycznych miasta średniowiecznego, jak i rozwoju miasta po II wojnie światowej.

Sieć osadniczą miasta tworzy sieć głównych ulic:

- ul. Grunwaldzka i ul. Jagiellońska, stanowiące drogę krajową nr 15, biegnąca z północy na południe,
- ul. Narutowicza, cz. ulicy 3 Maja i ul. Wojska Polskiego, stanowiąca drogę wojewódzką nr 538, biegnąca z zachodu na wschód.

W centrum miasta znajduje się zabytkowa starówka z rynkiem, przy którym zlokalizowany jest budynek Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim. Zabudowa mieszkaniowa koncentruje się wzdłuż drogi krajowej nr 15 oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 538. Meandrująca rzeka Drwęca dzieli miasto na część wschodnią i zachodnią. Dużym czynnikiem wpływającym na lokalizację zabudowy jest ukształtowanie powierzchni (wysokości bezwzględne dochodzące do 164 metrów).

Kolejnym elementem zagospodarowania przestrzennego miasta są tereny zielone. W granicach miasta znajdują się 4 prawne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH 280001), pomnik przyrody – drzewo, buk pospolity Nowe Miasto Lubawskie znajduje się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.

Obrzeża miasta, a w szczególności wschodnia jego część, to tereny o funkcji rolnej. Na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 60% powierzchni miasta. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią ponad 80% powierzchni użytków rolnych. Grunty rolne przeważają w południowo-zachodniej oraz północno-wschodniej części miasta.

- Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w tym zwiększenie retencji i przepustowości kanalizacji deszczowej w celu poprawy bezpieczeństwa powodziowego
  - Budowa stacji uzdatniania wody
  - Wprowadzenie niskoemisyjnego transportu publicznego
  - Rozwój mieszkalnictwa
2. W zakresie środowiska:
- działania w obszarze niskoemisyjności (m.in. termomodernizacja budynków stanowiących zasób mieszkaniowy oraz budynków użyteczności publicznych, wymiana pieców, ochrona bioróżnorodności).
  - wprowadzenie niskoemisyjnego transportu publicznego
  - budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego,
  - budowa stacji uzdatniania wody,
  - budowa zbiorników retencyjnych i rozbudowa systemów kanalizacji deszczowej w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
  - Rozwój odnawialnych źródeł energii.
  - Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy
3. W zakresie infrastruktury społecznej:
- Utworzenie komunikacji miejskiej (niskoemisyjnej)
  - Budowa, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
  - Wykorzystanie potencjału rzeki Drwęcy
  - Modernizacja placówek oświatowych wraz zagospodarowaniem otoczenia i doposażeniem
  - Rozwijanie stref wypoczynkowych (plac zabaw, miejsca spotkań)
  - Niwelację barier architektonicznych w instytucjach publicznych
  - Ochrona zabytków
  - Rozbudowa monitoringu wizyjnego
  - Dalsza cyfryzacja usług publicznych
4. W zakresie kultury, turystyki i sportu:
- Nadanie obszarom i obiektom nowych funkcji społecznych, integracyjnych i edukacyjnych oraz zwiększenie dostępności infrastrukturalnej dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej Nowego Miasta Lubawskiego (rewitalizację obiektów zabytkowych),
  - Utworzenie Muzeum Ziemi Nowomiejskiej
  - Stworzenie nowych miejsc wypoczynku i rekreacji, które zwiększą atrakcyjność miasta poprzez zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Drwęcy
  - Budowa nowych obiektów sportowych np. pływalni, dzięki której zwiększą się możliwości rekreacyjno-sportowe dzieci.
  - Dalszy rozwój obiektów sportowych, w tym tworzenie szlaków i tras rowerowych oraz miejsc wypoczynku.
5. W zakresie gospodarczej:
- Poprawa warunków inwestowania w Nowym Mieście Lubawskim w zakresie przemysłu niskoemisyjnego z innowacyjnymi i inteligentnymi technologiami poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych i ich skomunikowanie.

c. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Zgodnie ze „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowe Miasto Lubawskie*”, generalnym celem polityki rozwojowej miasta Nowe Miasto Lubawskie jest cel uniwersalny, „podnoszenie standardu warunków życia mieszkańców miasta przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”. Obejmuje on realizację polityki przestrzennej w zakresie:

- a) uzyskiwania coraz wyższej sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych poprzez korektę układu komunikacyjnego oraz podnoszenie stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- b) wykorzystania położenia i funkcji miasta w strukturze osadniczej województwa, różnorodnych związków zewnętrznych oraz terytorialnych warunków rozwoju dla podnoszenia jej atrakcyjności jako obszaru korzystnego do inwestowania,
- c) przeciwdziałanie degradacji walorów miasta w zakresie środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego.

Tabela 13 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

Nazwa obszaru	Charakterystyka	Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
Tereny o funkcjach mieszkaniowych	Obszary mieszkaniowe	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie jakości życia i komfortu zamieszkania poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie infrastruktury technicznej, z zakresu ochrony środowiska, komunikacyjnej • zwiększenie atrakcyjności osadniczej Miasta • zwieszenie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta w kontekście rozwoju budownictwa, mieszkaniowego • kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej • ochrona krajobrazu kulturowego 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie terenów pod inwestycje mieszkaniowe – wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja), modernizację dróg i dostosowanie ich do parametrów zgodnych z przepisami odrębnymi, • wspieranie modernizacji i remontów istniejących zasobów mieszkaniowych, szczególnie tych najstarszych, • dążenie do przeniesienia funkcji uciążliwych poza zespoły zabudowy mieszkaniowej, • dopuszczenie na działkach mieszkaniowych lokalizacji usług komercyjnych służących wyłącznie potrzebom miejscowym i drobnej wytwórczości (rzemiosło produkcyjne) oraz obiektów służących turystyce i wypoczynkowi, • koncentrację zespołów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie zwartych zespołów mieszkaniowych, • pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną na terenach zwartej zabudowy, • realizację zabudowy jednorodzinnej w gabarycie i formie oraz układzie zgodnym z warunkami i istniejącą zabudową, • zapewnienie dla terenów zabudowy mieszkaniowej dostępności do terenów zieleni oraz estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, • zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura rowerowa i pieszna),

			<ul style="list-style-type: none"> • dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery, obiekty sportowe), • kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia, • tworzenie spójnego i jednolitego wizerunku obszarów o funkcjach mieszkalnych, • w planowaniu terenów mieszkaniowych, należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleniców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.) przy zachowaniu historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych, • planowanie terenów urbanizacji warunkowanych równoczesną realizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
<p>Tereny o funkcjach usługowych, w tym użyteczności publicznej</p>	<p>Obszary administracyjno-usługowe, istotne ze względu na obsługę mieszkańców gminy znajdują się głównie w Nowym Mieście Lubawskim. W miejscowości tej zlokalizowane są m.in. instytucje i obiekty użyteczności publicznej, punkty handlowo-usługowe, w tym tereny obsługi komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowanie roli miasta jako lokalnego lidera usług i handlu, • porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej, • zwiększanie potencjału gospodarczego, w tym wzmacnianie istniejących funkcji usługowych komercyjnych, • podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do usług, • centrum miasta jest miejscem koncentracji funkcji publicznych, które kreują obszary stające się miejscem kontaktów mieszkańców. Są obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednie przygotowanie wyznaczonych już na terenie miasta szlaków turystycznych, właściwego ich oznakowania, niezbędne jest zapewnienie dostępu do osobliwości przyrodniczo-kulturowych położonych wzdłuż tras oraz wyposażenie w bazę usługową (parkingi, punkty informacyjne, baza handlowa), • Główne kierunki ochrony i kształtowania obszaru centrum miasta: niedopuszczenie do degradacji otaczających tereny publiczne obiektów, uporządkowanie informacji wizualnej (reklam i szyldów), wyposażenie w elementy małej architektury, tworzenie warunków komfortu przebywania, kształtowanie nawierzchni wnętrza, tworzenie warunków pieszej dostępności, • kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych, • kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie

		<p>sprzyjającymi nawiązywaniu kontaktów społecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukształtowanie terenów publicznych w obrębie wskazanego centrum miasta (m.in.: miejsca postojowe), lokalizowanie na obszarze funkcji sprzyjających integracji społecznej, zwłaszcza z zakresu administracji publicznej, handlu, kultury, oświaty, • uzupełnianie centrum miasta zabudową wielofunkcyjną (usługową i mieszkaniową), • kształtowanie zabudowy centrum miasta w sposób tworzący spójną kompozycję przestrzenną, podkreślającą rangę miejsca, m.in. poprzez wprowadzanie wysokiego standardu rozwiązań architektonicznych, technicznych i materiałowych, • zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej centrum. 	<p>istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • mieszanie i dodawanie funkcji, • zwiększenie udziału zieleni, • zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa, węzeł przesiadkowy), • dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach, • w planowaniu terenów usługowych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.) przy zachowaniu historycznych, • zapewnieniu mieszkańcom miasta dogodnej dostępności do celów ich podróży i do ich miejsc zamieszkania w akceptowanych standardach podróżowania przy jednoczesnej minimalizacji transportochłonności układu komunikacyjnego, • eliminacji bądź łagodzeniu uciążliwości funkcjonalnych i środowiskowych powstających w wyniku rozbudowy tego układu, • wykorzystaniu położenia gminy w stosunku do układu dróg ponadregionalnych (nr 15) i regionalnych (nr 538) dla aktywizacji gospodarczej terenów miasta.
<p>Tereny o funkcjach przemysłowych i strefy aktywności gospodarczej</p>	<p>Obszary pełniące kluczową rolę dla rozwoju gospodarczego miasta, w tym obszar wzdłuż korytarzy transportowych – droga krajowa nr 15, drogi wojewódzkie nr 538.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej miasta, • porządkowanie, uzupełnianie i kreowanie nowej struktury przestrzennej, • kształtowanie nowoczesnych zespołów zabudowy przemysłowej i produkcyjnej o racjonalnie wykorzystanej przestrzeni, 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie bazy terenowej pod inwestycje związane z działalnością gospodarczą, • przygotowanie uzbrojonych terenów, nadających się do zainwestowania, • zapewnienia prawidłowej obsługi komunikacyjnej i powiązań z układem komunikacyjnym miasta,

	<p>Koncentracja terenów pod lokalizację obiektów produkcyjnych, składów i magazynów występuje w północno-wschodniej części miasta. Ponadto utrzymuje się również zagospodarowanie związane z eksploatacją kopalni w południowej części miasta, na zachód od rzeki Drwęca</p>	<p>uporządkowanym układzie urbanistycznym i zabudowie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzbrajanie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania, • tworzenie nowych terenów inwestycyjnych oraz wspieranie inwestycji w pierwszej kolejności na terenach już zainwestowanych wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę, • minimalizowanie negatywnych skutków dla ludzi, infrastruktury i środowiska, w tym stały monitoring, • przygotowanie oferty dla inwestorów w zakresie terenów rozwojowych przeznaczonych pod funkcje usługowe i produkcyjne, • tworzenie warunków dla rozwoju nowych rodzajów działalności produkcyjnej i usługowej, • Wzbogacanie struktury biologicznej obszarów inwestycyjnych poprzez wprowadzanie zieleni izolacyjnej, • odpowiednie przygotowanie wyznaczonych już na terenie miasta szlaków turystycznych. Oprócz właściwego ich oznakowania, niezbędne jest zapewnienie dostępu do osobliwości przyrodniczo-kulturowych położonych wzdłuż tras oraz wyposażenie w bazę usługową (parkingi, punkty informacyjne, baza handlowa).	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienie zapotrzebowania na miejsca parkingowe dla nowej zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów, • ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych, ograniczenia w zasklepianiu gleby), • wyposażenie terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w kanalizację sanitarną, • zwiększenie powierzchni terenów zieleni.
--	--	---	---

<p>Formy ochrony przyrody lub Tereny zieleni, w tym o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej</p>	<p>W granicach miasta znajdują się 4 prawne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca”, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH 280001), pomnik przyrody – drzewo, buk pospolity. Nowe Miasto Lubawskie znajduje się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona przed degradacją istniejących zasobów przyrodniczych, • likwidacja istniejącego zagrożenia, • zapobieganie degradacji krajobrazu miasta, • ochrona bioróżnorodności biologicznej i zrównoważone wykorzystanie systemu przyrodniczego, • zapobieganie degradacji środowiska leśnego dla zapewnienia harmonijnego rozwoju życia mieszkańców gminy • zwiększenie dostępności terenów zieleni, • wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, • poprawa jakości zamieszkania oraz atrakcyjności osadniczej.	<ul style="list-style-type: none"> • zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy, z wyjątkiem przedsięwzięć, dla których ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na przyrodę obszaru, • nie dopuszczanie do lokalizowania w najbliższym otoczeniu terenów i obiektów największych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych wszelkich form użytkowania terenu zagrażających równowadze środowiska, • ochrona rezerwatu przyrody rzeka Drwęca, • ochrona lasów jako istotnych elementów w systemie powiązań ekologicznych, • zalesianie stromych zboczy i skarp w celu ustabilizowania ich powierzchni, • Zachowanie terenów łąk sąsiadujących z lasami z widoczną sukcesją leśną jako strefy ekotonowe wzbogacające różnorodność biologiczną środowiska w systemie powiązań ekologicznych, • wykluczenie realizacji dużych inwestycji o charakterze barier liniowych usytuowanych w kierunku wschodnio – zachodnim, • zapewnienie dużego udziału zieleni w strukturze przestrzennej miasta, • zachowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni, • wykorzystanie istniejącego potencjału endogenicznego dla rozwoju obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych, sportowych i turystycznych, • zwiększenie dostępności komunikacyjnej: pieszej, rowerowej oraz samochodowej
--	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie istniejących lasów wraz z ich zagospodarowaniem w miarę możliwości dla celów turystyczno-rekreacyjnych; • zachowanie wielkości, ciągłości i różnorodności przyrodniczej obszarów zajętych przez ekosystemy w dolinie rzeki Drwęcy, • zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych, stanowiących element systemu ekologicznego obszarów chronionych oraz istotny walor dla rozwoju rekreacji; • gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o specjalistyczne operaty urzędniowo – leśne sporządzane przez właściwe służby; • możliwość wykorzystania terenów leśnych na cele rekreacyjne, poprzez wytyczanie ścieżek rowerowych i pieszych oraz wyznaczanie miejsc piknikowych, • maksymalne ograniczenie zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne, • wzbogacanie struktury drzewostanów zgodnie z siedliskiem, utrzymanie właściwego stanu zwierzyny,
<p>Tereny użytkowane rolniczo</p>	<p>Rolnictwo na terenie miasta stanowi drugorzędną rolę w gospodarce Nowego Miasta Lubawskiego. Na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 60% powierzchni miasta. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią ponad 80% powierzchni użytków rolnych. Ok. 10 % stanowią pastwiska występujące głównie na</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Użytki rolne o wysokiej przydatności rolniczej stanowią niewielki udział gruntów na obszarze miasta, dlatego też należy je wykorzystywać w pierwszej kolejności na cele rolnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie produkcji rolnej na gruntach o bardzo niskiej wartości rolniczej ze wskazaniem zalesień jako zmiany sposobu użytkowania; • grunty rolne mogą być zalesiane pod warunkiem, że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, • ochrona przed zabudową terenów otwartych, mających istotne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe w systemie przyrodniczym miasta, poprzez niedopuszczenie do rozpraszania zabudowy;

	<p>stromych zboczach pradoliny Drwęcy oraz jarów i dolin bocznych. Grunty rolne przeważają w południowo-zachodniej oraz północno-wschodniej części miasta. Pod względem klasyfikacji gleboznawczej dominują gleby klas IV-VI. Rolnictwo w granicach miasta nie posiada korzystnych warunków dla intensywnej produkcji rolnej</p>		
<p>Wody</p>	<p>Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie położona jest w dorzeczu rzeki Drwęcy. Część terenu odwadniana jest bezpośrednio do Drwęcy, część za pośrednictwem dopływów. Głównym dopływem Drwęcy na terenie miasta jest Groblica. Miasto Nowe Miasto Lubawskie w większości należy do rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Drwęca od jez. Drwęckiego do Brodniczki (PLRW 20002028779). Natomiast część wschodnia terenu miasta położona jest w obszarze rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Groblica (PLRW 20001728712).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie istniejącego systemu zbiorników i cieków wodnych, dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całego miasta, • wykorzystanie zbiorników i cieków wodnych dla rozwoju funkcji związanych ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego, • wykorzystanie surowców przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych zasadniczo z zakazem zabudowy kubaturowej (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, a także wydobywaniem kruszyw), • wprowadzenie zakazu podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. •

Źródło: Opracowanie własne

3. Zgodność Strategii z założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

„Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” jest zgodna z obecnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju, tj. „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020” (z perspektywą 2030 roku) oraz założeniami „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, określającej nowe ramy i zasady prowadzenia polityki rozwoju. Natomiast na szczeblu regionalnym strategia jest zgodna z „Warmińsko Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego” oraz Strategią rozwoju sieci miast CITTASLOW województwa warmińsko-mazurskiego.

3.1. Strategia na rzecz Odpowiedzialności Rozwoju do roku 2020 z perspektywą 2030 roku

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. Głównym celem SOR jest *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.*

W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

- I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
  - II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
  - III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
- oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii.

Tabela 14 Spójność „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” z SOR

Cele szczegółowe i obszary wspierające) – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”
Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną 1) Reindustrializacja, 2) Rozwój innowacyjnych firm, 3) Małe i średnie przedsiębiorstw 4) Kapitał dla rozwoju, 5) Ekspansja zagraniczna;	4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych procesach 4.3 Strategiczne zarządzanie miastem
Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony 6) Spójność społeczna,	3.2. Aktywna integracja lokalnej społeczności 3.3. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej 3.5 Infrastruktura społeczna
7) Rozwój zrównoważony terytorialnie;	4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu 8) Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, 9) Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, 10) E-państwo, 11) Finanse publiczne, 12) Efektywność wykorzystania środków UE:	4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych procesach 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
Obszary wspierające 1) Kapitał ludzki i społeczny,	3.1 Rozwój edukacji 3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej
2) Cyfryzacja,	3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności 4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach
3) Transport,	1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej 1.3 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu
4) Energia,	-
5) Środowisko,	2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE).
6) Bezpieczeństwo Narodowe.	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie SOR

3.2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” (KSRR 2030) to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny i cele szczegółowe polityki regionalnej Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Tabela 15 Spójność „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” z KSRR

Cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”
<p>1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.</p> <p>1.1.1. Tworzenie warunków do dalszego rozwoju konkurencyjnej gospodarki we wschodniej Polsce.</p> <p>1.1.2. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją.</p>	<p>4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach</p> <p>1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna</p> <p>1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej</p> <p>1.3 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego</p> <p>2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego</p> <p>2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej</p> <p>2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE).</p>
<p>1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.</p>	<p>3.1 Rozwój edukacji</p> <p>3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności</p> <p>3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej</p> <p>3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej</p> <p>3.5 Infrastruktura społeczna</p>
<p>1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.</p>	-
<p>1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.</p>	<p>4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach</p> <p>4.2 Rozwój turystyki i rekreacji</p>
<p>1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p>	<p>4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem</p>
<p>2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p> <p>2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.</p>	<p>3.1 Rozwój edukacji</p> <p>3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności</p> <p>3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej</p> <p>3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej</p> <p>3.5 Infrastruktura społeczna</p>
<p>2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.</p> <p>2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach</p>	<p>4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach</p> <p>4.2 Rozwój turystyki i rekreacji</p> <p>4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem</p>

3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem. 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym. 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych. 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
---	--------------------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSRR

3.3 Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

„*Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*” jest najważniejszym regionalnym dokumentem strategicznym. Celem głównym Strategii województwa jest: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Cel główny będzie możliwy do zrealizowania poprzez realizację poniższych celów strategicznych:

- 1: *Kompetencje przyszłości*
- 2: *Inteligentna produktywność*
- 3: *Kreatywna aktywność*
- 4: *Mocne fundamenty*

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 z „*Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*”.

Tabela 16 Spójność Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” z Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Cele strategiczne Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego	Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”
1. <i>Kompetencje przyszłości</i> 1.1 Użyteczne kwalifikacje i kompetencje	3.1 Rozwój edukacji 3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej
1.2 Nowoczesne usługi	4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej
1.3 Profesjonalne organizacje	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
2. <i>Inteligentna produktywność</i> 1.1 Satysfakcjonująca praca	4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem

1.2 Inteligentna specjalizacja	3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)
1.3 Wysoka konkurencyjność	1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna
3. Kreatywna aktywność 1.1 Inspirująca twórczość	3.1 Rozwój edukacji 3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej 3.5 Infrastruktura społeczna
1.2 Efektywna współpraca	1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna
1.3 Ukształtowana tożsamość	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej
4. Mocne fundamenty 1.1 Silny kapitał społeczny	3.1 Rozwój edukacji 3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności
1.2 Optymalna infrastruktura rozwoju	1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna 1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej 1.3 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach 3.5 Infrastruktura społeczna
1.3 Wyjątkowe środowisko przyrodnicze	2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE).

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

3.4 Miasta dobrego życia 2030. Program rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt)

Miasta dobrego życia 2030. Program rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt) obejmuje 35 samorządów, z czego 26 zlokalizowanych jest w województwie warmińsko-mazurskim. Program jest dokumentem, który określa wspólne cele i działania w celu ich rozwoju i promocji marki CITTASLOW. Program określa cel główny funkcjonowania miast należących do Międzynarodowej sieci Cittaslow, którym jest: efektywne wykorzystanie współpracy w celu wzrostu jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie roli sieci Cittaslow w rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego. Realizowany on będzie poprzez następujące cele operacyjne i kierunki działań:

- 1) Integracja i mobilizacja zasobów
- 2) Promocja i ekspansja współpracy
- 3) Wysokiej jakości nowoczesne usługi
- 4) Aktywna gospodarka
- 5) Wysokiej jakości przestrzeń

Tabela 17 Spójność Strategii Rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-z Programem rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt listopad 2021r)

Cele szczegółowe Programu rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego	Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030 ^o
1. Integracja i mobilizacja zasobów 1.1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej	3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach
1.2. Wzrost kompetencji administracji lokalnej	4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
2. Promocja i ekspansja współpracy 2.1. Kreacja i rozwój marki CITTASLOW 2.2. Promocja gospodarcza 2.3. Rozwój współpracy z otoczeniem sieci CITTASLOW	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
3. Wysokiej jakości nowoczesne usługi 3.1. Rozwój usług dla społeczeństwa w oparciu o nowoczesne rozwiązania	1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna 1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE) 3.1 Rozwój edukacji oraz bazy oświatowej 3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej 4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji
4. Aktywna gospodarka 4.1. Rozwój kapitału ludzkiego	3.1 Rozwój edukacji oraz bazy oświatowej 4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach
4.2. Kreowanie oferty inwestycyjnej	4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
4.3. Współpraca na rzecz rozwoju turystyki	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
5. Wysokiej jakości przestrzeń 5.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej	1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej 1.3 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego
5.2 Rozwój atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych	4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska
5.3 Rozwój infrastruktury turystycznej	4.3 Rozwój turystyki i rekreacji 1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej 1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej
5.4 Ochrona środowiska przyrodniczego	2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej
5.5 Czysta energia	2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt listopad 2021r)

4.4 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Ze względu na swoje położenie, Nowe Miasto Lubawskie nie należy do żadnego obszaru funkcjonalnego, wyznaczonego Planem zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

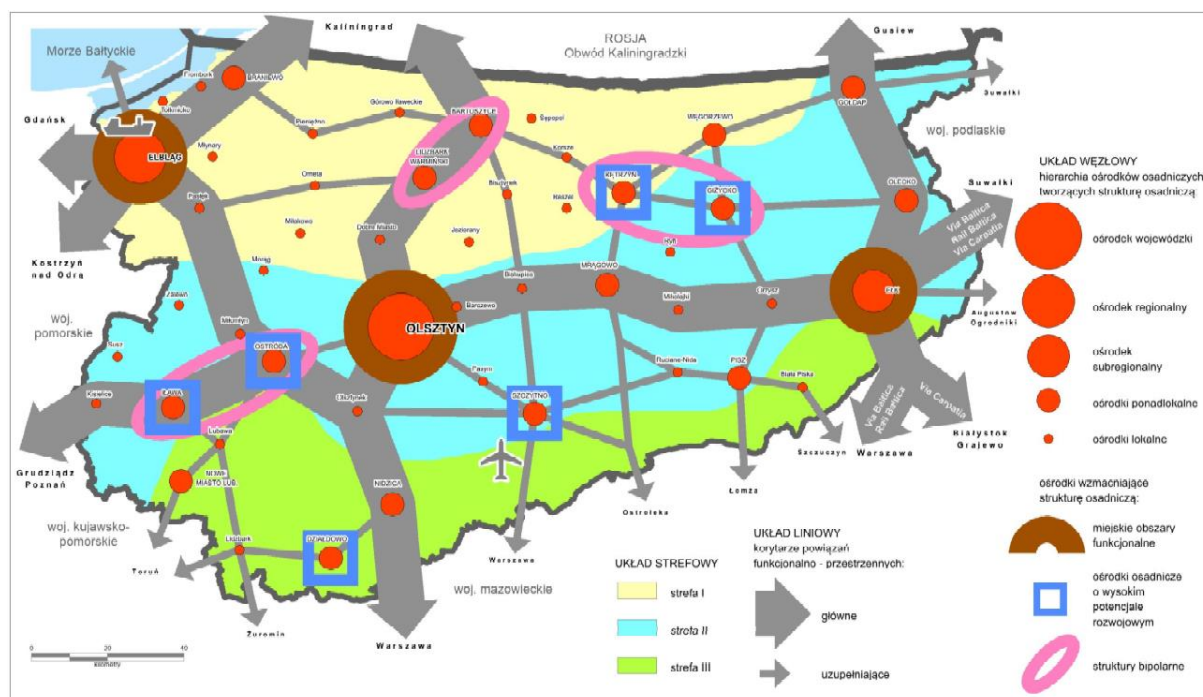
Województwo warmińsko-mazurskie rozwija się poprzez integrację funkcjonalną przestrzeni na poziomie wojewódzkim, krajowym i europejskim, przy wykorzystaniu potencjałów egzogenicznych i endogenicznych. Zrównoważony rozwój województwa kształtuje się wskutek racjonalnego wykorzystania zasobów regionu, uwzględniając ład przestrzenny w ujęciu regionalnym i lokalnym oraz zachowanie walorów środowiska i krajobrazu. Dostępność terytorialna województwa w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych ulega poprawie w wyniku rozwijania się powiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym m.in. systemów infrastruktury transportowej, telekomunikacyjnej i technicznej. Skutkuje to wzrostem konkurencyjności regionu, jego atrakcyjności inwestycyjnej, rozwojowi inteligentnych specjalizacji. Równowaga funkcjonalno-przestrzenna jest rezultatem synergii pomiędzy funkcjonującym prawidłowo układem węzłowym, liniowym i strefowym.

W układzie węzłowym, opartym na równomiernie rozmieszczonych ośrodkach osadniczych, dominuje Olsztyn, który jest elementem krajowej sieci osadniczej. Najbardziej aktywne gospodarczo i rozwinięte ośrodki osadnicze wpisane są w korytarze powiązań funkcjonalno-przestrzennych z innymi ośrodkami osadniczymi. System korytarzy oparty jest na głównych ciągach transportowych, charakteryzujących się największymi natężeniami ruchu drogowego (transport towarów, transport ludzi, w tym tranzyt).

Układ strefowy, tworzony przez trzy rozciągające się równoleżnikowo strefy, wyróżniające się uwarunkowaniami fizyczno-geograficznymi oraz dominującym sposobem użytkowania terenów, determinuje rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej. Charakter stref i ich zróżnicowanie wewnętrzne, wpływa na rozwój wiodących funkcji poszczególnych stref. Układ strefowy obejmuje III strefy. Nowe Miasto Lubawskie znajduje się w strefie III, obejmującej pas terenu rozciągający się od Ziemi Lubawskiej do Puszczy Piskiej, a zatem w strefie o zróżnicowanym potencjale, głównie o charakterze leśnym i w mniejszym stopniu rolnym – wielofunkcyjność (leśnictwo, przemysł i rolnictwo). Gospodarka regionu rozwija się tu z wykorzystaniem potencjałów i zasobów gminy, przy ochronie i odtwarzaniu struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważonym korzystaniu z elementów środowiska.

Rysunek 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Zidentyfikowany, na podstawie zapisów Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, potencjał Nowego Miasta Lubawskiego to:

- zasoby i walory przyrodnicze oraz bogate zasoby dziedzictwa kulturowego,
- miasto o tkance urbanistycznej w dobrym stanie zachowania i dużych walorach turystycznych, a także dużym potencjale ekonomicznym,
- dobre połączenie w drogami o znaczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym,
- współpraca miast i regionów w ramach istniejących stowarzyszeń i inicjatyw, m.in. Międzynarodowa Sieć Miast Cittaslow,
- obszar o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej o dużym nasyceniu podmiotami gospodarczymi, w tym dobrze rozwinięty przemysł drzewny i meblarski,
- funkcja miasta lokalnego uzupełniającego sieć osadniczą w województwie
- warunki sprzyjające prowadzeniu działalności gospodarczej w ramach inteligentnych specjalizacji województwa.

Zidentyfikowane problemy i zagrożenia dla rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego:

- peryferyzacja społeczna,
- niska konkurencyjność regionu w skali Polski i Unii Europejskiej (z wyjątkiem walorów turystyczno-sportowych),
- niekorzystna sytuacja społeczno-demograficzna (depopulacja, niekorzystna prognoza demograficzna).

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego przewidziano do realizacji następujące projekty o znaczeniu ponadlokalnym:

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury komunikacyjnej:
  - a. Droga Nr 15 – Budowa obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego, którego realizacji wynika z Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)
  - b. Prace na linii nr 353 na odcinku Jabłonowo Pom – Iława – Olsztyn –Korsze, którego realizacji wynika Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku
2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury technicznej
  - a. Przebudowa linii 110 kV Iława – Nowe Miasto Lubawskie, którego realizacja wynika Plan Rozwoju na lata 2017-2022. Energa-Operator SA
3. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej:
  - a. Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast województwa objętych siecią Cittaslow, którego realizacja wynika z Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
  - b. Wykonanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej Nowego Miasta Lubawskiego poprzez retencję wód w zlewni rzeki Wel, którego realizacja wynika z Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły
4. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury społecznej:
  - a. Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast województwa objętych siecią Cittaslow, którego realizacja wynika z Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

4 System realizacji Strategii

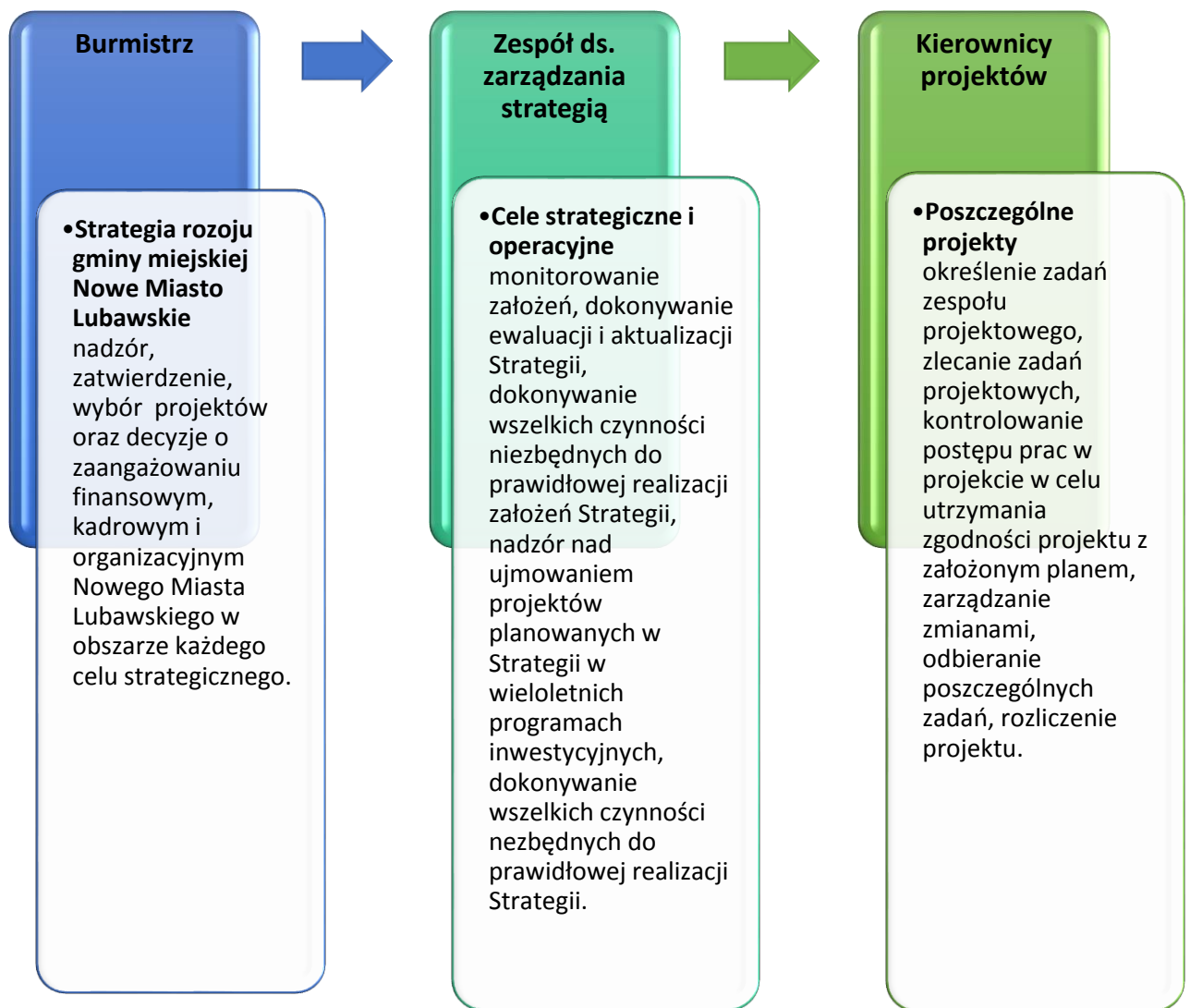
Strategia rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030. będzie realizowana z wykorzystaniem narzędzi i procedur (m.in. dokumentów wykonawczych, więcej podrozdział 4.2. *Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych*) pomocnych w zarządzaniu dokumentem. W ramach zarządzania strategią można wymienić trzy podstawowe etapy:

- wdrażanie,
- monitorowanie,
- aktualizacja.

4.5. Zarządzanie Strategią

Pierwszym etapem wdrażania *Strategii* jest wskazanie osób i podmiotów odpowiedzialnych za realizację zapisów *Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030*. Dokument jest uchwalany przez Radę Miasta, natomiast Burmistrz jest odpowiedzialny za całościowy nadzór, który zatwierdza wybór projektów oraz decyduje o zaangażowaniu finansowym, kadrowym i organizacyjnym Miasta w ramach każdego celu strategicznego. *Strategia* musi zaspokoić oczekiwania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów funkcjonujących na terenie miasta. W związku z tym powinno się planować działania we współpracy ze wszystkimi interesariuszami, którzy przyczynią się do realizacji założonych celów. Należy umożliwić wszystkim mieszkańcom zgłaszanie pomysłów poprzez wypełnienie Karty projektu (Załącznik nr 2), a następnie sprawdzenie kart przez *Zespół ds. zarządzania Strategią* spójności ze *Strategią* i zaopiniowanie.

Schemat 9 Struktura zarządzania „Strategią rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022 - 2030 roku”

Źródło: Opracowanie własne

Za realizację poszczególnych zadań zapisanych w Strategii odpowiada specjalnie powołany Zespół ds. Zarządzania Strategią (składający się z pracowników referatów Urzędu Miasta w Nowym Mieście Lubawskim, przedstawicieli jednostek organizacyjnych i przedstawicieli Rady Miasta), do którego należy:

- dopilnowanie, aby projekty planowane w ramach Strategii były ujmowane w wieloletnich programach inwestycyjnych gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie,
- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Strategii,
- zapewnienia zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- monitorowanie Strategii,
- dokonywanie ewaluacji Strategii,
- dokonywanie aktualizacji Strategii,
- dokonywanie wszelkich czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji założeń Strategii.

Koordynator projektów odpowiedzialny jest za:

- opracowywanie i składanie wniosków,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami w Strategii,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Natomiast Kierownicy projektów zarządzają poszczególnymi projektami, do których należy:

- określenie zadań dla zespołu projektowego,
- zlecanie zadań projektowych,
- kontrolowanie postępu prac w projekcie w celu utrzymania zgodności projektu z założonym planem,
- sporządzanie raportów dotyczących postępów w projekcie,
- zarządzanie zmianami,
- odbieranie poszczególnych zadań,
- rozliczenie projektu.

Tabela 18 Plan operacyjny Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030

Cele operacyjne	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji
1. Ład przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną		
1.1. Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Wspólnoty mieszkaniowe Organizacje pozarządowe Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim
1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Powiat nowomiejski Województwo Warmińsko-Mazurskie Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
1.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Powiat nowomiejski Województwo Warmińsko-Mazurskie Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
2. Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatu		
2.1. Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Lubawska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Lubawie Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie

Cele operacyjne	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji
2. Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatu		
2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Lubawska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Lubawie Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim Polska Spółka Gazownicza Podmioty branży telekomunikacyjnej
2.3. Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Przedsiębiorcy Wspólnoty mieszkaniowe Mieszkańcy
3. Wysoka jakość życia mieszkańców oraz dostępność usług społecznych		
3.1. Rozwój edukacji	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Jednostki gminne (żłobek, przedszkola, szkoły) Organizacje pozarządowe Powiat Nowomiejski
3.2 Aktywna integracja lokalnej społeczności	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiat Nowomiejski Organizacje pozarządowe
3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim, Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Mieście Lubawskim. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
3.4 Poprawa funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Szpital Powiatowy w Nowym Mieście Lubawskim Ośrodki podstawowej opieki zdrowotnej Specjalistyczna Opieka Zdrowotna
3.5 Infrastruktura społeczna	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	
4. Silna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy		
4.2 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Przedsiębiorcy Powiat nowomiejski
4.3 Rozwój turystyki i rekreacji	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Miasta i Gminy partnerskie Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Informacja Turystyczna, Mieszkańcy Turyści
4.4 Strategiczne zarządzanie Miastem	Gmina miejska Nowe Miasto Lubawskie	Inne jednostki samorządu terytorialnego Przedsiębiorcy

Źródło Opracowanie własne

4.6. Monitorowanie i ewaluacja Strategii

Monitoring jest systematycznym i szczegółowym badaniem realizacji *Strategii*. Koncentruje się na ocenie przebiegu prawidłowości wdrażania działań i zadań realizacyjnych w odniesieniu do przyjętego planu oraz stopnia osiągnięcia produktów i rezultatów. Monitoring przeprowadzany powinien być w trakcie realizacji i obejmuje: harmonogram, budżet oraz zaplanowane rezultaty poszczególnych zadań.¹⁵ Za monitoring odpowiada *Zespół ds. Zarządzania Strategią*.

System monitorowania dokumentu powinien odbywać się w sposób ciągły (poszczególnych inicjatyw strategicznych oraz całkowitej realizacji strategii). Zaleca się sporządzanie rocznych raportów z oceny stopnia realizacji celów i rezultatów.

Monitoring obejmuje następujące działania:

- zbieranie i analizowanie danych (zakres w rozumieniu postępu prac zgodnego z założeniami, osiągnięcia zakładanych wskaźników; budżet, harmonogram; zasoby; ryzyka),
- wnioski, raport i ewaluacja.

Schemat 10 Monitoring Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030

Źródło: opracowanie własne

Ewaluacja jest cyklicznym badaniem wybranych elementów strategii i powinna się koncentrować na stopniu realizacji celów strategicznych oraz spełnienia wizji strategicznej. Ewaluacja powinna następować w kluczowych momentach realizacji. Ewaluacja jest przeprowadzana na podstawie danych uzyskanych podczas monitoringu.

¹⁵ 2BA doradztwo strategiczne – Agnieszka Nowak – Leszek Nowak, Zarządzanie strategiczne rozwojem gospodarczym

Monitoring i ewaluacja są zatem przeprowadzane na dwóch poziomach: pierwszy dotyczy monitorowania realizacji działań i zadań, drugi monitorowania i ewaluacji osiągnięcia celów strategicznych.¹⁶

Ewaluacja strategii rozwoju społeczno-gospodarczego obejmuje następujące fazy:

- ewaluacja ex-ante - przed rozpoczęciem procesu wdrażania, która oceni trafność założeń oraz sposobów realizacji.
- ewaluacja on-going - w trakcie realizacji, w połowie wdrażania, która oceni poziom realizacji celów strategicznych oraz zidentyfikuje czynniki mające wpływ na realizację zaplanowanych działań strategicznych.
- ewaluacja ex-post - po zakończeniu okresu obowiązywania strategii, która podsumuje efekty działań strategicznych oraz pozwoli na wyciągnięcie wniosków, które winny stanowić jedną z podstaw dotyczących dalszych kierunków rozwoju oraz do podjęcia działań mających na celu ulepszenie procesu strategicznego zarządzania rozwojem społeczno-gospodarczym.¹⁷

Ocena ewaluacji powinna opierać się na poniższych kryteriach:

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu wyznaczone podczas konsultacji społecznych cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom lub potrzebom interesariuszy,
- skuteczność – określa stopień realizacji celów,
- efektywność – pozwala określić stosunek poniesionych nakładów (finansowe, ludzkie, czas) do osiągniętych rezultatów,
- oddziaływanie – określa wpływ osiągniętych rezultatów na grupę interesariuszy,
- trwałość efektów – pozwala określić, czy pozytywne efekty mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego.

Do efektywnego monitorowania procesów wdrażania Strategii należy posłużyć się wskaźnikami ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK) dla projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz wskaźniki własne. Przykładowe wskaźniki wskazano w podrozdziale 2.2. *Cele strategiczne rozwoju, kierunki działań i wskaźniki osiągnięcia celów* i stanowi katalog otwarty. Dobór właściwych wskaźników rezultatu, produktu oraz oddziaływania umożliwi efektywne monitorowanie procesu wdrażania *Strategii*:

- wskaźniki produktu – bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. długość wybudowanych dróg gminnych);
- wskaźniki rezultatu – bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno-ekonomiczne uzyskany natychmiast po zakończeniu projektu (np. liczba osób korzystających z infrastruktury społecznej);
- wskaźniki oddziaływania – długookresowy wynik realizacji strategii (np. poprawa sytuacji na rynku pracy).

---

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Ibidem

Tabela 19 Część raportu ze zrealizowanych wskaźników

Cel strategiczny:				
Cel operacyjny:				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary (np. km, szt.)	Źródło danych (np. GUS, UM)	Wartość dla roku bazowego (2021 r.)	Wartość dla roku badanego (..... r.)
Wskaźnik produktu				
Wskaźnik rezultatu				
Wskaźnik oddziaływania				

Źródło: opracowanie własne

4.7. Aktualizacja Strategii

W przypadku stwierdzenia zmian warunków i bieżącej sytuacji Nowego Miasta Lubawskiego podczas monitorowania i ewaluacji Strategii, konieczna jest aktualizacja dokumentu. Należy zaangażować m.in. mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe organizując spotkania/warsztaty mające na celu zaktualizowania celów i kierunków działań Miasta. Materiały powinny być na bieżąco analizowane i uwzględniane przez Zespół ds. Zarządzania Strategią w trakcie ewaluacji. Pomysły i nowe projekty powinny być zamieszczane w Karcie Projektu, który przykład stanowi Załącznik nr 3 do niniejszej Strategii. Karta Projektu powinna zawierać minimum elementów: nazwa, podmiot odpowiedzialny za realizację zadania, opis zadania, cel, termin realizacji, koszty, źródła finansowania, zgodność ze Strategią, wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania oraz wskazanie osoby zgłaszającej projekt.

W przypadku zasadniczych zmian celów i kierunków rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, należy uchwałą Rady Miasta zaktualizować zapisy Strategii. Aktualizacja Strategii powinna odbywać się według poniższego schematu.

Schemat 11 Proces aktualizacji „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”

Źródło: praca własna

4.8. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze Nowego Miasta Lubawskiego to dokumenty gminne, które realizują cele operacyjne wskazane w *Strategii* i są uchwalane przez Radę Miasta. Do dokumentów wykonawczych można zaliczyć programy polityki sektorowej (społecznej, mieszkaniowej, komunalnej i ochrony środowiska, przestrzennego rozwoju, kultury, zdrowia, edukacji, transportu) oraz programy operacyjne (dokumenty wynikające z odrębnych ustaw, np. Gminny Program Rewitalizacji).

Tabela 20 Aktualność i spójność dokumentów wykonawczych

Lp.	Obszar tematyczny	Dokumenty wykonawcze	Aktualność dokumentu	Spójność
1	Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Aktualny	Spójny
2	Energetyka	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2016-2031	Aktualny Aktualizacja założeń na lata 2021-2036 w trakcie przygotowania	Spójny
3	Gospodarka komunalna	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miejskiej. Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2021	Aktualny aktualizacja po 2021 roku	Spójny
5	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Nowego Miasta Lubawskiego na lata 2021 - 2024	Aktualny	Spójny
6	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2023	Aktualny	Spójny
7		Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	Aktualny	Spójny
8		Program inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032 dla Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	Aktualny	Spójny
9		Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na 2021 rok.	Aktualny Wymagana aktualizacja co roku	Spójny
10		Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2031	Aktualny	Spójny

9	Polityka społeczna	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2021	Aktualny aktualizacja po 2021 roku	Spójny
10		Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2024	Aktualny Wymagana aktualizacja po 2024	Spójny
11		Program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023	Aktualny	Spójny
12		Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok	Aktualny Wymagana aktualizacja co roku	Spójny
13		Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2022	Aktualny Wymagana aktualizacja po 2020	Spójny
14		Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie - aktualizacja 2018	Aktualny Wymagana aktualizacja do grudnia 2023	Spójny
			Wieloletniego programu osłonowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023 w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	Aktualny
15	Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;	Aktualny Wymagana aktualizacja co roku	Spójny
16	Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2020-2035	Aktualny	Spójny
17		Uchwały budżetowe	Aktualny	Spójny

Źródło: opracowanie własne

Spis schematów, rysunków, tabel

Rysunek 1 OSI Miasta CITTASLOW	61
Rysunek 2 OSI Tereny inwestycyjne	75
Rysunek 3 OSI Transport publiczny	77
Rysunek 4 OSI Ochrona środowiska	81
Rysunek 5 OSI Infrastruktura drogowa	84
Rysunek 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w Nowym Mieście Lubawskim.....	89
Rysunek 7 Struktura użytkowania terenów w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie i kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego	92
Rysunek 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa warmińsko-mazurskiego	109
Schemat 1 Elementy Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Nowego Miasta Lubawskiego na lata 2022-2030	4
Schemat 2 Badane obszary społeczno-gospodarcze	6
Schemat 3 Wyzwania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w sferze przestrzennej i środowiskowej.....	11
Schemat 4 Wyzwania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w sferze społecznej	17
Schemat 5 Wyzwania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w sferze gospodarczej	20
Schemat 6 Drzewo problemów	26
Schemat 7 Programowanie rozwoju	27
Schemat 8 Cel główny, cele szczegółowe Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030.....	32
Schemat 9 Struktura zarządzania „Strategią rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022 - 2030 roku”	112
Schemat 10 Monitoring Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030	115
Schemat 11 Proces aktualizacji „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”	118
Tabela 1 Analiza SWOT.....	22
Tabela 2 Cel strategiczny 1 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	35
Tabela 3 Cel strategiczny 2 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	40
Tabela 4 Cel strategiczny 3 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	46
Tabela 5 Cel strategiczny 4 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	56
Tabela 6 Cele strategiczne określone w Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2030 a OSI Miasta CITTASLOW	62
Tabela 7 Planowane działania gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie oraz innych podmiotów, które wpisują się cele strategiczne Województwa Warmińsko-Mazurskiego.....	63
Tabela 8 Oczekiwane skutki interwencji OSI Tereny inwestycyjne a cele Strategii	76
Tabela 9 Oczekiwane skutki interwencji OSI Transport publiczny a cele Strategii	78
Tabela 10 Oczekiwane skutki interwencji OSI Ochrona Środowiska a cele Strategii	81
Tabela 11 Oczekiwane skutki interwencji OSI Infrastruktura drogowa a cele Strategii.....	85
Tabela 12 Ramy finansowe inwestycji i źródła finansowania	86

Tabela 13 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	95
Tabela 14 Spójność „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” z SOR	103
Tabela 15 Spójność „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” z KSRR.....	104
Tabela 16 Spójność Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030” z Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego	105
Tabela 17 Spójność Strategii Rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-z Programem rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt listopad 2021r)	107
Tabela 18 Plan operacyjny Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030.....	113
Tabela 19 Część raportu ze zrealizowanych wskaźników.....	117
Tabela 20 Aktualność i spójność dokumentów wykonawczych	119

Załącznik nr 1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

„Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie” jest oddzielnym dokumentem realizowanym w ramach „Strategii rozwoju gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2022-2030”.

Załącznik nr 2. Karta projektu

Nazwa zadania		
Opis zadania		
Obszar realizacji		
Cel zadania		
Podmiot realizujący		
Partnerzy projektu/podmioty zaangażowane		
Termin realizacji		
Koszt zadania (PLN)		
Źródło finansowania (PLN, %)		
Zgodność ze Strategią	Cel strategiczny	
	Cel operacyjny	
	Kierunek działania	
Wskaźniki	produktu	
	rezultatu	
	oddziaływania	
Osoba zgłaszająca zadanie		
<i>Data i podpis osoby zgłaszającej projekt</i>		<i>Data i podpis Kierownika projektu</i>
<i>Akceptacja</i>		<i>Akceptacja</i>
<i>Data i podpis Skarbnika</i>		<i>Data i podpis Burmistrza</i>